

WESTERN

G. F. UNGER

SLEJDOV KOLT

BROJ 39 ● 200 DINARA

R
ROTO
BIBLIOTEKA
X-100

WESTERN

39

1987

G. F. Unger

SLEJDOV KOLT

A. Deris

POTERA U PUSTINJI

X-100

Urednik izdanja
PIROŠKA MATIĆ

Recenzent
R. DURMAN

Naslovna strana
S. BOŠNIAKOVIĆ

Izdaje i štampa: Novinska, izdavačka i štamparska radna organizacija »DNEVNIK«, OOUR »IZDAVAČKA DELATNOST«, Bulevar 23. oktobra 31 Novi Sad, telefon (021) 621-555. Broj žiro-računa: 65700-603-6350. Direktor NIŠRO »DNEVNIK«: **JOVAN SMEDEREVAC**, Rukovodilac OOUR »Izdavačka delatnost«: **ILIJAJ VOJNOVIĆ**, Glavni i odgovorni urednik OOUR: **TODOR ĐURIĆ**, Urednik Redakcije knjiga: **MILORAD PREDOJEVIĆ**, Sekretar Redakcije: **ZDENKA KARABASIL**, Tehnički urednik: **JULIŠ ARVANITIDIS**, Korektor: **VERA MANOJLOVIĆ**

Tiraž: 32.000 primeraka

SLEJDOV KOLT

Tri stranca se zaustaviše u blizini prodavnice na glavnoj ulici grada Opala i sjahaše. Bili su prašnjavi i umorni. Konji su im podrhtavali od iscrpljenosti. Prolaznici su ih radoznalo zagledali. Nedaleko od njih je stajao jedan čovek koji je takođe izgledao veoma umorno. Stigao je u grad nešto pre njih. Stranci podoše prema njemu.

— Sada nam više ne možeš umaći, Slejde! — reče jedan od njih i pođe nekoliko koraka napred.

— Ne nameravam više da idem dalje — reče Slejd. — Ponestalo mi je municije. Možda biste hteli da mi pozajmite nekoliko metaka?

Stranci su ga ćutke posmatrali. Razvukavši usta u grimasu koja je trebalo da predstavlja osmeh, jedan od njih reče:

— Potrebna ti je municija? Dobićeš vrućeg olova i to besplatno! Dolazim, Slejde!

Rekavši to, izvuče revolver. Slejd je mirno stajao. Njegov kolt je još uvek bio u futroli.

On je dobro poznao trojicu svojih protivnika. To su bila braća Džolimaster. Onaj koji je potegao revolver zvao se Džed, a imena ostale dvojice su bila Kol i Bil.

Džed mu se polako približavao. Odjednom se zaustavi, nanišani i povuče oroz. Metak projuri kroz Slejdovu nabranu košulju, nešto više iznad pojasa. Sledeći metak mu okrznu rame. Džed je bio nestrpljiv i nije pažljivo nišanio. Pucajući približavao se Slejdu. Kretanje mu je takođe smetalo da precizno nišani.

Slejd je i dalje mirno stajao, kao da je bio siguran da ga protivnik neće pogoditi. Lice mu je bilo mirno, ali mu je pogled bio pun nemira i očekivanja. Nervi su mu podrhtavali kao zapete strune. Čekao je...

Revolver mu je još uvek bio u futroli. Džed se najzad zaustavi. Razdaljina je bila dovoljna za precizno nišanje.

Odjednom se u Slejdovoj ruci stvori revolver i on pripuca. Džed se zaljulja i padajući povuče oroz svog kolta. Metak se zabi u prašinu.

Slim Slejd je držao u ruci revolver koji se dimio. Pogledao je ostalu dvojicu. Ovi su zapanjeno gledali u brata koji je ležao mrtav, nesposobni da reaguju. Povrativši se od zaprepašćenja, besno zaurlaše i pojuriše napred pucajući. Nisu se obazirali na pravila borbe. Bili su željni osвете!

Rastojanje između Slejda i njih bilo je dosta veliko. Ipak, kiši metaka iz dva revolvera bilo bi teško izmaći. Slim je to znao. Brzo se spustio na jedno koleno, nanišanio držeći obema rukama dršku kolta, i pripucao.

Prvi hitac je odmah pogodio Bila, a drugi Kola. Slejd je bio samo lakše ranjen. Borba je bila završena...

*

Slejd se sagnuo i počeo da pretražuje džepove braće Džolimaster. Ubrzo se pojavi šerif i nekoliko ljudi. Opkoliše ga ćuteći. Ne obazi-

rući se na njih, prebrojavao je novac koji je pronašao u džepovima braće.

— Mislim da ste nam dužni objašnjenje, strance! — reče šerif i približi mu se.

Slejd podiže glavu i pogleda ih. Prepoznao je prodavca kod koga je kupio metke. Jedan od ljudi koji su bili sa prodavcom je došao iz banke, a drugi iz velikog saluna na glavnoj ulici.

Osim njih, oko Slejda se sakupilo još nekoliko prolaznika. Posmatrali su ga čuteći. Očekivali su odgovor.

On odjednom ugleda jednu ženu kako se približava. Bila je mlada, crvene kose i svetlih očiju. Koračala je odlučno i energično. Njena pomalo divlja lepota mu odmah zapade za oko.

Odmah mu je bilo jasno da ona pripada takozvanom »gornjem sloju« ljudi u Opalu. Zaključio je to po njenom sigurnom držanju i načinu na koji su prolaznici zastali propuštajući je.

Slejd pogleda šerifa i reče:

— Naravno da vam svima dugujem objašnjenje za ovo. Moja dva ortaka i ja smo lovili divlje konje na jugu. Pronašli smo veliko krdo divnih konja. Tri meseca smo naporno radili da bismo pripitomili pedeset i osam grla...

Slim za trenutak učuta. Pogledavši oko sebe, primeti da se broj slušalaca znatno povećao.

— Zovem se Slim Slejd — reče. — Moja dva ortaka i ja smo raspravljali o tome na koga je red da ide u nabavku hrane. Najbliže meksičko selo bilo je udaljeno od nas dan jahanja. Ustanovili smo da je na mene red. Kada sam se posle dva dana vratio, moja dva ortaka su bila ubijena od strane konjokradica. Krdo je nestalo. Tražio sam ih po celom Meksiku. Međutim, zakasnio sam samo za pola dana. Krdo je već bilo prodato: dvadeset dolara po grlu. Momci su dobili ukupno hiljadu sto dvadeset dolara. Nastavio

sam da ih pratim. Kada su primetili da sam im stalno za petama, postavili su zasedu i ubili mi konja. Morao sam da nosim svoje stvari i sedlo na ledima. Pratio sam ih noću, jer su morali da se odmaraju. Konji su im bili iscrpljeni. Nedostajala im je hrana i voda. Jedne noći sam ih morao napustiti. Bila mi je potrebna municija. Tada...

Slim učuta. Odmahnuvši rukom nastavi:

— Torba u kojoj se nalazila rezerva municije, nestala mi je zajedno sa konjem. Imao sam samo par metaka u koltu.

On ponovo začuta i pogleda u krug ljudi. Pogled mu se zaustavi na šerifu i on nastavi:

— Oba moja ortaka bila su oženjena. Daću vam njihove adrese, pa ćete moći da im pošaljete deo novca od prodatog krda. Slažete li se?

Ljudi su ga posmatrali sa razumevanjem. Shvatili su teškoće kroz koje je prošao i znali su da je morao tako da postupi. On bi za bandite uvek predstavljao opasnost, jer je znao ko su oni. Konjokradice i ubice su tada progonjene i nemilosrdno kažnjavane. Cesto su im sudili sami građani, kad bi ih pohvatali. Bila je to borba za opstanak: oni ili Slejd. Neki od ljudi su počeli da ga posmatraju sa izvesnom naklonošću, međutim bilo je i onih koji su i dalje nepoverljivo ćutali.

Slim Slejd je bio stranac u ovom gradu. Nije poznavao prilike koje su ovde vladale, nije poznavao građane, pa prema tome nije mogao ni da sluti šta misle o njemu.

Šerif ga pogleda i reče mu:

— Sastaviću zapisnik. Dodite sutra da ga potpišete. Da li su banditi uzeli još nešto što vam pripada, osim novca?

— Ukrali su mi jednog konja zajedno sa sedlom i puškom. To je onaj ridan. Novac koji dobijete za ostala dva, možete upotrebiti za pogreb.

Slimu se polako vratilo samopouzdanje. Ispravivši se malo, ponovo pogleda u ljude koji su stajali oko njega.

— U redu! — reče šerif. — Krvarite, Slejde! Na žalost, lekar je otišao na jedan od obližnjih rančeva. Dogodilo se nekoliko nesrećnih slučajeva.

Slim ćutke klimnu glavom i pode napred. Ljudi su mu nekako sporo napravili prolaz.

*

Stigavši do hotela, on gurnu vrata i uđe spitičući se. Savladavši se, nekako dotetura do recepcije. Nekoliko trenutaka zatim uđe jedna žena i stade iza pulta.

— Vaše ime znam — reče pogledavši ga ozbiljno. — Čula sam ga na ulici. Hoćete li sobu?

Slejd potvrdno klimnu glavom i čvrsto se uhvati za ivicu pulta. Izgledao je kao neko ko je popio malo više. Slabost zbog izgubljene krvi ga je odjednom obuzela.

Žena se sagnu i izvuče bocu pića i čašu ispod pulta.

— Ovo će vas malo ojačati — reče mu. — Ja ne mogu da vas odvučem u sobu, suviše ste teški za mene. Biće vam potrebno snage da se popnete uz stepenice.

On je ćuteći posmatrao. Nije je zapozio tamo, na ulici. Oko njega je stajalo mnogo ljudi. Zapamtio je samo crvenokosu lepoticu koja ga je strogo gledala.

Ova je bila smeđokosa i imala je tamnoplave oči. Uprkos umoru, zapazio je na njenom licu nekoliko pega.

Pognuvši glavu, maši se čaše sa viskijem. Blagotvorna tečnost mu prostruja kroz vene i on oseti kako mu se snaga polako vraća. Ispravivši se, reče:

— Mislim da sam u stanju da se otkotrljam do kreveta!

— U redu! — reče žena. — Podite za mnom! Hoćete li, možda, da se okupate?

Zastavši malo, nastavi:

— Ranjeni ste! Ako nemate ništa protiv, ja ću se pobrinuti za vaše rane.

— Svejedno mi je! — promrmlja Slejd. — Želim samo da se dokopam kreveta!

Teturajući se, sledio je. Stigavši do sobe, ona otvori vrata i on se svali na krevet.

*

Probudio se posle nekoliko sati dubokog sna. Polako se spuštalo veče. Zapad se crveneo.

Uprkos snu, bio je umoran i slab. Probudila ga je glad, koju je odjednom osetio.

Prisetio se da nije ništa okusio više od tri dana.

Polako se podiže i sede na ivicu kreveta. Bio je nag do pojasa, a rane su mu bile brižljivo previjene. Plavooka se dobro pobrinula za njega. Bio joj je zahvalan zbog toga.

Otvorivši vrata koja vode u hodnik, skoro se sudari sa jednim crncem. Nije ga poznavao, jer ga nije ni video kada je došao u hotel.

— Prijatelju, da li si ovde zaposlen? — upita ga Slejd.

Ovaj klimnu glavom potvrđujući. Usta su bila razvučena u širok osmeh, dok se približavao Slejdu. Gledao ga je pravo u oči.

— Hoćete li prvo da se okupate, ili da večerate? — upita ga ljubazno se smešeći.

— Voleo bih sve zajedno, kad bi se moglo! — odgovori Slejd.

— Zovem se Džordž Stonvel. Bićete odmah posluženi, gospodine! — reče sluga i udalji se.

Slim se protegnu i oseti kako ga glad još jače mori. Najradije bi iz ovih stopa otišao u kuhinju i prezagajao nešto.

Mladiću, mladiću — pomisli. Još pre nekoliko sati nisi mogao da se

držiš na nogama, a sada si već gladan!

Vrativši se u sobu, pogleda kroz prozor. Snaga mu se polako vraćala. Radoznalo je posmatrao ulicu. Učinilo mu se da to nije onaj isti grad od danas pre podne. Kad je stigao, učinilo mu se da je to neko mirno i učmalo mesto, pritisnuto podnevnom žegom. Međutim, sada su ulice prosto vrvele od života. Mnoštvo kola bilo je postavljeno sa leve i desne strane ulice. Ispred prodavnica, saluna i hotela bili su privezani osedlani konji, a u grad su pristizale nove grupe jahača i kola. Bilo je tu različitih vrsta kola: malih i velikih, kočija, kola sa arnjevima i bez njih. Prolaznici su bili obučeni u najrazličitija odela. U salune su ulazili umorni kauboji, pokriyeni prašinom, lepo obučeni farmeri i poneki kicoški obučeni kocar. Mlade devojke su šetale u grupama ili uz pratnju roditelja, a besposleni kauboji su im dobacivali.

Sve to je stvaralo vedru i živu sliku koju je Slejd sa interesovanjem posmatrao. Najzad stvori sebi predstavu o tom gradu na ivici pustinje Apača. Opal je bio jedini veći grad u krugu od pedeset milja i zbog toga značajan za ljude koji u njemu žive, kao i one iz okoline. Onaj koji poseduje moć u ovom gradu, sigurno dobro prolazi. A možda i nije tako?!

Kucanje na vratima prekinu Slejdove misli. Ubrzo zatim pojavi se nasmejani Džordž noseći u ruci pladanj sa obilnom večerom. Spustivši ga na sto, upita Slejda:

— Da li da postavim gospodine, ili da vam prvo priprelim kadu sa toplom vodom?

Slejd ga pažljivo pogleda. Džordžovo ponizno držanje nikako nije pristajalo njegovom izgledu obrazovanog čoveka. Najverovatnije je bio obrazovaniji od većine gostiju u ovom hotelu.

— Radije bih se prvo okupao, Džordže! — odgovori mu i pride stolu.

— Ovčetina! — odgovori ovaj. — Izvesno vreme je stajala u mleku da bi se eliminisao suviše jak miris, a onda je pečena. Kao prilog, doneo sam vam zelenu boraniju, krompir i veoma ukusan sos! Za desert ćete dobiti pitu od jabuka i kafu. Da li vam to odgovara, gospodine, ili biste hteli još nešto?

Slejd potvrdno klimnu glavom i sede za sto. Izlazeći iz sobe, Džordž mu uputi jedan ispitujući pogled.

Posle izvesnog vremena vrati se noseći kadu koju stavi na sredinu sobe. Ulazio je i izlazio nekoliko puta noseći u dve kante toplu i hladnu vodu. Svaki put kad bi izlazio iz sobe, uputio bi Slejdu ispitivački pogled.

Završivši posao, okrenu se i upita ga:

— Jeste li zadovoljni, gospodine?

— Možeš li već jednom da prestaneš sa tim prokletim »gospodine«?

— promrmlja ovaj. — To »gospodine« nikako ne odgovara načinu na koji me posmatraš! Dakle, prijatelju, izostavićemo to ubuduće!

Džordž ga začuđeno pogleda, pa se nasmeši.

— Ah, većina ljudi zahteva da ih crnac oslovljava sa »gospodine«. Zar da im se suprotstavim?!

Rekavši to, pođe prema vratima i za trenutak zastade.

— Ako nemate ništa protiv, mister Slejde, interesuje me dokle ćete ostatu u Opalu?

— Ne znam još sigurno — odgovori ovaj. — Možda jedan ili dva dana. Evo ti novac pa mi nabavi čisto rublje i košulju. Kupi jednu od plavog ili zelenog flanela.

Pruživši mu novac, Slejd pođe prema kadi sa vodom.

— Zaboravio sam da ti kažem: kupi mi još par čarapa i maramu za vrat! Navrati do prodavnice oružja i plati prodavcu onu šaku metaka koju mi je dao!

Ušavši u kadu, Slim odloži kolt na stoličicu na kojoj je ležao sapun. Džordž je još uvek stajao pored

vrata i posmatrao ga. Izgledao je kao da hoće još nešto da kaže.

Udobno se smestivši u kađu, Slim ga pogleda.

— Želiš li još nešto da mi kažeš, Džordže? — upita ga.

Ovaj se osvrnu u nedoumici i pode nekoliko koraka napred. Približivši mu se, reče jasnim glasom:

— U ovom gradu ima nekoliko ljudi koji bi sigurno želeli da vas unajme. Vi i vaš kolt mogli biste da doprinesete mnogim promenama u ovom gradu, razumete? Da, mogli biste čak i da uđete...

— Zbog čega mi sve to govoriš, Džordže Stonvele?! — prekinu ga Slejd.

Međutim, ovaj reče još samo »... u istoriju« i iziđe iz sobe. Slejd je nekoliko trenutaka zurio u pravcu vrata.

Neko pokuca i on reče automatski:

— Da?

Vrata se otvoriše. Očigledno je posetilac ovo »Da?« shvatio kao poziv da uđe. Slejd stavi ruku na kolt. Na vratima se pojavi ženska pri-lika.

*

Bila je to vlasnica hotela koja mu je pomogla da se smesti u krevet i previla mu rame. Na sreću, većina zadobijenih rana bila je površinska, osim one na levom ramenu. Zbog toga je stalno pazio da mu to rame ostane suvo.

— Zovem se Laura Randel — predstavi se posetiteljka i baci na krevet zavežljaj koji je donela. — To je odeća koja će vam sigurno odgo-varati, Slejde. Nije baš nova, međutim, dobro je oprana i ispeglana.

Laura se nije ni malo zbunila vi-deći ga nagog u kadi. Slejd je pažljivo posmatrao pri svetlosti lampe koju je Džordž upalio. Ova Laura Randel je sigurno veoma živahna osoba. Kretnje su joj bile graciozne

i hitre, kao i neke igračice. To je bilo prvo što je uočio kod nje.

— Kome je pripadala ta odeća?

— upita je.

— Ah, jednom poznaniku — odgo-vori ona. — Mnogo je ličio na vás, Slejde. Bio je, otprilike, vaše visine i težine.

— Gde je on sada?

— Mrtav je! Kada je umro, imao je na sebi drugo odelo. Bio je kockar i umro je za vreme jedne partije pokera. Najčešće je oblačio crno odelo od somota i svilenu košulju.

Glas joj je bio miran i skoro jednoličan. Slejd je slutio da se ona vrlo dobro pretvara i da sigurno nije tako ravnodušna, kako izgleda. Smrt tog kockara sigurno je pri-lično pogodila.

— Ovde, u Opalu, nećete naći bolju odeću od ove — reče Laura i okrenuvši se, stade ispred stola. Nekoliko trenutaka je gledala u prazne tanjire na poslužavniku.

— Zašto? — upita Slejd.

Ona ga pogleda. Bila je visoka oko metar i sedamdeset i teška šezdeset kilograma. Delovala je veoma ženstveno, a obline su bile pravilno raspoređene na njenom čvrstom telu. Usne su joj bile rumene i živahne, a tamnoplave oči su svetlucale pri svetlosti lampe.

— Zbog čega vam pomažem više nego nekom drugom gostu?

Slejd potvrdno klimnu glavom i sede. Zdravom rukom je pokušao da opere kosu, međutim, to mu nikako nije uspevalo.

Ona mu stade iza leđa i reče:

— Dopustite da ja to uradim!

Slejd ćutke spusti ruku i, zabacivši glavu malo u nazad, prepusti se njenim rukama. Ona mu je snažno i u isto vreme pažljivo sapu-nala glavu.

— Strahovito sam usamljena u ovom gradu, Slejde. Osim toga, nisam od onih žena koje stidljivo saginju glavu pred čovekom koji im se dopada. Vi mi se veoma dopadate.

Na svu sreću nije vam se dogodilo ono što se dogodilo Džonu Kalahanu za pokerskim stolom. Videla sam vašu borbu sa onom trojicom i pomislila sam da ste sigurno usamljeni. Takav čovek kao što ste vi, ne bi trebalo da bude usamljen.

Još uvek je stajala iza njegovih leđa držeći peškir u ruci. Koraknuvši malo u stranu, ona prebaci peškir preko naslona stolice i pogleda ga.

Slejd je razumeo taj pogled. Laura je usamljena, mlada žena kojoj je potrebno muško društvo. Navikla je da se druži sa ljudima njegove vrste. Naišao je on i dopao joj se. Možda je njoj potrebna pomoć? Možda se zbog toga tako ponaša?

Ipak, zar nije i on usamljen? Možda je i njemu potrebna pomoć? Setio se straha koji ga je obuzeo one noći pre nego što se borio.

— Dakle, zvao se Džon Kalahan — reče. — Ja sada treba da obučem njegovo odelo. Treba li možda i da ga zamenim u tvom srcu? — prede on na ti.

Ona snažno odmahnu glavom.

— Nikako — reče. — On nije baš bio po mom ukusu. Bio je kockar i još uz to varalica. Može li jedan varalica da bude pravi muškarac? Ne, nije mi potreban drugi Džon Kalahan.

Slejd ustade iz kade i omota peškir oko kukova. Laura ga pogleda bez ustručavanja.

— Bio je malo puniji od tebe. Izgledaš kao kojot koji tri dana nije jeo. Da se kladimo da ću ti za kratko vreme nabaciti nešto mesa na ta tvoja rebra što štrče.

Govorila je bez ustručavanja, kao žena navikla većinom na muško društvo. Sigurno je dobro poznavala i razumevala muškarce.

Uostalom, zar je on neki svetac? Pustolov i lutalica koji bi hteo da što više ugrabi od života. U ovom trenutku je Laura Randel bila za njega najlepša žena koju je u životu sreo.

Ubacivši novac od dvadeset dolara, koji je on dao Džordžu, u šešir na stolu, ona se okrete i izide iz sobe.

Ubrzo zatim dode Džordž da iznese kadu sa vodom. Džordž je bio čutljiv dok je iznosio vodu kofama. Slejd se polako oblačio. Odelo mu je bilo skoro po meri. Pantalone su mu bile malo široke, međutim, njemu to nije smetalo.

Pre nego što će izneti praznu kadu, Džordž mu se obrati:

— Ona hoće samo vaš revolver, mister Slejde. Polako, da vam objasnim. Ja sam joj veran! Služim joj kao rođak, jer me spasla vešala. Želim joj sve najbolje! Međutim, treba da znate... je ona zainteresovana za vas... zbog brzine kojom potežete svoj revolver. Toliko, da znate!

Rekavši to, podiže kadu i izide iz sobe. Slim pođe za njim i zatvori vrata. Okrenuvši se, pride prozoru i pogled mu odluta preko krovova kuća. Zar je ona stvarno zainteresovana za njega samo zbog toga što brzo poteže revolver? Poverovao je u to, jer je primetio da ga je nekoliko ljudi posmatralo sa neskrivenim interesovanjem posle borbe. Uostalom, ovaj grad je pun raznovrsnih ljudi koji sigurno imaju različita mišljenja, potrebe i probleme. Tako je to u svakom gradu na Divljem zapadu. U neku ruku se osećao kao lovac koji je dospeo u neko nepoznato lovište. Iako se u njemu nešto bunilo zbog toga, odlučio je da malo bolje upozna ovaj grad i njegove stanovnike.

Okrenuvši se, pride vratima, izide iz sobe i krenu niz stepenice. Mala večernja šetnja će mu sigurno prijati. Prošavši pored velikog ogledala u holu, zastade na trenutak i pogleda se. Bio je veoma zadovoljan svojim izgledom. Tamno odelo i bela košulja su ga činili veoma elegantnim. U stvari, nije se sećao kada je poslednji put izgledao tako elegantno. Ličio bi na pravog kicoša, samo da mu lice nije

tako potamnelo od sunca. Ni ruke mu nisu ličile na ruke kicoša, iako su mu prsti bili dugi i vitki. Te ruke su suviše često baratale lasom i revolverom. Zaista, samo bi glupak mogao da ga smatra za kicoša, ma koliko on elegantno izgledao.

Za pultom nije bilo nikoga. Slejd otvori knjigu gostiju i pronade svoje ime: »Mister Slim Slejd, lovac i krotitelj divljih konja, bez adrese«. Dakle tako! On se gorko osmehnu. Nema stalnu adresu, nema zavičaja. Njegov zavičaj je ceo južni deo Divljeg zapada, a i Meksiko mu je dobro poznat. I otkud to da je po zanimanju lovac na divlje konje? Laura verovatno nije mogla da napiše da je revolveraš!

Ovo upisivanje u knjigu gostiju je, verovatno, bio pokušaj Laure Randel da mu stvori iluziju o tome kako, eto, i on ima neko svoje mesto boravka, pa makar i privremeno. Uostalom, šerif verovatno neće kontrolisati tu knjigu. A možda i hoće? Sigurno će se mnogi ljudi interesovati za njega, delom zbog toga što je stranac, a naročito zbog načina na koji im se predstavio.

Izišavši na ulicu, brzo se skloni sa svetlosti koju je širio fenjer na tremu. Krenuo je duž ulice pažljivo izbegavajući svetlost koja je prodirala kroz prozore kuća. U tami se osećao sigurnijim. Uostalom, zar on nije usamljenik, čovek koji više voli da posmatra, nego da bude posmatran?! Najrazličitiji zvuci i glasovi su se mešali i pretvarali u zujanje, slično nekoj košnici. Oči mu se privikoše na tamu. Posmatrao je prašinu koja je, obasjana mesečinom, ličila na srebrni prah. Mnoštvo jahača, zaprežnih kola i pešaka je gotovo zakrčilo ulicu. Iz saluna je dopirala glasna muzika koja se mešala sa galamom i smehom salunskih devojaka. Mladež ovog grada se bučno zabavljala.

Slejd je razmišljao o tome kako bi šerif postupio da slučajno izbije neka gužva. Verovatno ne bi uspeo

mного da učini. Red su, ustvari, održavali vlasnici saluna i njihovi plaćeni telohranitelji. Uostalom, tako je u skoro svakom gradu na Divljem zapadu.

Razmišljajući tako, ugleda jedna kola koja su mu dolazila u susret. Kola su pratila tri jahača. Jedan od njih mu se učini poznat. Pa da, to je Hondo Paradin! Nije se uopšte promenio za poslednjih pet godina. U kolima je sedeo debeo čovek i zauzimaao celo sedište koje je, očigledno, bilo predviđeno za dvoje. Kola su bila laka i mala, a u njih su bila upregnuta dva snažna konja. Odmah mu je bilo jasno da je taj čovek šef trojice ljudi. Dakle, Hondo Paradin je opet našao poslodavca koji je unajmio njega i njegov revolver. Posmatrao je drugu dvojicu. Bili su to takode revolveraši, čvrsti, surovi ljudi koji su bili sposobni da učine sve za novac. Ipak, Hondo se nekako izdvajao, kako po svom karakterističnom izgledu, tako i po načinu na koji je jahao i gledao u prolaznike. Imao je japansko ime, jednim delom je i bio Japanac. Da se rodio mnogo ranije, sigurno bi pripadao kasti samuraja, čeličnih, neumoljivih boraca.

Kola se polako zaustaviše i jedan pratilac brzo sjaha da prihvati uzde. Drugi takode sjaha i pride kolima u nameri da pomogne debeljku da side. Hondo za trenutak pogleda u pravcu u kome se nalazio Slejd. Ovaj se povuče dublje u tamu. Sigurno ga nije video, jer je pod nastrešnicom mrak bio neproziran.

Debeljko najzad side sa kola i baci jedan posednički pogled oko sebe. Bio je gologlav, a kosa mu je bila kratko podrezana. Verovatno je bio ridokos. Vrat gotovo nije ni imao. Glava mu je izgledala čudnovato mala u odnosu na krupno telo.

Debeljko se polako uputi prema verandi hotela, a njegovi pratioci krenuše za njim. Nekoliko ljudi je stajalo na verandi i kad ga prime-

tiše, ukloniše mu se sa puta ljubazno se klanjajući.

Jedan čovek šmugnu sa verande u očiglednoj nameri da pobegne od debeljkovog pogleda. Prođe pored Slajda skoro ga okrznuvši.

— Hej, vi! — viknu Slejd za njim.

Čovek se zaustavi, okrenu se i pogleda ga. Oklevao je nekoliko trenutaka, međutim, ipak mu priđe.

— Mene ste zvali? — upita.

— Da, vas! — odgovori Slejd. — Ko je ovo? — upita čoveka i glavom pokaza na debeljka.

Čovek ga prestrašeno pogleda.

— To je mister Klej Meklej. Ipak, mislim da vama to ime ne znači ništa, jer ste stranac ovde — reče mu.

— Imate pravo — odgovori Slejd.

— Kako bi bilo da mi malo pričate o njemu?

Čovek je nesigurno gledao oko sebe. Posle izvesnog vremena, zbu njeno promrmlja:

— Dakle, mister Meklej je veleposednik i vlasnik mnogih trgovina. Živi na ranču u Crvenom kanjonu. Ipak...

Čovek naglo začuta i žurno se udalji. Verovatno je imao još mnogo toga da mu kaže o mister Mekleju. Slejd još jednom pogleda dvojicu revolveraša, koji su poslovali oko konja i kola, i pođe dalje. Morao je da prođe pored nekoliko osvetljenih prozora, pre nego što je stigao do ugla jedne tamne uličice. Baš kad je nameravao da pređe na drugu stranu, nekakvo neobjašnjivo osećanje ga zaustavi i on se približio zidu. Provirivši malo, ugleda šerifa kako se pojavljuje iz mračne uličice. Prišavši mu, šerif zastade na uglu.

— Čekate li mene, Slejde? — upita ga šerif. — Uzgled, zovem se Mahon, Pet Mahon.

— Čuo sam ponešto o vama šerife — promrmlja Slejd. — Preko, u Pekosu, ste radili kao federalni šerif i to vam je stvorilo priličan ugled. Ovaj grad vam je poslednja stanica, zar ne?

— U pravu si — potvrdi Mahon. — Ti ćeš takode jednog dana ostari, mladiću. Ako budeš mudar i pametan, lakše ćeš dočekati starost.

— Mudar!? Kako to mislite? — upita Slejd. — Koliko mudar treba da bude čovek koji brzo poteže revolver? Mora li se zadovoljiti onim što dobije ili nastojati da svoju vestinu što bolje proda? Da li ste na to mislili?

Šerif je ćutao. Posle izvesnog vremena, reče:

— Da li si video onog Mekleja i njegovog revolveraša Honda Paradina?

— Video sam. Zbog čega me to pitate?

Šerif ga pogleda i, posle izvesnog vremena, promrmlja:

— Meklej je već sigurno obavešten o brzini kojom rukuješ revolverom. Sigurno će hteti da te unajmi. Ako ne budeš pristao, moraćeš što pre da napustiš ovaj grad, ili...

— Ili? — oštro upita Slejd.

— ... Hondo Paradin će se postarati da te otera. Svako ko u ovom gradu nije uz Mekleja, njegov je neprijatelj. Da li si me razumeo, mladiću?

— Hvala! — odgovori Slejd i pođe dalje, a šerif se vrati u mračnu uličicu.

Slejd je polako išao prema periferiji grada. Ude u jednu prodavnicu i kupi duvana i hartije. Napravivši cigaretu, on je zapali i krenu dalje. Posle izvesnog vremena stiže do gradske konjušnice. Setio se da je od šerifa zahtevao da mu da jednog konja braće Džolimaster, a takode i pušku, jer je svoju izgubio goneći bandite.

Ušavši u dvorište, Slejd pođe prema štali. Konjušar mu je dolazio u susret, radoznalo ga posmatrajući. Prišavši mu, Slejd uvide da ga je ovaj prepoznao.

— Da li je ridan, koji pripada meni, još uvek u vašoj štali? — upita ga.

— Da, šerif mi je rekao da je ridan dodeljen vama. Ostala dva konja ću da prodam, a novac će da pripadne gradskoj blagajni. Ridan je u trećem boksu levo. Hoćete li da jašete? — reče konjušar i dalje ga radoznalo mereći.

— Neću. — odgovori Slejd. — Hteo bih samo da se malo upoznam sa njim.

Rekavši to, uđe u štalu i uputi se prema trećem boksu levo. Konj ga uznemireno pogleda i načulji uši. Slejd ga je polako milovao između ušiju i šaputao mu umirujuće reči. Posmatrao ga je i ustanovio da je mnogo bolji nego onaj kojeg je izgubio jašući za braćom Džolimaster.

Posle izvesnog vremena, konjušar uđe u štalu i pride mu.

— To je veoma dobar konj, mister — reče mu. — Vredi sigurno sto dolara. Mislim da je veoma izdržljiv i to je ono što najviše вреди kod njega.

Konjušar začuta očekujući od Slejda odgovor. Ovaj potvrdno klimnu glavom i iziđe iz boksa.

— Zovem se Barni — predstavi se konjušar. — Radim za Virdžiniju Li. Ova štala pripada poštanskoj kompaniji. Mis Li me je zamolila da vam kažem da je potražite. Htela bi da vam nešto predloži. Naći ćete je u kancelariji poštanske kompanije. Pretpostavljali smo da ćete doći po konja, čim se oporavite.

Slejd ga pogleda. Konjušar je bio stariji čovek, kao uostalom i većina konjušara u gradskim stalama. Nekad je verovatno bio dobar kau-boj i jahač, a možda i lovac na divlje konje. Sada kad je ostario, posao oko konja je bilo jedino zanimanje kojim je mogao i znao da se bavi.

— Šta to zadaje probleme gospodici Virdžiniji Li? — upita Slejd i pogleda konjušara.

Ovaj mu uzvрати pogled i reče:

— U ovom gradu i u ovoj zemlji svako ima problema. Mis Li je vlasnica poštanske kompanije.

*

Kad je ušao u kancelariju, Slejd ugleda Virdžiniju Li kako sedi za stolom zadubljena u neke hartije. Njegov ulazak je odvoji od posla i ona podiže glavu. Slejd je odmah prepoznao. Setio se devojke koja je stajala u gomili ljudi posle borbe, devojke koja mu je ostala u sećanju kako zbog svoje neobične lepote, tako i zbog ponositog držanja koje je izdvajalo od mnoštva.

Ugledavši je, on potpuno zaboravi na Lauru Randel. Pred njim je bila devojka neobično crvene kose koja se sjala kao uglačani bakar.

— Barni mi je rekao da biste želeli da razgovarate sa mnom — reče Slejd i pogledavši je dobro, ustanovi da je mnogo lepša od Laure Randel. I pored strogog izraza lica, bio je siguran da ona nikako nije hladna i proračunata. Iz celog njenog bića je zračila ženstvenost, a naročito iz plavo-sivih očiju koje su ga sada posmatrale. Setio se Laure i pomislio:

Ona, takođe, hoće da me iznajmi. Obe žene žele da kupe mene i moj revolver. Čega se njih dve plaše, kad im je potrebna zaštita takve vrste? Verovatno su u velikoj nuždi, čim sam im ja potreban.

Virdžinija ustade i pride mu. Slejd ustanovi da je nešto više od Laure. Pažljivo joj se zagleda u oči i u njima pročita izvesnu naklonost i dopadanje. Ona mu to neće nikada pokazati nekim gestom ili rečima, u to je bio siguran. Uostalom, možda je to samo taktika žene koja hoće da pridobije muškarca. Ipak, bio je siguran da bi mogao da bude veoma sretan sa takvom ženom.

— Potrebna mi je pomoć — reče ona. — Vi ste čovek koji može da mi pomogne. Naravno, samo pod uslovom da se vi slažete sa tim. Dakle, hoćete li da mi pomognete?

— Svojim revolverom? — upita Slejd.

— Naravno, i to je predviđeno. Međutim, meni je potrebno nešto više od običnog revolveraša.

— Da li sami vodite kompaniju? Niste udati?

— Moj muž i njegov ortak su stvorili kompaniju. Obojica su poginuli u jednom prepadu na poštanske kočije. Prevozili su zlatne i srebrne poluge.

Rekavši to, pokaza mu veliku, gvozdenu kasu u uglu kancelarije. Bila je napravljena od čelika najmanje deset santimetara debelog. U nju je komotno mogao da stane čovek njene visine.

— Kasa je puna zlatnih i srebrnih poluga. Rudnici već dugo vremena čekaju da sve ovo odnesemo u Santa Fe. Potreban im je novac za daljnja ulaganja, a tu su i rudari koji već dugo čekaju svoje zarade. Ovde, u gradu...

— Razumeo sam vas! — prekinu je Slejd. Sada je znao u čemu je problem.

Ona nestrpljivo odmahnu glavom i nastavi dalje:

— Sklopili smo ugovor sa kompanijom Vels-Fargo. Ona drži liniju između Kanzas Sitija i Santa Fea. Ako ne budemo mogli da ispunimo obaveze prema kompaniji na toj liniji, oni će raskinuti ugovor. U tom slučaju, Klej Meklej će sigurno preuzeti taj posao. Sada vam je sigurno jasno, mister Slejde, zbog čega mi je potreban čovek kao što ste vi.

— Sve mi je jasno — promrmlja Slejd. — Potreban vam je neko ko će vaditi kestenje iz vatre umesto vas. Koliko ste spremni da platite za takvu uslugu?

— Pristojnu sumu — odgovori Virdžinija i približi mu se. Stajala je netremice ga gledajući.

Slejd je polako zagrlji i privuče k sebi. Dok je ljubio, osetio je kako drhti u njegovom naručju. Međutim, ona se odjednom oslobodi i uzvratila mu jednim strasnim poljupcem. Ipak, učinilo mu se da je poljubac suviše strastan da bi bio iskren.

Odjednom, nekako u isto vreme, odmakao se jedno od drugog osećajući da nešto tu nije kako treba. Virdžinija je stajala i gledala ga čudno pritisnuvši šaku na usta.

— Virdžinija Li, na ovaj način nećemo ništa postići — reče Slejd. — Nisam toliko lud za tobom da bih se upetljao u tako nešto.

— U pravu ste, Slejde — reče ona i pognu glavom. — Oprostite što sam bila tako glupa.

On je i dalje ćutao. Podigavši ruku, nežno je pomilovao po obrazu, i pri tom se gorko osmehnulo.

— Nisam baš uvek spreman da rizikujem život za drugog, niti baš uvek, da budem na pravoj strani — reče Slejd tiho. — Takođe nisam...

Rekavši to, začuta. Ona je takođe ćutala. Napolju se prikradala noć. Grad je postajao bučniji. Slejd polako izađe iz sobe i pođe preko dvorišta na ulicu. Napravio je grešku, a takve greške ne bi smeo da pravi. Oči mu se još nisu navikle na tamu. Zastao je i trepnuo nekoliko puta i odmahnuo glavom, kao da je hteo da odagna sećanje na ovaj susret. Međutim, to mu nikako nije polazilo za rukom. Zaslepljen svetlošću i obuzet mislima, nije na vreme primetio opasnost. Greška je ovaj put bila neoprostiva. Tek kada je osetio pritisak puščane cevi na ledima, trgao se. Međutim, bilo je kasno da se bilo šta preduzme.

Neko se tiho i podrugljivo nasmeja iza njegovih leđa i odmah zatim jedan glas mu reče:

— Nešto si se zamislio, druškane?

Čovek koji mu je prišao s boka, pritisnu mu revolver između rebara i veštim pokretom mu izvuče kolt iz futrole. Slejd je prepoznao tog čoveka. Bio je to Hondo Paradin, pratilac debelog mister Mekleja.

— Kada bih ja bio tako slep kao ti — reče mu Paradin — već odavno bih bio u paklu! To si ti, Slejde, zar

ne? Glavom i bradom Slim Slejd iz Lareda, ako se ne varam! Odmah sam te prepoznao i pored tog kicoškog odela koje si obukao. Istina, u prvi mah sam pomislio da je Džon Klahan ustao iz groba, međutim, čim sam te malo bolje osmotrio, prepoznao sam te.

Slejd se setio pogleda koji mu je Hondo uputio pre nego što je sjahao ispred saluna. Iako se on odmah povukao u tamu, taj jedan kratk pogled bio je dovoljan Hondu da ga, posle pet godina prepozna. Do davola, kakav je to čovek, taj Hondo? Davo ili čarobnjak?

Ipak, nije to nikakva čarolija. Hondo je sigurno čuo o njegovoj borbi sa braćom Džolimaster i prepoznao ga prema opisu koji su mu dali njegovi ljudi. Bio je spreman na susret sa njim. Motrio je stalno na njega i sada mu se ukazala povoljna prilika da ga uhvati na prepad.

Slejd duboko uzdahnu i reče:

– Koliko se ja sećam, tada nismo bili neprijatelji. Zbog čega si mi onda ovde postavio zasedu?

Hondo ga je ćutke posmatrao nekoliko trenutaka, a onda reče skoro sikući:

– Budalo, prokleta budalo! Toliko si glup da ne vidiš dalje od nosa! U pitanju je odelo, to isto odelo koje si obukao. U njemu predstavljaš odličnu metu, jer neverovatno ličiš na Džona Kalahana. Kad sam te ono ugledao u mraku, pomislio sam da vidim Kalahanov duh. Ta Laura, koja ti je dala to odelo, je veoma, veoma prepredena. To odelo je odlična meta i trebalo je da ja pomislim da se radi o Džonu Kalahanu. Ipak, taj trik joj nije uspeo! Hajde, svlači se!

– Šta da radim?! – upita Slejd ne verujući.

– Skini to kicoško odelo! Zar si ogleveo, prijatelju?

Međutim, Slejd se nije pomerao, iako je na svojim ledima osetio snažan pritisak revolverске cevi.

Mislim da bi bilo fer da mi objasniš o čemu se radi, Hondo – reče. – Toliko, valjda mogu da očekujem od tebe.

Hondo se hladno nasmeši.

– Naravno, momče. Objasniću ti ponešto. Vidiš, Laura Randel bila je isuviše dobra za onog propalog kockara Kalahana. Šta će takvoj pametnoj, lepoj i hrabroj ženi čovek koji se razume jedino u kockarske trikove? Taj glupavi kockar se usudio da upotrebi neke svoje trikove u igri sa mnom. Kad sam ga opomenuo, potegao je revolver... Sada Laura Randel pripada meni, samo meni. Međutim, ona je tebe prerušila u Kalahana, misleći da ti dovoljno brzo potežeš revolver, možda i brže od mene...

Slejd je shvatio. Pošto ga je Hondo razoružao, Slejd je mogao da se osloni samo na svoju snagu i reflekse. Pognuvši se, snažno udari Honda u stomak. Ovaj ispusti nekakav zvuk nalik na hropac i zatetura se. Međutim, čovek koji je stajao iza Slejda, snažno ga udari u leđa. Hondo se već oporavi od udarca i svom preostalom snagom se baci na Slejda. Oborivši ga, zadade mu nekoliko udaraca od kojih ga jedan pogodi pravo u nos. Slejd obnevide od bola. Hondo se uspravi i izvadi kolt.

– Diži se! – dreknu. Slejd se podiže pritiskujući nos koji je krvario.

– Za ovo možeš da zahvališ lepoj Lauri. Sve je ona tako lepo isplanirala obukavši te u Kalahanovo odelo. Mislila je da mi se osveti. Računala je na brzinu kojom potežeš kolt. Diži se, inače ću izgubiti strpljenje!

Glas mu odjeknu preteći. Slejd je shvatio da sa njim nema šale. Dobro je poznavao takav soj ljudi. Bio je teško povređen i znao je da takav ne bi imao nikakve šanse protiv Honda. Polagano je počeo da se svlači. Nije znao da li ga ko od građana posmatra, jer je bio zaslepljen krvlju koja mu je tekla iz nosa.

Kada je ostao u donjem rublju, Hondo naredi:

— Krenimo!

Slejd je znao kuda idu. Hondo je hteo da trijumfuje pred celim gradom. Hteo je da pokaže svima, naročito Lauri, da za njega u Opalu nema dostojnog protivnika. Ovako ponižen, izubijan i krvav, Slejd je izazivao sažaljenje. Poštovanje koje je stekao ubivši braću Džolimaster, nestalo je bez traga i on je to znao. Uostalom, Laura pripada Hondi. Ona je htela da iskoristi Slejda da bi ponovo bila slobodna. Kada ga bude videla ovakvog, očajanje će je slomiti.

Dok je razmišljao o tome, u Slejdu se javi divlja mržnja. Moram ga ubiti, moram... ponavljao je u sebi. Ta misao ga je u toj meri opselila, da nije ni gledao kuda ide. Silna i divlja mržnja rasla je u njemu. Nikada u životu nije bio ovako ponižen.

Približili su se hotelu. Postojala su dva ulaza. Jedan je vodio u predvorje hotela, a drugi u restoran.

— Ulazi u restoran! — naredi Hondo. — Neka te vidi tvoja lepa Laura. Sigurno će promeniti mišljenje o tebi!

Slejd čuteći ude u restoran. Hondo ga je sledio. Sala za ručavanje je bila skoro puna. Samo nekoliko stolova je bilo slobodno. Laura je iza šanka brisala posude. Ljudi su buljili u Slejda, bez reči. Najзад, Laura podiže glavu i pogleda ga. Lice joj preblede, oči se raširiše od užasa, a posude koje je brisala pade na pod.

— To sa odelom ti baš nije pametna ideja, draga Laura! — reče Hondo podrugljivo. Nije fer prema Slejdu. Vidiš i sama šta je iz toga proizišlo!

Rekavši to nasmeja se skoro dobroćudno i pogleda u Lauru kao da je ona nedoraslo dete. Međutim, taj pogled je bio preteći, hladan i nemilosrdan. Lauru podidoše žmarci. Ličio joj je u tom trenutku na pritaenu zvečarku.

Hondo pogleda u Slejda i baci pred njega kolt koji mu je oduzeo. Glas mu odjeknu kroz tišinu koja je zavládala:

— Slejde, dajem ti priliku da mi se revanširaš. Idi u sobu, obuci se i dodi u salun. Čekaću te.

Rekavši to, okrenu se i izide iz restorana. Salom je i dalje vládao tajac. Ljudi su buljili u Slejda očekujući njegovu reakciju. On je znao da ovako izubijan nema nikakvih šansi protiv Honda. Znao je da ovi ljudi očekuju od njega da sada zgrabi svoj kolt i pojuri za Hondom. Ako bi i poginuo u toj borbi, u njihovim očima bi povratio svoje dostojanstvo. Zar da izigrava mrtvog heroja? Ne, nikako. Hondo Paradin će osetiti njegovu osvetu, to je sigurno. U ovom trenutku za to nije sposoban. Ipak, on će mu se osvetiti i to višestruko!

Sagnuvši se, podiže svoj kolt i pođe u sobu. Zaspao je čim se spustio na krevet. Sanjao je košmarne sne. Lica braće Džolimaster i Hondovo zlokobno lice su se preplitali. Teško dišući, uspravi se i probudi. Neko je ležao pored njega. Laura ga zagrlila i pomilovala po obrazu. Osetio je njen vreli dah, toplinu njenog tela.

Poljubivši ga, Laura reče:

— Nisi sam, Slejde. Ja dobro znam kako je biti sam. O, Slime, hajde da zajedno tražimo svoju sreću. Ni ti ni ja nemamo nikoga na svetu. Hajde da pokušamo zajedno, možda ćemo uspeti. Trudiću se da ti život učinim srećnim.

Da, na ovom svetu je zaista malo ljubavi — pomisli Slejd. Zbog čega onda da samujem, da živim bez ljubavi i razumevanja? Ova Laura je dobra duša. Spremna je da sa mnom deli dobro i zlo. Osim toga, vrlo je ljupka i privlačna. Zaista, mogao bih da je zavolim.

Laura ga je pogledala očima punim nade. Slejd je nežno poljubi. Laura mu odgovori na poljubac istom nežnošću. On dunu u lampu...

Probudio se negde pred ručak. Sunce je već visoko stajalo na horizontu. Bio je sam u sobi. Na stolici pored kreveta je stajalo uredno složeno odelo. Slejd se obuče i stade pred ogledalo. Široki lepljivi zavoj prekrrio mu je pola lica. Nosna kost mu je bila slomljena. Laura se pobrinula da mu rane budu dobro previjene. Draga, dobra Laura! Sigurno već priprema doručak.

Bacivši još jedan pogled na ogledalo, Slejd pođe u salu za ručavanje. Laura je već postavila sto.

Ugledavši ga, nasmeši mu se nekako nesigurno. Slejd joj odgovori osmehom.

— Ima li šta za jelo, plavooka? — upita je.

Ona ga je posmatrала ozbiljna lica. Pitala se kakav će njihov odnos dalje biti. Ipak, u jedno je bila sigurna. Prijateljstvo će ih uvek vezivati.

Ova pomisao je učini srećnom.

— Sedi za onaj sto u uglu i čekaj, gladnice! Ni ja još nisam doručkovala!

Slejd sede i pogleda kroz prozor. Opal je izgledao kao i prvog dana kada je došao. Tih, miran gradić. Međutim, on je sada znao da u gradu živi Hondo Paradin i njegov gazda Klej Meklejš koji vlada Opalom. Taj Meklejš je sigurno »klasa«, inače Hondo ne bi radio za njega. Hondo nije čovek koji bi radio za nekog beznačajnog čoveka. Pomislivši na njega, Slejda ponovo obuže hladna mržnja. Želja za osvetom je rasla u njemu i bila jača od bola i poniženja koje je pretrpeo.

Utonuvši u misli, nije ni primetio Lauru koja je donela jelo. Laura ga je sva sretna posmatrала i razmišljala o tome kako bi bilo lepo da čovek koga voli uvek ovako doručkuje sa njom. Ona bi mu se smešila i ugadala mu. Pogledavši je, Slejd pomisli kako bi njegov život bio jed-

nostavan i tih uz osobu kakva je Laura. Međutim, da li je takav život za njega?

Kada su pojeli prvi sendvič i popili po šolju kafe, Laura odluči da mu isprika sve o sebi.

— Igrala sam i pevala na brodovima koji su saobraćali između Nju Orleansa i Sent Luisa. Kažu da sam bila dobra zabavljačica. Štedela sam novac i kada je moja uštedovina postala dovoljno visoka, odlučila sam da je uložim u nešto što će mi omogućiti pristojan život. Obrela sam se u Opalu i zaključila da mi ovaj grad odgovara. Napredak je došao u ovaj grad i ja sam tu videla svoju šansu. Međutim, to je shvatio i Klej Meklejš. Mislila sam, u početku, da će me Hondo Paradin besplatno štiti. Tada je u grad došao Džon Kalahan, kockar. On mi je pomogao, mnogo ranije, kada mi je bilo teško. Dakle, bila sam njegov dužnik. On me je tražio i kada je čuo gde sam, doputovao je. Našla sam mu i zaposlenje, međutim, uskoro mi je postalo jasno da on nije čovek sa kojim bih mogla da živim. Ne, zaista nije bio čovek za mene. Kada sam mu to rekla, počeo je da pije i vara na kartama. Jednom prilikom je igrao sa Hondom i pokušao da ga prevari. Ovaj je to primetio i reagovao na svoj način. Uostalom, on je od samog početka bio ljubomoran na Džona...

Slejd sa razumevanjem klimnu glavom.

— Imaš li još koje Kalahanovo odelo? — upita je.

— Imam samo ono od crnog somota — odgovori Laura.

— Moram da vodim računa da se Hondo ponovo ne zabuni i zameni me sa Kalahanom — reče Slejd pokušavajući da otkloni nelagodnost koju su oboje osećali posle Laurine priče.

Odjednom, Laura ga uplašeno pogleda i reče:

— Slime, molim te, ostavi sve i podimo negde zajedno! Ići ću sa to-

bom gde god ti hoćeš. Živećemo tamo gde nam se sviđa. Hajdemo odavde, molim te!

— Ne — odgovori on. — Još ne!

*

Pola sata kasnije Slejd je koraćao glavnom ulicom. Ljudi su sa nevericom buljili u njega. Uostalom, sa tim flasterom preko nosa i otečenim očima, zaista je izgledao neobično.

Približivši se velikom salunu na glavnoj ulici, Slejd zastade za trenutak. U salunu zavlada tišina. On otvori vrata i uđe.

Za šankom je sedeo čovek koji je pušio debelu cigaru. Ličio je na velikog crnog vuka sa žutim očima.

— Zdravo, Slejde — doviknu mu.

— Zovem se Frenk Taget i vlasnik sam ovog saluna. Mogu li da te ponudim jednim pićem?

Slejd ga je i dalje posmatrao. Posle nekoliko trenutaka mu pride. Taget mu pokaza jedan sto u uglu i oni sedošu. Ponudivši ga cigaretom, nasu mu čašu viskija koji je izvanredno mirisao. Kao i cigarete, uostalom.

— Dakle, šta vas interesuje o meni? — upita Slejd posle izvesnog vremena.

— Hondo Paradin vas je čekao prošle noći. Bio je strašno nervozan. Drugi to nisu приметили, ali ja jesam. Pitam se zbog čega niste došli da mu se osvetite?

— Imate li još nešto da kažete? — upita Slejd.

— Želim vam mnogo sreće kad sledeći put sretnete Honda. Ako ga pobedite, daću vam hiljadu dolara. Ako vam pođe za rukom da odavde oterate Kleja Mekleja, dobićete pet hiljada dolara!

— Vi ćete mi dati toliki novac? Pitam se kako ćete ga sakupiti — odgovori Slejd.

Taget ga pogleda kroz poluzatvorene kapke. Izbegavajući direktan odgovor, reče:

— Ako se Meklej dočepa preduzeća za prevoz robe i putnika, loše nam se piše. Celom gradu, ne samo meni. Ovaj grad će ličiti na ostrvo kome je jedina veza sa kopnom brod, jedan jedini brod. Vlasnik tog broda je i vlasnik ostrva. Ne bismo želeli da to bude Meklej...

Slejd odbi ponovo ponudeno piće i čuteći izide na ulicu. Odlučivši u sebi kako da postupi, pođe prema kancelariji Virdžinije Li. Pokucavši, otvori vrata i uđe u sobu.

Virdžinija ga pogleda upitno i u isto vreme sa nadom u očima. Slejd pokaza na svoj previjeni nos.

— Da li ste me prepoznali ovakvog? Ne ličim baš mnogo na sebe.

Ona ga je i dalje čuteći posmatrala.

— Da li još uvek važi ona vaša ponuda? Da li ste spremni da mi poverite transport srebra i zlata?

Posle izvesnog vremena, Virdžinija reče:

— Spremna sam! Prepuštam vam transport da ga odvezete do Santa Fe. Međutim, pitam se...

Slejd je prekide pitanjem:

— Kada treba da krenemo?

— Kočija treba da krene za jedan sat. Imamo, za sada, svega tri putnika. Vozar je Pit Nokš, zvani Brzi Pit. Pratioca nemamo.

— Ja ću biti pratilac. Mislim da ćemo bez teškoća stići u Santa Fe. Međutim, povratak nam sigurno neće biti lak. Nosićemo mnogo novca, a to će biti veliko iskušenje za bandite.

— U pravu ste — reče Virdžinija.

— To bi za nekoga bio zaista velik zalogaj. Tim novcem bi mogao da kupi ceo grad. Verujem da Hondo, a naročito njegov gazda, odavno sanjaju o tome. Uostalom, kada čuje da vi vodite ovaj transport, pozeleće od besa.

Slejd ne reče ništa. Znao je da je i Virdžinija promenila mišljenje o njemu, posle one noći. Međutim, o tome nije sada želeo da razmišlja. Morao je da obavi još neke pripreme za put.

*

Za grad je to zaista bila prava sen-
zacija. Ljudi su sa nevericom i pos-
matrali kočije kojima je upravljao
Brzi Pit, a na boku sedeo Slejd. Ukr-
cavši putnike, Pit fjučnu bičem i
kola krenuše. Uskoro su izašli iz
grada. Za njima se kovitlao oblak
prašine. Zlatne i srebrne poluge
bile su smeštene u sanduke i
pričvršćene na krovu kočije.

Slejd je bio zadovoljan. Pokazao
je građanima Opala da njega nije
tako lako izbaciti iz izgre. Još uvek
je bio sposoban za borbu. Pred
njima je dug put. Potrebno je da pre-
vale tri stotine milja da bi stigli u
Santa Fe. Pojedine deonice su bile
veoma loše. Kamenje i neravnine
će im sigurno zadati muke. Ipak,
Slejd je najviše brinuo povratak.
Razmišljao je o tome kako da do-
premi novac u Opal. Uostalom, put
je dug, smisliće već nešto.

Danima su putovali. Danju ih je
pržilo vrelo sunce, a noću su se uvi-
jali u toplu ćebad. Prašina se lepila
za njihova oznojana lica i straho-
vito ih pekla. Povremeno su se zau-
stavljali na postajama, menjali ko-
nje i na brzinu jeli oskudne obroke.

Na poslednjoj postaji su primili
još nekoliko putnika. Kočija je bila
puna. Posle kratkog odmor krenu-
nuše.

— Ti baš nisi mnogo pričljiv, dru-
gar — reče Pit. — Danima sediš po-
red mene, a nisi sastavio nekoliko
poštenih rečenica. Planiraš li nešto
za povratak? To te sigurno brine.

Slejd klimnu glavom.

— Sve ću ti objasniti kada se po-
šteno okupamo i naspavamo. Vide-
ćeš, imam veoma dobru zamisao.
Uspećemo da donesemo taj novac u
Opal. Ako mi ne veruješ, možeš da
se kladiš u taj bič sa srebrnom
drškom koga tako ljubomorno ču-
vaš.

Pit ga pronicljivo pogleda.

— Pravo da ti kažem, ne usudu-
jem se da se kladim. Sigurno imaš

davolski dobru zamisao, a ja ne bih
želeo da ostanem bez svog biča.
Ipak, shvataš li ti, drugar, da mi
treba da prevezemo sto hiljada do-
lara! Ako nam to ne uspe, imaćemo
na duši ceo grad!

— Shvatam! Ovde se radi o biti ili
ne biti! U ovoj igri su sva sredstva
dozvoljena, a mi ćemo ih dobro isko-
ristiti!

*

Ukrcavši putnike, snabdevši se
hranom i drugim potrepštinama,
Pit i Slejd se smestiše na kočije i
krenuše. Putovali su bez nekih ve-
ćih teškoća, izuzimajući prašinu i
sunce koje je nemilosrdno peklo.
Sve je bilo tiho, a u toj tišini se mo-
gla naslutiti opasnost koja je stalno
vrebala. Čak su i putnici ćutali.
Nigde ni žive duše u blizini!

Napad se dogodio na oko dvade-
set i sedam milja od Opala. Bez
ikakve opomene ili bilo kakvog dru-
gog znaka, iznad njihovih glava za-
zuja pušćano zrno. Slejd se munje-
vito maši za pušku, i u tom tren-
utku još jedan metak zazuja tik
pored njegove glave i pogodi Pita u
rame. Ovaj opsova i uhvati se za
ranjeno rame. Kočija se zaustavi.
Nekoliko trenutaka je sve bilo tiho,
a tada se negde sa strane, začu
glas:

— Opoljeni ste! Bacite puške i
podignite ruke! Putnici neka izidu
iz kočije?

Slejd side sa kočije pridržavajući
ranjenog Pita. Putnici izadoše sa
podignutim rukama.

— Kutije sa novcem stavite ispred
kočije! — ponovo se javi onaj glas.
— Neka se svi posle toga udalje!

Putnici pomogoše Slejdu da skine
teške metalne škrinje sa novcem.
Slejd ih stavi na put ispred kočija i
stavi na svaku od njih ključ. Banditi
se pojavise iza stene. Bili su maski-
rani.

— Ulazite u kočiju i bežite odavde! — reče jedan od njih. — Hajde, šta čekate!

— Putnici udoše u kočiju, Slejd zamahnu bičem i potera konje što je brže mogao. Nisu prešli ni par milja, kad odjeknu strahovita eksplozija! Kočije stadoše, a Pit reče:

— Znači, u tome se sastojao taj tajanstveni plan družkane! Alal ti vera! Pošteno si ih udesio!

Ubrzo zatim se pojaviše dva bandita teturajući. Jedan pade, a drugi im se približi pokušavajući nešto da kaže.

— Baš su dobro ošamućeni! — reče Slejd. — Za nekoliko sati će se osvestiti! Pogledaj, onaj koji je čuvao konje hoće da umakne!

Rekavši to, Slejd uze pušku i nanišani. Bandit pade sa konja. Slejd mu pride. Pogodio ga je u nogu.

— Prenesi Hondu Paradinu ovu poruku — reče banditu. — Reci mu da u ovom kraju nije poželjan ni on ni njegov gazda!

Rekavši to, podiže bandita na konja i viknu:

— Odlazi, šta čekaš!

Bandit mamuznu konja i odjuri prema Opalu. Slejd se vrati, pope se na kočije i fjučnu bičem. Konji pojuriše.

Pit je čuteći fjučkao bičem. Tek kod sledeće postaje, obrati se Slejdu:

— Ortače, ovim smo objavili rat banditima. Ako ovako nastave, leteće perje! Da znaš, ja sam na tvojoj strani. Interesuje me hoćeš li izazvati Honda na dvoboj? Možda čekaš da on tebe potraži?

Slejd ga pogleda i prevuče rukom preko čela kao da hoće da odagna misli.

— Ne znam da li ću Honda ubiti u otvorenoj borbi — reče. — Sve zavisi od okolnosti. Znam da moram da budem veoma hladnokrvan. Ne smem dozvoliti da mi nervi popuste. On je, verovatno, poludeo od mržnje. Možda će napraviti neku grešku i olakšati mi posao. Jedino

u tom slučaju mogu da ga pobedim, razumeš?

Pit klimnu glavom u znak razumevanja.

— Najbolje bi bilo da ga neko smakne s leđa — reče Pit. — Ti to, naravno, ne možeš da učiniš? Mogu ti reći da bih ja to sa zadovoljstvom uradio!

*

Sunce je već zalazilo kada su se približili Opalu. Sumrak se već spustio, a u daljini su se nazirale senke noći. Vidljivost se sve više smanjivala. Slejd se okrete i pogleda u tamu koja je sve više osvajala. Taj pokret mu je spasio život. Metak prošiše desno od njega i pogodi Pita u rame. Slejd ga pridrža i obori na krov kočije. Dograbiivši pušku, pripuca u pravcu odakle je došao metak. Odgovoriše mu pucnjavom. On skoči i potrča krivudajući. Našavši zaklon, priljubi se uz stenu i pogleda u pravcu pucnjave. Ugladavši siluetu čoveka na konju on nanišani i povuče oroz. Prilika na konju se zaljulja, ali ostade u sedlu. Setivši se ranjenog Pita, Slejd potrča prema kočiji. On je dalje ležao na krovu. Putnici su se pobrinali za njega. Pronašli su sanduče za prvu pomoć u prtljažniku. Pit ga stenjući pogleda i reče:

— Jesi li bar malo zakačio tog pasjeg sina?

— Verovatno jesam — reče Slejd i obrati se putniku koji je previjao Pita. — Da li ste vi lekar?

— Nisam — odgovori ovaj. — Za vreme građanskog rata sam bio bolničar u vojsci Konfederacije.

Bila je već noć kada su stigli u Opal. Slejd je terao kočije, a Pit je sedeo pored njega na boku. Tu se manje truckalo, a nije bilo ni toliko prašine.

Kada su stigli do Virdžinijine kuće, ova istrča na dvorište i upali fenjer.

Slejd zategnu uzde i reče:

— Sve je u redu, Virdžinija. Novac je još uvek kod nas. Najpre moramo da smestimo putnike u hotel i da se pobrinemo za Pita koji je ranjen. Do skorog viđenja, Virdžinija!

Kada su se putnici iskricali i istovarili prtljag, Slejd potera kočiju prema postaji kompanije.

Za građane Opala dolazak kočije je bila prava senzacija. Ljudi su zastajkiivali na ulici, gledali kočiju i komentarisali.

Kada su prolazili pored Laurinog saluna, ova je stajala na tremu i posmatrala dolazak kočije. Slejd zastavi kočiju i Laura pride. Iz pogleda joj se moglo pročitati kako ga je željno očekivala i koliko se brinula za njega.

— Zdravo Laura — reče Slejd. Glas mu je bio umoran, ali ipak pun topline. Mogla je da oseti koliko se on raduje što je ponovo vidi.

— Hoćeš li doći na večeru? — upita ga.

— Dolazim za jedan sat! — odgovori Slejd.

Ona pode prema hotelu. Slika i prilika zadovoljne žene!

U međuvremenu, Slejd je istovarao novac iz kočije. Oko njega se skupila grupa građana i posmatrala ga.

— Da li ste doneli novac koji svi čekamo, mister Slejde? — upita jedan građanin. — Jeste li uspeali da provedete transport zlata i srebra?

— Slejd ga pogleda i reče:

— Sve je u redu. — Sutra će Kompanija isplatiti novac svima koji su poslali srebro i zlato.

— Da li ste imali teškoća? — upita drugi građanin.

— Naravno — odgovori Slejd i pokaza na ranjenog Pita. — Medutim, banditi koji su nas napali su mnogo gore prošli.

Ljudi su se ubrzo razišli, a Slejd je ispregnuo konje i smestio ih u štalu. Građani Opala su živo komentarisali događaj. Neki su znali, a neki samo slutili kakav je udarac Slejd zadao Mekleju. Hondo Para-

din će morati sad da ubije Slejda ako hoće da se iskupi za grešku koju je počinio.

*

Kada su stigli pred kancelariju Kompanije, pojaviše se Virdžinija i stari Barni. Virdžinija je držala upaljeni fenjer, a Barni pušku.

— U sanducima nema novca — reče Barni. — Pronašli smo samo nekakve vreće sa krompirom.

— Istresite krompir iz vreća — reče Slejd. — Novac je spakovan i nalazi se u sredini između krompira. Virdžinija, treba da se pobrineš za Pita. Ne oseća se baš najbolje. Jedino ga je njegov tvrdi vozaški ponos održao na boku kočije.

Virdžinija mu brzo pride, poljubi ga u obraz i reče:

— Hvala ti, Slejde, hvala — stajala je i gledala kao da će da zaplače. Medutim, brzo se pribrala, uhvatila Pita ispod nepovrednog ramena i povel ga prema kući. Barni i Slejd unesoše džakove sa novcem u kancelariju.

Virdžinija im otvori sef i oni smestiše novac unutra. Posle toga, ona skinu Pitovu košulju u nameri da mu očisti ranu. Rana je prilično krvarila. Rame je bilo prostreljeno. Pit je ležao na sofi i stenjao. Više nije morao da se pretvara i izigrava čeličnog vozača Pita. Sada se opustio i počeo da jauče.

— Barni, moramo odmah da dovedemo lekara — reče Virdžinija. — Rana je ozbiljna i ja ne mogu mnogo tu da učinim.

Barni je hteo odmah da pode, medutim Slejd ga zaustavi i reče:

— Trenutak, Barni. Gde misliš da pronadeš lekara? Ja bih hteo da idem po njega. Reci mi gde da ga tražim?

Svi iznenađeno pogledaše u Slejda. Samo se Pit bolno smeškao.

— Shvatio sam, Slime. Ti misliš da će i momak na kojeg si pucao morati da potraži lekara. Ne želiš

ništa da prepustiš slučaju, staro momče.

— Kako drugačije da pobedim?

— reče Slejd. — Moram na sve da mislim. Dakle, gde da tražim lekara?

Rekavši to, pogleda u Virdžiniju. Ova ga je gledala nemo i uplašeno. Pribravši se, objasni Slejdu gde se nalazi lekareva kuća. On pode ne osvrnuvši se. Izišavši na ulicu, pode u pravcu lekarove kuće. Put ga je vodio kroz mračne uličice i on je oprezno koračao držeći jednom rukom kolt. Nije hteo da ga ponovo iznenade u mraku, kao što ga je Hondo iznenadio.

Razmišljao je o banditu na kojeg je pucao. Neki unutrašnji glas mu je govorio da će i on morati da potraži lekara. Sigurno ga je pogodio. Došavši do ugla jedne mračne uličice, on prvo proviri iza ćoška i tek onda krenu.

— Uvek oprezan, zar ne? — odjeknu jedan miran glas iz pomrčine. Odmah zatim ispred njega se pojavila prilika šerifa Mahona.

— Ah, to ste vi — reče Slejd. — Još uvek ste u Opalu?

Napravivši se da ne čuje ovo pomalo podrugljivo pitanje, šerif reče:

— Tražite lekara za starog Pita, zar ne? Umalo nije pao sa kočije kada ste prolazili pored hotela. Sigurno mu je loše. Međutim, lekar nije kod kuće. Morao je da ode do jednog ranjenika koji se jedva dovukao do Kolemanovog svratišta. Konj mu je još uvek na dvorištu. Sedlo je krvavo, a na vratu konja se krv već zgrušala.

Slejd je više razmišljao o šerifu nego o onome što mu je ovaj govorio. Šerif je dobro obavešten o zbivanjima u gradu. Iskusan čovek, koji svaki dan i svako veče obilazi ulice grada, sigurno zna šta se sve zbiva u njemu. Međutim, šta sada da uradi? Šerif je star da bi mu pomogao. Verovatno ga je čekao da mu to sve kaže. Slejdu je gorelo pod nogama. Sa jedne strane, Pitu je

bila hitno potrebna lekarska pomoć, a sa druge strane nije znao šta da preduzme u vezi sa obaveštenjem koje je dobio.

— Zbog čega mi sve to govorite, šerife? — upita Slejd.

Šerif ga pogleda pomalo ljutito.

— Predstoje nam velike promene. Mnogi imućni građani i poslodavci će sada moći da isplate svoje radnike gotovim novcem, a ne kao do sada čekovima. Sada više nisu zavisni od jednog čoveka koji je, budzašto, otkupljivao čekove od koga god je mogao. Mnogi ljudi će, da tako kažem, steći slobodu, jer neće biti zavisni od tog zelenasa. Uskoro ću od gradske uprave dobiti drugačija uputstva nego do sada. Tada će mi biti potreban vaš kolt, Slejde.

Zastavši malo, šerif pogleda da li Slejd hoće nešto da kaže. Međutim, ovaj je ćutao.

— Ako odete po lekara, pripazite malo kada budete prolazili pored Kolemanovog svratišta — nastavi šerif.

— Da nije, možda taj čovek koji čeka tamo lekara stradao u borbi u kojoj je i Pit ranjen? — reče šerif i upitno ga pogleda.

Slejd mu ne odgovori. Odjednom je osetio poštovanje prema tom starom, lukavom momku. Do sada nije smatrao da je stari šerif vredan njegove pažnje, međutim, kako su se događaji razvijali, njemu se sve više dopadao naoko ćutljivi šerif koji više od svega ceni svoj mir. Shvatio je da se iza te maske krije lukav i veoma sposoban čovek.

— Da, tako je kako ste rekli — odgovori Slejd na šerifovo pitanje i pode prema Kolemanovom svratištu.

Dobro je poznavao tu zgradu, jer je imala veliku, šarenu tablu ispred glavnog ulaza. Međutim, Slejd je odlučio da uđe na sporedni ulaz, jer se u toj prostoriji nalazio lekar sa ranjenikom. Polako se pribio uz zid misleći na šerifovo upozorenje. Razmišljao je o tome šta mu je šerif re-

kao. Zbog čega mu nije pomogao, nego ga samo upozorio? Odgovor mu se sam nametnuo. Pet Mahon je još uvek usamljen i nema nikoga ko bi mu pritekao u pomoć. Ako bi na bilo koji način zasmetao Mekleju, loše bi mu se pisalo. Zaista mu je potrebna pomoć. Međutim, Slejd je mislio da je još uvek rano da otvoreno stane uz šerifa i podrži ga u borbi protiv Paradinove bande revolveraša. Novac koji su doneli iz Santa Fea znatno će izmeniti situaciju. Pritisak koji Meklej vrši na grad, polako popušta. Mnogi će moći da isplate tom zelenišu svoje dugove i neće više biti zavisni od njega. To će oslabiti njegovu vlast, pa će on i njegova banda morati da odu iz grada.

O svemu tome je Slejd razmišljao dok je stajao priljubljen uz zid i osmatrao okolinu. Sve je vrvelo od ljudi, kola i konjanika. Pešaci su prelazili ulicu, a mnogobrojna kola i jahači podizali oblake prašine. Iz saluna je dopirala muzika i pijano dovikivanje kauboja. Slejd je, još uvek stajao neprimećen. Morao je da pređe na drugu stranu ulice, jer se tamo nalazilo svratište.

Iskoristivši gužvu koju su stvorila kola puna umornih radnika, Slejd pretrča ulicu kojom se vio oblak prašine. Uostalom, on je takođe bio prašnjav još od puta, pa mu ovo malo prašine neće naškoditi. Skrenuvši iza ugla svratišta u malu, mračnu uličicu, razmišljao je o tome kako će veče provesti sa Laurom. Okupaće se, večerati i prepustiti Lauri da se brine o njemu. Trenuci provedeni sa njom ostali su mu u prijatnoj uspomeni i odjednom dobili veliko značenje. Uhvatio je sebe kako čezne za ljubavlju i topline koju mu je ta žena pružala. Još samo da nađe lekara za Pita i slobodan je. Međutim, misao o Lauri tek iščeze, a on se seti ponude vlasnika saluna Tageta. Slutio je da iza Tagetove ponude stoje skoro svi vlasnici saluna u gradu. Njima bi

odgovaralo da se oslobode Honda i Mekleja.

Približavao se sporednom ulazu i zbog toga odlučno odagna misli o Tagetu i ostalom. Morao je da se koncentriše i angažuje sva čula da ne bi doživeo neko neprijatno iznenađenje. Ličio je na vuka koji se sakriva pred lovcima.

Odjednom začu tiho rzanje konja. Životinja ga je sigurno osetila. Slejd se ukoči, međutim iz kuće se nije ništa čulo. On oprezno krenu dalje i dođe do konja. Približivši mu se, umirujuće ga potapša po vratu. Pod prstima oseti krv. Sedlo je takođe bilo krvavo. Sada je bio siguran da je to konj jednog od zlikovaca koji su pucali u njega, a pogodili Pita. Slejd izvuče kolt.

Svetlost koja je dopirala iz prostorijske osvetljavala mu je put. Slejd se došunja do vrata. Bila su otvorena. Na vratima se pojavi čovek sa keceljom držeći u ruci posudu punu krvave vode. To je, verovatno, bio krčmar. Pošto mu oči nisu navikle na mrak, on prosu vodu u dvorište ne primećujući Slejda. Tek kad je hteo da zatvori vrata, primeti ga i uplašeno se trže.

— Sada možeš da zatvoriš i zaključaš vrata — reče Slejd.

Čovek ga mrzovoljno pogleda.

— Ne zaključavamo ovu prostorijsku, jer se stalno ulazi i izlazi i...

Slejd se nasmeši, ali u njegovom osmehu nije bilo ničeg prijateljskog. On odgurnu čoveka, ude, zatvori vrata i navuče rezu. Sada je bio siguran da su mu leđa bila osigurana eventualnog napada spolja. Gurnuvši čoveka revolverom, pođe za njim duž hodnika i ude u sobu koja se nalazila iza bara.

Na stolu za bilijar ležao je povređeni čovek. Nad njim se nagnuo doktor, a još tri čoveka su stajala oko stola držeći čvrsto ranjenika. Jedan od njih je u ruci držao lampu. Lekar je, verovatno pokušavao da izvadi metak iz ranjenika.

Sada su svi gledali u Slejda i krčmara. Lekar ih takođe pogleda.

— Gde je ranjen? — upita Slejd lekara i pokaza kolt.

Doktor obrisa rukavom znoj sa čela i pride posudi sa vodom da opere ruke. Povredeni je već bio previjen.

— Slomljen mu je ručni zglobov — reče doktor — Šta vi hoćete? — upita Slejda.

On je posmatrao čoveka koji je ležao na stolu. Ranjenik je bio pri svesti. Stenjao je i teško disao, a glava mu je bila okrenuta na stranu. Gledao je pravo u Slejda.

— E, sada mi ne možeš pobeći — reče Slejd.

Prišavši povređenom, unese mu se u lice i reče:

— Baš si malerozan, čoveče! Uostalom, mislim da još nije kraj tvojoj nevolji.

Podigavši glavu, Slejd pogleda lica ljudi koji su stajali oko stola. Da živi još sto godina, prepoznao bi ta lica. Gledao ih je hladno i pronicljivo. Neprijateljstvo i mržnja koji su zračili iz tog pogleda, prožimali su bandite do kostiju. Oni se nesvesno odmakaoše od njega.

— Trudite se da se više ne sret-nemo, »prijatelji«. — Ovaj ovde je imao priliku da me ubije, ali on je samo ranio vozara Pita. Njegov gazda sigurno neće biti zadovoljan i trudiće se da ga ukloni iz straha od izdaje. Šta kažete na to, momci?

Ljudi su ćutali. Ranjenik je sten-jao bolno kao da hoće da pobudi samilost. Sačekavši nekoliko trenu-taka, Slejd se obrati doktoru.

— Idite u kancelariju poštanske kompanije. Tamo ste potrebni. Jed-nom dobrom čoveku je potrebna vaša pomoć. Požurite! Ne osvrćite se na ovog ovde. On je običan ubica.

— To mi je svejedno — odgovori doktor. — Kad me pozovu kod pov-redenog, ja ne pitam šta je on. Moja dužnost je da pomognem povrede-nom čoveku, ma ko da je.

— U redu, u redu — reče Slejd. Nestrpljivo je posmatrao doktora dok je pakovao tašnu. Kad je u nju

stavio sve što mu treba, doktor obuče kaput i krenu.

— Znaite put, doktore — reče Slejd:

Doktor se bez reči okrenu i pođe u pravcu izlaza. Slejd, ranjenik, krčmar i ona trojica ostadoše u sobi. Slejd je još uvek držao revolver. Međutim, pogledavši ih, vrati revolver u futrolu.

— Najbolje bi bilo da napustite državu, momci — reče Slejd. — I to što pre! Bežite kao da vas sto da-vola goni! Kad neko puca na mene sa leđa, bolje da mi se što pre ukloni ispred očiju. Jeste li razu-meli?

Odgovora nije bilo. Slejd bez reči pođe za doktorom. Prošao je kroz salun u kojem je sedelo dvadesetak ljudi koje su zabavljale tri devojke. Slejd se nije osvrtao na njih nego je, spreman na neprijatna iznenađenja pažljivo posmatrao ulaz.

Kad je izašao na ulicu, osetio je izvesnu uznemirenost. Bio je sav napet, u očekivanju. Međutim, ništa se nije dogodilo. Slejd je tu svoju napetost pripisao delom i umoru koji je tek sada osetio. Ipak, u du-bini duše je znao pravi uzrok. Strahovao je da ne bude ponovo uhva-ćen u klopku.

Odahnuvši, oseti kako mu puls postaje normalan. Ne, još uvek nisu odlučili da ga napadnu. Pogledavši u pravcu ugla na svratištu, znao je i zašto je tako. Tamo je stajao šerif Mahon. On nije slučajno tamo, u to je bio siguran. Došao je da mu pruži podršku ili pomoć, ako za-treba. Međutim, njegovo prisustvo je bilo dovoljno. Slejd pođe prema njemu. Pogledao ga je, bez reči. U tom trenutku se između njih stvori osećaj razumevanja i povezanosti. Sada je bio siguran da se može oslo-niti na ovog ćutljivog čoveka, a ta-kođe je znao da će mu pomoći kad god to zatreba. Bio je srećan zbog toga.

Krenuvši dalje, razmišljao je o tome kako ga Laura već sigurno

čeka sa pripremljenom večerom. Želeo je da se što pre nade u njegovom društvu. Ipak, možda bi trebalo da obide ranjenog Pita i vidi da li se doktor pobrinuo za njegovu ranu? Ne, to ipak nije potrebno. Bio je siguran da je doktor pošteno izvršio svoju dužnost, a pored Pita su, uostalom, Virdžinija Li i Barni.

Slejd pode prema hotelu. Prešavši ulicu, osvrnu se u nadi da će možda ugledati nekog poznatog. Međutim, ljudi se nisu obazirali na njega. Stigavši do hotela, Slejd ude. Šerif koji ga je pratio na izvesnoj udaljenosti, zastade približivši se hotelu. Zagledavši se u prozor Slejdove sobe, razmišljao je koliko vremena je potrebno ovom da stigne do nje. Učinilo mu se da je već trebalo da stigne, pa se nestrpljivo premesti sa noge na nogu. Uskoro kroz prozor blesnu svetlo. Neko navuče zavese, međutim, šerif je video samo ruku. Ko bi to mogao da bude, ako nije Slejd? Pošto je sve bilo mirno i tiho, šerif krenu na svoj svakodnevni obilazak grada.

Slejd je oprezno prelazio hol hotela. Nikoga nije sreo, a i stepenice koje su vodile na sprat bile su puste. Međutim, on je i dalje bio na oprezu. Popevši se na sprat, produži hodnikom do svoje sobe. Hodnik je bio dobro osvetljen, a debeli tepih je prigušivao njegove korake. Sve je bilo mirno. Nije primetio ništa neuobičajeno. Razmišljao je da li da pozove Džordža i zamoli ga da mu donese tople vode za kupanje. Odustao je jer je pomislio da je Džordž sigurno zauzet posluživanjem drugih gostiju.

Pronašavši ključ, stavio ga je u bravu. Morao je dva puta da ga okrene i to ga je zabrinulo. Zastao je osluškujući. U tom momentu neko naglo otvori vrata. Munjevito poteže kolt, međutim, ljudi koji su ga čekali u sobi behu brži. Tek što su otvorili vrata, jedan od njih fiju-knu bičem koji se omota oko Slejdove ruke. Kolt pade na pod i ot-

kotrlja se daleko od njega. Bič ga je opekao kao plamen i imao je utisak da mu članak gori.

Vrata susedne sobe se naglo otvoriše i dva čoveka jurnuše u hodnik. Jedan grubo pritisnu cev puške na Slejdova leđa. Bio je u bezizlaznoj situaciji. Umor je uticao na njegove instinkte, i to je skupo platilo. Nije imao šanse protiv četvorice, znao je to. Osim toga, ruka mu je bila onesposobljena i užasno ga bolela. Možda će kasnije pokušati da se izvuče. Sad bi to bilo ravno samoubistvu. Onaj ko je smislio ovo, vraški je lukav i pametan.

Pogledao je ljude koji su ga opkolili i ustanovio da su previše napeti, moglo bi se reći i pomalo uplašeni. Verovatno ih je iznenadila lakoća kojom su uspeali da ga zarobe, pa su sada očekivali otpor. Znali su koliko je on brz i to ih je plašilo. Zbog toga su i bili tako grubi. Dok su ga gurali niz stepenice, Slejd izgubi svest.

Laura ga je uzalud čekala. Džordž je prvi otkrio tragove borbe kada se popeo na sprat pošto je završio posao u restoranu.

Buđenje je bilo teško i bolno. Ležao je presamičen preko konja. Glava mu se klatila i činilo mu se da će otpasti. Bio je čvrsto vezan za sedlo. Kuda ga to vode? Sve njegove misli usredsrediše se na to pitanje. Iza svega toga, bez sumnje, stoje Hondo Paradin i njegov gazda Klej Meklej. Nisu mogli da mu oproste udarac koji im je zadao dopremivši novac u Opal. Sada su odlučili da mu se nemilosrdno osvete.

Njegov iznenadni nestanak iz grada će sigurno uplašiti ljude koji su protiv Mekleja i njegove bande. Strepeće za svoj život, bojeći se da se i njima ne dogodi tako nešto. Nije mogao da poveruje da će se naći neko dovoljno hrabar da okupi poteru i krene u potragu za njim. Možda bi šerif mogao da uradi tako nešto, međutim, niko se ne bi usudio da krene za njim. Strah

od Meklejeve bande godinama je ljude držao u šahu.

Slejd nije znao koliko dugo se klatio na sedlu. Izgubio je osećaj za vreme i orijentaciju. Telo mu se pretvorilo u bol i utrnutost. Nekoliko puta je gubio svest i ponovo se osvešćivao. Na kraju su mu sva čula otupela i on je postao skoro ravnodušan na bolove koji su ga obuzimali.

Činilo mu se da je prošla čitava večnost dok ga skinuše i bacili na zemlju. Ležao je tako nekoliko minuta još uvek poluonesvešćen. Tek kada ga neko udari nogom u slabinu, on se potpuno osvesti. Kao kroz maglu počeo da razaznaje obrise oko sebe. Ležao je na zemlji i bio je živ. Gledao je u zvezdano nebo, međutim to nebo je bilo ograničeno nekakvim cik-cak linijama. Pogledavši malo bolje, Slejd shvati da se iznad njega prostire nekakav kanjon.

Neko mu pride sa strane i on se polako uspravi u sedeći položaj. Ruka ga je strahovito bolela. Bilo mu je zaderao kožu sa članka. Nekoliko ljudi ga ćutke okružiše. On podiže pogled prema njihovim licima. Jedno lice je jasno obasjavala mesečina. Bilo je to lice Honda Paradina koji ga je nestrpljivo udario nogom u slabinu.

— Jesi li se najзад probudio, ili ćemo ponovo morati da te umijemo? — upita Hondo. — Ako si budan, ustani dok razgovaraš sa mnom!

Rekavši to, pozva ostale pokretom ruke. Ovi se poslušno približiše. Slejd se polako uspravljao. Tražio je oslonac za svoje izubijano telo. Napravili su od mene bogalja — pomislio je.

Uspravio se i pogledao Honda koji je bio za glavu niži od njega i nešto puniji.

— Dolijao si, druškane — isceri se Hondo. — Mili je bi mi bilo da sam te savladao u dvoboju, njego ovako. Zašto nisi došao onda kada sam te čekao u salunu? Tada bi

imao izvesne šanse. Sada si izgubljen, jer si ih prokockao.

Rekavši to, obrati se ostalima.

— Bacite ga unutra, u rupu, momci!

Tri čoveka su mu se približavala. Razmišljao je kakve šanse ima protiv njih trojice. Međutim, osećao je da je suviše slab da bi makar jednog od njih savladao. Sigurno bi ga na smrt pretukli, samo ako bi nešto pokušao. Tada bi njegov položaj bio još gori.

Banditi ga okružiše. Jednom od njih se lice iskrivi u ružnu grimasu mržnje i nešto nalik na osmeh se pojavilo na njegovim usnama.

— Gledaj još jednom oko sebe Slejd — reče mu bandit. — Ovo je posle put da vidiš nebo i zvezde. Osvrni se još jednom i zapamti kako izgleda sve ovo, jer više nikad nećeš videti dan niti noć.

Slejd se uplašeno osvrnu i pogleda oko sebe. Nalazili su se u kanjonu, pored jednog rudnika. Prepoznade je nekoliko okolnih zgrada, praznih kola i vodenicu. U blizini je šuštao vodopad. Verovatno je on pokretao vodenicu. Sigurno se negde u blizini nalazi ispirać rude. Sve to je mogao sam da nazre. Setio se da mu je neko jednom rekao da je Meklejev štab smešten u Crvenom kanjonu u kome se nalazi rudnik.

— Polazi, šta čekaš! — obrecnu se jedan od bandita. Ostali ga grubo poguraše i on krenu za njima. Prešli su tek nekoliko metara, kada se nadoše na ulazu u okno. Ono je bilo ukopano u brdo i vodilo je duboko u njega. Na svakih dvadesetak koraka bila je postavljena petrolejka koja je mutnom svetlošću osvetljavala unutrašnjost. Rudnik je bio star, sagrađen još u vreme španskih osvajača. Malo je modernizovan postavljanjem čeličnih šina po kojima su gurani vagoneti natovareni rudom. Okna nisu bila poduprta, verovatno zbog toga što ovde nije bilo drva, a njihovo dopre-

manje iz daleka bilo je veoma skupo. Rudnik je bio polusrušen. Voda je curila i kapljala na sve strane. Tu i tamo čula se buka koju su prouzrokovali česti odroni kamenja. Izgledalo je kao da planina stene pod nekim teretom.

Trojica, koja su pošla sa Slejdom, su ćutala. Nisu se osećali baš prijatno i svaki čas su se saginjali da ne bi udarili glavama o nizak svod. Izgledalo je kao da su svakog trenutka spremni da pognu.

Prešli su, otprilike, sto dvadeset koraka, kada se ispred njih pojavi rupa pored koje je bila postavljena dizalica sa korpom za spuštanje. Čovek koji je čučao na sanduku pored dizalice, uspravi se i pride im. Pogledavši Slejda, isceri se i upita:

— Je l' to taj?

— Da, to je ta ptica — reče jedan od trojice bandita. — Spusti ga među ostale, Papajevski. Oni će se sigurno obradovati novajliji. Ovaj će moći da im prenese sve gradske novosti. Upadaj, Slejde! Kada se bude spustio, izidi iz korpe i potegni četiri puta konopac. To znači da je korpa prazna. Kada ga potegneš jednom, to znači »stoj«, dva puta znači »diži«! a jednom »spuštaj«! Jesi li razumeo?

Slejd klimnu glavom. Sada mu je bilo jasno gde je dospeo. Dole su bili smešteni zarobljenici, osuđeni na večitu tamu. To su bili ljudi koji su se na bilo koji način suprotstavili Mekleju. On nije ubijao svoje zarobljenike, nego ih je primoravao da rade za njega zatvarajući ih u rudnik.

Korpa kojim se spuštao bila je predviđena za dva čoveka. Oko njega je cvileo vetar i hladio ga. Bilo je mračno kao u rogu. Zidovi jame su bili glatki kao staklo i bilo bi nemoguće popeti se gore. Spustio se trideset do trideset i pet jardi, kad korpa udari o dno jame. Gorelo je nekoliko svetiljki i Slejd primeti nekoliko bradatih prilika kako mu se približavaju. Slejd izide

iz korpe, a jedan od bradatih povuče konopac. Korpa bešumno nestade u otvoru.

Čovek se obrati Slejdu:

— Da li si i ti jedan od onih koji su se usudili da protivreće velikom Mekleju? Sigurno si mu se mnogo zamerio, čim te je osudio na ovo polagano umiranje. Kako se zoveš?

Slejd je ćutao i gledao oko sebe. Iz okolnih rovova su izlazili ljudi i okruživali ga. Bilo ih je šest. Lica su im bila bleđa, zarasla u brade. Nekada su sigurno bili snažni i zdravi, međutim sada su izgledali umorni, omršavili, beznadežnih pogleda. Težak rad, život u tami i gladovanje su učinili svoje.

— Ime mi je Slejd — reče im. — Mekleju sam se zamerio jer sam odneo srebro i zlato u Santa Fe i doneo novac. Sada su mnogi ljudi platili svoje dugove i unovčili čekove. Ne zavise više od tog zeleniša. On sada mora dobro da se pomuči da bi sačuvao vlast i uticaj u gradu. Eto, zbog toga sam dospeo ovamo. A ko ste vi? — upita ih.

Ljudi su ga nemo posmatrali. Učinilo mu se da im u pogledima vidi razumevanje.

*

Čovek koji ga je dočekao i pomogao mu da izide iz korpe, progovori prvi:

— Ja sam vlasnik ovog rudnika. Pošto nisam hteo da ga prodam Mekleju, on me je primorao da potpišem kupoprodajni ugovor. Ja najbolje poznajem ovaj rudnik, a Meklej nema takvih stručnjaka. Zbog toga me je strpao u ovu rupu. Ja sam, u stvari, prvi zarobljenik. Međutim, uskoro sam dobio društvo. Zovem se Oliver i rođeni sam brat Frenka Tageta. Da li je Frenk još uvek vlasnik saluna u Qpalu?

Slejd potvrdno klimnu glavom. Pogledao je ostale ljude i zaboravio na bolove koji su ga mučili. On je

izgledao loše, ali ovi ljudi oko njega izgledali su mnogo gore. Pošto su ga još nekoliko trenutaka čutke posmatrali, okrenuše se i podoše. Slejd pođe za njima u društvu Olivera Tageta. Ubrzo stigoše do jednog bočnog okna koje im je služilo kao prebivalište. Vazduh je ovde dopirao kroz nekoliko otvora u stenama i bio je mnogo bolji nego onaj u hodnicima. Slejd ugleda nekoliko ležaja od slame, jedan sto i par stolica. Na zidovima je visila odeća. Sve je to osvetljivao jedan fenjer i nekoliko lampi. Svuda naokolo je ležao alat.

To je, dakle, tamnica u koju je Meklej zatočio svoje neprijatelje. Zarobljenici se spustiše na ležaje umorni i rezignirani. Jedan od njih progovori:

— Zovem se Pol Kod. Bio sam gradonačelnik Opala. Kada sam otkrio Meklejeve namere i planove i kada sam preduzeo korake da pronadem svoje prijatelje koji su iznenada nestali i samim tim prouzrokovao otpor građana prema Meklejevim odlukama i naredbama, njegovi ljudi su me oteli i strpali u ovu rupu ovde. Građanima Opala je ta otmica predstavljena kao bekstvo. Verovatno im je Meklej rekao da sam pobegao zbog kukavičluka. U ovoj rupi sam nešto više od tri meseca.

U oknu zavlada tišina posle tih reči. Slejd ih pogleda, jednog po jednog. Sada je shvatio kako je Meklej uspeo da zastraši građane Opala i da uguši svaki otpor u njima.

— Imate šerifa? — upita Slejd.

Gradonačelnik klimnu glavom i pokaza na jednog čoveka koji je sedeo pognute glave.

— Naravno, to je onaj tamo. Ime mu je Henk Lejn. On je bio šerif grada Opala. Mi smo imali jednog gradskog šerifa i jednog okružnog. Kada je Henk počeo da traži mene i Olivera, zarobili su ga Meklejevi ljudi. Dovedi su ga ovamo, a građanima rekli da se šerif uplašio i pobegao iz grada.

Slejd pomisli na Honda Paradina koji je bio glavna ličnost u svim tim otmicama. On je bio sredstvo pomoću kojeg se Meklej sve više i više približavao svom cilju. Po svemu sudeći, taj dan nije daleko. Da se dočepao transporta sa zlatom, sve bi bilo izgubljeno. Međutim, za sada još ima nade. Gradonačelnik pokaza jednog čoveka koji je, očigledno, bio meksikanskog porekla.

— Ovo je don Felipe de Mendoza. Posедуje veliki ranč u okolini Opala. Meklej ga je primorao na partiju pokera i tako mu oduzeo ranč. Pre toga don Mendoza je pokušao da mu se odupre sa svojim ljudima. Međutim, Hondu i njegovoj hordi nisu dorasli. Posle ga je Meklej primorao da sa njim igra poker i na prevaru mu oduzeo zemlju i ranč. Don Felipe je pokušao da ode u Meksiko, ali Meklejevi ljudi su ga uhvatili i strpali u ovu rupu. Sada vam je sigurno sve jasno, zar ne? Ko god je stajao na putu tom razbojniku ili imao neki posed, završio je ovde.

Slejd je čuteći saslušao gradonačelnika. Predstavljeni su mu i ostali ljudi. Svi su bili psihički i fizički slomljeni, očajni i bez nade. To se videlo iz njihovog pogrbljenog držanja i tupih pogleda. Stideli su se svoje bespomoćnosti i brzo uklanjali svoje poglede kada bi se slučajno susreli sa Slejdovim. Ipak, sačuvali su svoj ponos, a negde iza sveg tog beznada postojala je pritažena mala iskra nade, hrabrosti i odlučnosti koja je ponekad činila da im oči zasvetle i lica ponovo dobiju ljudski izraz.

Slejd se osećao veoma loše. Rame ga je bolelo, a i celo telo. Loš transport i mnogi udarci učinili su da mu pri svakom pokretu bol preseče dah. Potpuno je razumeo bespomoćnost i utučenost ovih ljudi.

Odjednom on progovori, mirno i odlučno:

— Izići ćemo odavde. Obećavam vam da ćemo izići odavde! Ljudi

podigoše glave i pogledaše ga. Gledali su ga tako nekoliko minuta, a zatim jedan po jedan pognuše glave. Pol Kod najzad reče ono što su svi mislili:

— To smo svi mislili kada smo dospeli u ovu rupu. Bili smo tada snažni i imali hrabrosti i snage. Međutim, posle nedelju dana provedenih u ovoj rupi, čovek shvati da odavde nema izlaza.

Slejd je ćutao. Pogledavši po ostalima, vide da su svi legli. Bili su umorni i iscrpljeni. On se pruži pored Olivera Tageta na slamu. On je još uvek bio budan. Pogledavši Slejda, upita ga:

— Da li je moj brat još uvek vlasnik saluna?

— Da. — odgovori Slejd. — Ponudio mi je hiljadu dolara da ubijem Paradina i pet hiljada da ih oslobodim Mekleja.

On sigurno ne poseduje taj novac. Morao bi mnogo da radi da bi sakupio tu sumu. Verovatno bi se njih nekolicina udružili protiv Mekleja i sakupili novac. Da nisam uspeo da provedem transport zlata, Meklej bi već sigurno bio vlasnik Frenkovog saluna.

Oliver Taget je izvesno vreme ćutao. Ne gledajući u Slejda, promrmlja:

— Voleo bih da znam kako je moj brat sebi objasnio moj nestanak. Možda misli da ležim negde mrtav?

— Ne znam — odgovori Slejd. — Za sada mi još što-šta nije jasno. Međutim, uskoro ću saznati sve što me interesuje.

*

Slejda je probudilo drmusanje nečije ruke i glas koji je nešto govorio. Budenje je bilo bolno. Svaka koščica ga bolela. Osećao se kao da je preko njega prešao stampedo.

— Diž'se, Slejde! Ti takođe moraš da radiš. Pre nego što dobijemo doručak, moramo da ga zaradimo.

Svaki od nas mora da iskopa jedno vedro stene koja sadrži zlato i da ga izbaci. Hajde Slejde, ustani pa da krenemo na posao.

Slejd se podiže i s mukom krenu za čovekom koji ga je probudio. Bio je to Pol Kod, bivši gradonačelnik Opala. Puzali su ispod potpornog zida koji je bio toliko visok da čovek može da se uspravi na kolena. Nije bio dugačak jer se sloj stene koja sadrži zlato nalazio blizu. Slejdov posao je bio da puni veliko vedro iskopanim kamenjem koje je vadio iz malih vagoneta. Te vagonete su punili kopači i gurali ih do mesta na kome se vršilo punjenje.

Pogledavši gore, Slejd upita najbližeg do sebe:

— Koliko ljudi stražari pored rupe?

— Dvojica — odgovori čovek. — Obojica su naoružani.

Razmišljaš o bekstvu? Kako misliš da neprimеćen izideš odavde? Mogli bismo da sakrijemo jednog čoveka u korpu i da ga podignemo. Međutim, kako bi jedan čovek mogao da se suprotstavi dvojici naoružanih bandita? Ovde nemamo nikakvo oružje, čak ni nož. Možda bi trebalo da ih gađa kamenjem? — reče čovek pomalo oronično i brzo pogura prazan vagonet prema mestu na kome je kopao. Slejd takođe nastavi svoj posao da bi na taj način ovim iscrpljenim ljudima bar malo pomogao.

*

Posle otprilike dva sata poslaše im doručak u korpi. Izgladneli ljudi navališe na masnu čorbu od pasulja i kriške hleba. Sve su to zalivali toplom kafom.

Slejd upita preko zalogaja:

— Ko radi tamo gore? Da li su to takođe zarobljenici ili neko drugi? Ako nisu zarobljenici, zbog čega...

— Kinezi! — prekinu ga jedan od zarobljenika. — Kinezi koje je još

Oliver Taget zaposlio. Oni govore samo svoj jezik i ne razumeju ni reč našeg jezika. Njih ne interesuju naše razmirice i sukobi. Oni jedino žele da rade i zarađuju dolare. Neki od njih su oženjeni i njihove žene takođe rade sa njima.

Slejd klimnu glavom i pogled mu pade na čekiće, dleta, lopate i kram-pove koji su ležali razbacani naokolo. Pogleda kramp koji je ležao nedaleko od mesta na kome je se-deo i podiže ga. Bila je to stara alatka, bez drške, istrošena od česte upotrebe. Slejd ga je vagao u ruci određujući njegovu težinu. Ljudi su ga gledali, a u srcima im se radala nada. Počeo je da žonglira, da ga baca kao težak lovački nož, zatim kao indijanski tomahavk i jedna obična alatka se u njegovim rukama pretvorila u ubojito oružje.

— Hej, šta nameravaš time? — upita ga jedan od zarobljenika.

Slejd ćuteći pride jednoj klupi, nasloni je na zid i izmače se osam koraka. Podigavši kramp, zamahnu njime i baci ga. Alatka pogodi klupu i razbi je u paramparčad. Ljudi su ga posmatrali zapanjeno, a zatim im se na licima pojavilo razumevanje.

— Pustite da vežbam ceo dan. Moji pokreti moraju da budu brzi i precizni. Oslobodite me posla za ovaj dan i ja ću vežbati. Izići ću u poslednjoj korpi i okušati svoju sreću tamo gore.

Ljudi su ga ćutke posmatrali. Znali su da ne sme da odlaze. Morao je da pokuša danas. Već sutra bi bilo kasno. Izgubio bi snagu i hrabrost potrebnu za taj poduhvat.

— To je zaista šansa za nas sve, Slejde. Do sada nismo imali šansu. Ti moraš da budeš đavolski brz, jer oni gore su revolveraši, razumeš li?

Slejd potvrdno klimnu glavom. Znao je dobro šta ga čeka. Međutim, on je bio vičan bacanju noža, tomahavka pa čak i čekića. Učio je to dok je još bio mali, igrajući se sa ostalom decom. Ubrzo je postao naj-

bolji. Niko mu nije bio ravan. Ipak, pitao se da li će mu to danas biti dovoljno? Hoće li imati dovoljno vremena za vežbanje.

*

Kada su napunili poslednje vedro, napolju je sigurno bio mrak. Oni to nisu znali, jer je kod njih bila uvek tama. Slejda smestiše u korpu zajedno sa dva krampa koja je držao u rukama. Preko nosa i usta mu zavezaše maramu da mu ne bi prašina smetala. Korpu prekriše ovecim kamenom, a pored njega nasla-gaše manje. Kamen je izgledao masivno, međutim, bio je tanak i ne mnogo težak. Jedan od zarobljenika povuče užu koje je podizalo korpu i ona polako krenu uvis. Stigavši na površinu, korpa se zaustavi i dva Kineza koja su radila pored čekrka je prihvatiše i spustiše na tle. Nedaleko od njih su stajala dva naoružana revolveraša. To su bili stražari.

Osetivši da se korpa spustila na čvrsto tle, Slejd se iznenada podiže prethodno zbacivši kamen i istovremeno baci oba krampa. Stražari su jedva stigli da reaguju. Jedan se sruši bez glasa, a drugi padajući povuče oroz puške i metak zazvižda pored Slejda. Skamenjeni Kinezi su ga gledali širom otvorenih očiju. Izronio je iz korpe kao duh i za nekoliko minuta onesposobio oba stražara.

Slejd pride telima i pokupi oružje. Zatim se okrenu i pogleda Kineze. Oni su i dalje ćutke gledali u njega. Neprijatelji sigurno nisu bili. Kada im je gazda nestao, oni su nastavili da rade za novoga jer su morali da obezbede egzistenciju svojim porodicama. Razmirice i sukobi belih ljudi nisu ih se ticali, a nisu ih ni razumevali.

Slejd im pride i nasmeši im se. Odgovoriše mu osmehom tako tipičnim za njih. On im pokaza na korpu i oni joj pridoše i počеше da

je spuštaju u jamu. Možda su mislili da će sada na površinu izaći i njihov gazda.

Radili su veoma brzo, jer su shvatili da ljudi što pre moraju izaći iz jame. Pucanj koji je ispalio umirući stražar bi mogao da upozori ostale. Korpa se ubrzo našla na dnu i posle odgovarajućeg signala, počeli su da je podižu.

Slejd je bio strahovito napet. Osluškiivao je pokušavajući da razazna šumove koji su dopirali kroz okno. Možda su banditi čuli pucanj i sada žure ovamo. Znao je da ne mogu krenuti dok poslednji zarobljenik ne izađe iz jame. Kinezi su izvukli korpu i iz nje iziđe Oliver Teget i Pol Kod. Kinezi ponovo spustiše korpu. Slejd dade Tegatu kolt drugog bandita, a za sebe zadržao takođe kolt.

Slejd klimnu gradonačelniku i reče:

– Eto, sada možete da krenete i oslobodite svoj grad. Ili vas je, možda, pokolebalo ne baš ispravno držanje građana pa ste odustali?

– Ne – odgovori ovaj – nisam odustao. U pitanju je banda sileđžija koja terorise grad. Građani ne mogu da im se suprotstave, jer nisu dorasli tim ubicama. To je uvek tako, Slejde, nekoliko vukova drži u strahu celo stado. Malo je takvih ljudi kao što ste vi. Malo ih je te vrste.

Slejd se gorko nasmeši. Krenuše napred prema izlazu.

– A kakva je to vrsta kojoj ja pripadam? – upita Koda.

Ovaj nije primetio gorčinu u njegovom glasu.

– To su tigrovi, dvonožni tigrovi – odgovori Kod. – Zveri koje znaju da se bore. .

... razaraju i uništavaju – prekinu ga Slejd ljutito. – A to je, zaista, đavolski teška sudbina. Da li mi verujete?

Zastavši za trenutak, Kod ga pogleda. Shvatio je šta je hteo da kaže. Pogledavši ga u oči, reče:

– Moraju postojati ljudi kao vi, Slejde. Kako bi se inače slabi borili protiv moćnih?

Slejd nevoljno klimnu glavom. Pošli su dalje. Kada su stigli do izlaza, noć je već pala. Svuda u barakama je gorela svetlost. Iz daljine se čulo klopavanje lonaca, kanti i ostalog posuda.

– Naša večera – progovori Kod. – Verovatno je donose ljudi koji će sменiti stražare.

Slejd ga gurnu u malo udubljenje pored izlaza, a sam se prilepi uz suprotni zid. Dva čoveka koja su nosila jelo, pojaviše se na ulazu. Razgovarali su i smejali se. Slejd ih pusti nekoliko koraka napred i onesvesti ih jednog po jednog udarcima u petiljak.

– Slejde, sada verujem da ćemo uspeti. Posle ovog sam siguran u to. Vi ste zaista nezamenljivi i ova zemlja će morati da vam podigne spomenik! – reče Kod oduševljeno.

– Ah, priče – promrmlja Slejd sa izvesnim prizvukom dosade u glasu koja je prouzrokovana gorčinom koju je osećao. – Treba uvek biti obazriv i meriti svaku reč. Kada se sve ovo završi i ako eliminišemo Mekleja, Honda i njegovu bandu, ljudi koji su se plašili njih, počće da se plaše mene. Razumete li?

Ja ću biti čovek koji uništava i proliva krv, čovek od kojeg se treba bojati. Postaću dvonožni tigar koji samo vreba žrtvu, a majkama ću služiti da bi plašile decu. A povrh svega, ja ću ih svojim postojanjem podsećati na njihov kukavičluk. Kode, vi ste razuman čovek, stariji ste od mene toliko da biste mi mogli biti otac. Zar je moguće da ljude poznajete tako malo? Zar ne znate kako brzo ljudi zaboravljaju pruženu pomoć? Jednog dana će me neki revolveraš ubiti i ja ću biti samo jedna rečka više na njegovom koltu. Kode, verujte mi, ovaj svet je pun bednih kukavica koji ne znaju za čast, humanost i savest. Zviždim

ja na takvo društvo prividnog reda i poretka kojem je potreban moj revolver, a koje bi zaziralo od mene kao od nečastivog!

Kod ga je nemo slušao. Najzad je shvatio da je duboka gorčina u Slejdu, da on malo ceni ljude, i koliko je zbog toga usamljen.

— Zbog čega se onda borite za nas? — upita ga.

— Zbog toga što sam budala, eto zbog čega — odgovori ovaj. — Kada sam došao u Opal, sledila su me tri čoveka koje sam morao da uklonim. Ubrzo je za to saznao ceo grad. Svako je u tome video šansu za sebe. Slabi su hteli da iznajme moj revolver, a moćni su se toga plašili pa su hteli da me uklone. Hondo Paradin je hteo da me smakne u dvoboju i zakazao mi ga je u salunu. Ja nisam odgovorio na to, reagovao sam na drugi način. To sam učinio zbog sebe i svog ponosa, a ne zbog Opala i ove zemlje. Hodno me je izazvao i samo zbog toga sam reagovao.

Razgovor prekide dolazak dva čoveka iz okna. Bili su to bivši šerif Henk Meklejn i rančer Don Felipe Mendoza.

Pošto je jedan od dvojice onesvešćenih revolveraša imao dva kolta, još tri čoveka se naoružашe. Prišavši izlazu, napregoše oči gledajući u okolne zgrade.

— U Opalu sam čuo da je ovaj rudnik Meklejevo glavno sedište — promrmlja Slejd. — Ako je tako, on mora da je u jednoj od tih zgrada. Da li neko može da mi objasni gde se šta nalazi?

— To nije teško — javi se Henk Meklejn. — Levo su barake radnika. Tamo žive Kinezi. Imaju tri žene koje čiste barake i peru rublje. Mala baraka desno je kuhinja sa prostorijom za ručavanje. Kuvar je Kinez, a pomaže mu jedna crnkinja. Dok sam ja još bio šerif, njih dvoje su bili više nego prijatelji.

Rekavši to, Meklejn za trenutak zaćuta.

Slejd pogleda u ljude koji su ćutali. Mogao je da oseti njihovu mržnju, ali i strah od toga da neće uspeti. Shvatio je da mu oni prepustaju inicijativu.

Meklejn nastavi dalje.

— Dalje desno je kuća u kojoj se nalazi uprava rudnika i nekoliko soba za stanovanje. Još dalje se nalaze staje i ostave za alat. Iza njih se nalaze kovačnica, mlin, topionica i sistem uređaja za ispiranje. Svuda rade Kinezi pod komandom belih predradnika. Ovaj rudnik je od početka bio glavno sedište Mekleja. Morao je prvo da postane njegov vlasnik da bi pribavio dovoljno sredstava za iznajmljivanje Honda i njegove bande. Na početku je sigurno boravio ovde, međutim, sada je to za njega suviše primitivno. Ja verujem da se on sada nalazi na ranču don Mendoze.

— Ja takođe mislim tako — reče Don Mendoza. — Moja kuća je velika, nameštena starim španskim nameštajem. Ako nije u Opalu, sigurno živi na mom ranču.

Jedan od dvojice onesvešćenih se stenjući pokrenu.

— Ispitaćemo ga — reče Slejd. — Nateraćemo ga da progovori, milom ili silom.

*

Njih šestorica su stajali na izlazu iz okna i slušali zarobljenog stražara koji je, posle izvesnog vremena, progovorio:

— Klej Meklej? Ah, taj se smestio na Mendozinom ranču. Hondo Paradin je njegov zastupnik u Opalu. On je lud za crvenokosom Laurom Randel. Ovde nas je samo pet. Ima dvadeset i sedam Kineza, nekoliko žena i dva Poljaka, u prostoriji gde se drži alat. Oni ne razumeju naš jezik i sa njima se možete sporazumevati samo znacima. Šta ćete ur-

aditi sa nama? — upita ih glasom drhtavim od straha.

— Još se usuđuješ da pitaš šta ćemo uraditi sa vama, ti pasji sine! — uzviknu Pol Kod. — Marš napred, u jamu! Pomozi svom kolegi!

Ljudi su ih gledali pogledima koji su sevali od besa. Činilo se kao da će svaki trenutak skočiti na ovu dvojicu.

Međutim, Slejd ih prekinu:

— Zar njih će se lako pobrinuti. Uostalom, tu su još i Poljaci koji rade alatom i drugi Meklejevi ljudi. Ti Poljaci su se samo brinuli za alat i radili svoj posao. Ja ću na Mendoza ranč, a vi odlučite šta ćete sa zarobljenicima. Hoćete li mi pokazati put, Don Felipe.

— Svakako, prijatelju dolazim — odgovori ovaj. — Potrebni su nam i konji. Koral je tamo preko, pored ambara.

— Dakle, pobrinite se za te nitkove — reče Slejd.

— Ne brinite, Slejde, biće im suđeno — odgovori Henk Meklejn kome se u dobroj meri povratilo samopouzdanje i vera u uspeh.

Napustiše okno, a u međuvremenu iz jame iziđe još dva čoveka. Slejd i Mendoza se uputiše prema ranču.

Kada su izišli iz konjona, pred njima se ukaza dugačka dolina. Noć je bila svetla, obasjana mesečnom. U daljini se jasno video Opal, okružen većim i manjim dolinama.

Mendoza pokaza nekoliko osvetljenih zgrada u daljini i reče svom saputniku:

— Ono tamo je ranč porodice Mendoza. Španski vladari su ga nekad davno poklonili mojoj porodici. Sada ga je Meklej ukrao i proglasio se za gospodara mog ranča.

Glas mu je drhtao od pritajenog gneva, a oči sevale.

— Koliko milja ima do tamo? — upita Slejd.

— Svega nekoliko — odgovori Don Felipe. — Mi imamo dobre konje, pa možemo brzo da jašemo.

Brzo ćemo stići. Nisam ni slutio da ću ikada više jahati konja. Kako je lepo ovo nebo posuto zvezdama i kako je prijatno slušati zvuke noći. Ovo je bio noćni soko, a sada se oglasio čuk. Čujete li kojota iza onih brežuljaka? O kako je lepo živeti!

Rekavši to, obode konja i požuri prema svetlima u daljini. Slejd požuri za njim. Konj je jurio sve brže i brže i on ga je sve više podsticao. Mendoza ga je jedva sledio. Tamo, na ranču, živeo je čovek koji ga je prognao, zarobio i ponizio. Tek posle pređenih nekoliko milja, Slejd uspori. Mendoza ga stiže sav zadahan.

— Nisam ni slutio da jahanje može da bude tako naporno — reče Don Felipe. — Uostalom, do sada sam bio samo krtica. Moram se ponovo privikavati na mnoge stvari.

*

Bilo je nešto pre ponoći kada su stigli do koralu Mendoza-ranča.

Zaustaviše se ispred nekoliko drveća koja su tu rasla, i sjahaše. Odmah zatim se začu zlokobno rezanje i jedan veliki pas im pojuri u susret. Prišavši bliže, odjednom zaskiće od radosti i skoči na Don Felipa pokušavajući da ga lizne.

— Odmah me je prepoznao, pametna moja kuca — reče Mendoza radosno. — To je Pablov pas. Uz njegovu pomoć je Pablo sredio mnoge vukove. Hej, Pablo! — zovnu ga poluglasno — Jesi li tu?

Jedna oniska prilika izide iz senke jedne šupe i pođe im u susret.

— Jeste li vi to, gazda? Za ime sveta, jeste li to zaista vi?! — povika jedan radostan glas. Pablo je već bio sasvim blizu i sa nevericom i radošću gledao u svog gazdu. Bio je onizak sa odlikama Meksikanca.

Pre nego što je Mendoza mogao da mu odgovori, Slejd brzo reče:

– Prijatelju, da li je Meklej tu?
Ovaj ga pogleda sa nepoverenjem.

– Odgovori mu, Pablo. Njemu dugujem život! – reče Mendoza. Pablovo lice se razvedri i on brzo reče:

– Da, senjor. Meklej je na ranču. U dnevnoj sobi još gori svetlo. Naredio je da mu se dovede jedna devojka iz sela. To je Estrela, ćerka Manuela Martineza. Ima samo petnaest godina i obećana je Manolitu Huarezu. Već su vereni. Ali, da li će je on hteti, ako je Meklej upropasti?

Rekavši to, Pablo začuta. Slejd čuteći pođe prema ranču. Pre nego što je odmakao, okrenu se i upita:

– Da li je još neko u kući? Da li je postavio stražare oko ranča? Da nije, možda, Hondo Paradin ovde?

– Ne, senjor – odgovori ovaj. – Hondo mora da bude u gradu. Meklej ovde ima dva revolveraša, međutim, poslao ih je u njihove barake, jer hoće da bude sam sa Estrelom.

Saslušavši ga, Slejd pođe prema ranču. Polako se šunjao opipavajući kolt koji je zatakao za opasač. Revolver je uzeo od onesvešćenog stražara. Odmah se videlo da je kvalitetne izrade. Revolveraši su mnogo polagali na svoje oružje, i bilo je pitanje časti nositi dobar revolver.

Stigavši do verande, Slejd se polako pope i snažno gurnu nogom vrata. U sobi su svetlele dve lampe, a u kaminu je gorela vatra. Soba je bila nameštena starim španskim nameštajem. Unutra nije bilo nikoga, na podu su ležali razbacani delovi ženske odeće. Slejd se polako pope stepenicama na prvi sprat. Debeo tepih je prigušivao njegove korake. Ubrzo je do njega doprlo jecanje i pijani glas koji je govorio:

– O, Cikita, uskoro nećeš plakati, radovaćeš se. Usrećiću te kao i ostale koje sam imao. Neke od njih su se nećkale i plakale baš kao ti, ali posle, posle su vrištale od veselja.

Budi pametna, mala, i pokloni mi svoju ljubav, a ja ću te bogato nagraditi, bogatije nego ostale. Pa zar ja nisam tvoj gazda? Zar nisi počastvovana što sam te pozvao i što ti poklanjam svoju ljubav? Hajde, golubiću, dodi... Dodi Cikita, ne boj se...

Slejd je stajao pored vrata prislonjen uz zid. Vrata su bila poluotvorena i on zaviri u sobu. Bila je to spavaća soba. U jednom uglu je stajala mlada devojka, skoro dete, sa divnom crnom kosom rasutom po golim ramenima, i jecala. Pored kreveta je stajao Meklej, raskopčane košulje, užarenih očiju i prstom je dozivao.

Slejd gurnu vrata i polako uđe u sobu. Devojka je ili osetila njegovo prisustvo ili ga je videla u ogledalu na suprotnom zidu. Slejd joj pokaza na vrata i reče:

– Beži! Don Felipe je došao, beži dole!

Devojka šmugnu pored njega i sjuri se niz stepenice.

Sada su njih dvojica bili sami. Meklej je bez reči buljio u njega.

Posle izvesne pauze, Meklej progovori prvi:

– Dakle, tako stoje stvari. Pošto ne mogu sebi da pomognem, znači da sam izgubljen. Ipak, upotrebiću još jednu kartu. Pozivam te da mi se pridружиš. Šta nedostaje Hondi Paradinu? Ima obezbeđen stan, hranu, devojke i još ga dobro plaćam. Dakle, ako hoćeš, primam te kao partnera u svoje veliko preduzeće. Uskoro će nam pripadati cela pokrajina. Šta nas se tiče što nekoliko momaka misli ružno o nama, zar ne? Ako si glup i ne iskoristiš priliku koja ti se pruža, ceo život ćeš ostati revolveraš kojeg će pre ili kasnije neko ubiti. A ako si bistar... Mislim da ne moram da ti istaknem baš sve prednosti našeg eventualnog ortaštva.

– Ne moraš, jer ga odbijam – odgovori ovaj.

Posmatrao je Mekleja. Njegovo masivno telo je drhtalo. Imao je još jednu šansu. Na noćnom ormariću ležao kolt. Preostalo mu je još jedno da se nada da ga Slejdov prvi metak neće pogoditi pre nego što se dokopa revolvera. Oči su mu se pretvorile u dva proreza dok se polako približavao noćnom stočiću. Slejdov revolver je još uvek bio zataknut za pojas. Čekao je...

Meklej progovori:

— Iako sam se bavio svakakvim poslovima, kukavica nisam bio. Ti si u prednosti, Slejde. Ja sam viši i teži od tebe. Zbog toga me možeš lakše pog...

Ne završivši rečenicu, munjevito skoči na maši za kolt na stočiću. Slejdov revolver je još uvek bio za pojasom. Dva metka se sliše u jedan. Gledali su sa netremice i uskoro jedan od njih pade. Meklejevo masivno telo se teško sruči na pod. U silnoj žurbi da bude što brži, promašio je. Podigavši poslednjom snagom kolt, povuče oroz i metak se zabi u pod.

— Nikad nisam bio kukavica... — reče Meklej poslednjom snagom.

Slejd spusti revolver. Znao je da ovdje nije bio ni sudija ni osvetnik. Meklej je imao svoju šansu. Sada je na pod njim ležalo telo nasilnika koji je hteo da obeščasti šesnaestogodišnju devojčicu, telo pljačkaša i razbojnika koji je celu pokrajinu hteo da strpa u svoj džep.

Setivši se da Meklej ima stražare u ranču, on brzo napusti sobu i polako pride stepeništu. Stražari su već stajali na prvom stepeniku.

— Zovem se Slejd — reče im. — Vaš gazda je mrtav. Da li još uvek želite da se borite za njega?

Rekao je to sa prizvukom upozorenja u glasu, kao čovek koji ne želi još jednu borbu i koji računa na zdrav razum svojih protivnika.

Međutim, Meklej je birao ljude iz redova okorelih revolveraša kojima je bilo pitanje časti braniti svog gazdu i boriti se za njega. Ova dvojica nisu bili izuzeci. Smatrali

su za svoju dužnost da osvete gazdu.

Izvukavši revolvere, pripucaše. Međutim, Slejd je gađao brže i bolje. Uskoro su ležali onesposobljeni na podu i stenjali. Prošla ih je volja za osvetom i sada su se pitali hoće li ih Slejd dokrajčiti ili poštediti. Međutim, on vrati revolver za pojas.

Ubrzo zatim u sobu udoše Don Felipe, Pablo i njegov pas koji je besno režao. Bio je spreman da na jednu Pablovu reč skoči na revolveraše koji su stenjali.

Slejd reče Don Felipeu:

— Sve je gotovo. Uskoro ćete moći da dovedete svoju porodicu iz Meksika, amigo.

— Svi mi smo vam zahvalni do kraja života, Slejde. Tamo u crkvi ćemo svaki dan paliti sveće za vas i moliti se za vaše zdravlje. Nikad vam se nećemo moći odužiti za ono što ste učinili za nas.

Don Felipeov glas je drhtao od ganutosti i zahvalnosti. Slejd ga pogleda i po svečanom izrazu njegovog lica vide da je on to najozbiljnije mislio. Htede da mu odgovori, ali ugledavši to ozareno lice, potisnu gorčinu i reče:

— Ja moram u Opal, a vi se pobrinite za ove budale.

— Pobrinućemo se, ne brinite — odgovori Don Felipe. — To je naša dužnost, pre svega. Pored toga, sa njima imamo još neke neraščišćene račune. Pablo, pozovi nekoliko ljudi i odvedite te revolveraše u njihove stanove.

Rekavši to, pogleda Slejda i pope se do njega. Uprkos prijavom odelu, licu zaraslom u bradu i vidnom bledilu, Don Felipe je delovao ponosno i samopouzđano. Volja za životom i nada su mu ozarile lice i razbistrile pogled. Nestalo je onog izraza bespomoćnosti i mirenja sa sudbinom. Don Felipe de Mendoza je ponovo bio gospodar i vlasnik svog ranča.

— Kažite mi prijatelju, mogu li nešto da učinim za vas, da vam,

možda, pomognem i tako se bar malo odužim za sve što ste učinili za nas? — upita Slejda.

Slejd odrečno klimnu glavom i reče:

— Ne, Don Felipe. Za sada mi vaša pomoć nije potrebna. Istina, imam još da obavim neke pripreme pre nego što krenem u Opal, ali nema mnogo posla. Dodite, pričaću vam o tome.

*

Sat kasnije Slejd je već bio na putu za Opal. Nije bio sam. Jahao je dobrog konja i za sobom vodio dva vranca upregnuta u lagana kola sa dva točka. Tim kolima je Meklej često dolazio u grad praćen »počasnom svitom« svojih revolveraša. Na kolima je sedeo mrtvi Meklej, obučan i privezan za sedišta. Iako je nebo bilo vedro i puno zvezda, cirada kola je bila navučena i Meklejevo telo se nalazilo u senci.

Pre nego što je krenuo u grad, Don Felipe je tražio od njega da ga povede. Međutim, Slejd je to odbio.

— Najbolje je da idem sam — rekao je. — Honda treba da pobedim sam. Ako ga ne uhvatim samog, pozvaće svoju hordu, a njih je više nego nas.

Mislio je još nekoliko trenutaka na to i pred sobom je video Don Felipea i ljude koje je oslobodio, a koji su bili spremni da pođu sa njim. Međutim, ta slika kratko potraja i on pokuša da se koncentriše na Honda Paradina. Iako je sam bio veoma brz, instinktivno je osećao da je Hondo brži. Međutim, računao je na to da će ovaj put Hondo pucati manje precizno jer će biti ljut i željan osвете. Dakle, ovaj put je on u prednosti i moći će da reaguje hladnokrvno. To je bio Slejdov plan. Zbog toga je i poneo mrtvog Mekleja nadajući se da će to razjariti Honda. Pitanje je samo da li će uspeti?

U tri sata ujutro stigao je do grada i oslobodio kola. Oslobodeni konji odgalopirale prema salunu. Meklej je često, pompezno ulazeći u grad, zaustavljao zapregu ispred saluna i dostojanstveno silazeći uz pomoć svojih telohranitelja ulazio unutra odgovarajući tu i tamo na pozdrave. Bili su mu potrebni pozdravi tih ljudi, nakloni i strah koji je čitao u njihovim očima. Slejd je bio ubeđen da konji znaju put i da će stati na onom mestu ispred saluna na kojem su se uvek zaustavljali.

Pogledavši još jednom za kolima, okrenu konja i počeo u polukrugu da se približava gradu. Prošavši kroz nekoliko vrtova i dvorišta, ušao u jednu uličicu, prođe nekoliko kuća i pijana a zatim sjaha i nastavi peške.

Orijentišući se prema sećanju, ubrzo stiže do glavne ulice. Salun se nalazio preko puta mesta na kome je stajao.

Okolo tuce konja je stajalo zavezano za drvenu pritku. Ispred saluna su stajala Meklejeva kola. Konji su bili zadihani i lagano su podrhtavali. Sigurno su čekali da se neko pobrine za njih i odvede ih na pojilo. Još niko nije primetio mrtvaca u kolima, jer je na salun bilo veoma malo prolaznika. Iz suprotnog pravca je dolazila grupa kauboja, bili su pijani. Vikali su i pevali na sav glas. Dva čoveka se pojavili na ulazu u uličicu. Oni su, takođe, bili »pod gasom« pa nisu primetili ni Meklejeva kola ni Slejda. On je buljio u salun i pitao se gde bi to Hondo mogao da bude. Da li je u salunu ili spava u hotelu? Možda je kod Laure Randel? Ako jeste, šta traži on tamo? Možda je ona, zapavši u beznade, popustila pred njegovim navaljivanjem.

Nije hteo da veruje u to. Ipak, bio je siguran da je Hondo u hotelu, jer je restoran već odavno bio zatvoren. Ako je Paradin u hotelu, tada...

Misli mu prekidoše koraci koji su odjekivali po drvenom trotoaru. U

susret mu je dolazio čovek koga još nije mogao da vidi, samo mu je čuo korake. Ubrzo zatim Slejd prepozna šerifa Peta Mahona. – Seda kosa mu je provirivala ispod šešira. Stigavši do Meklejevih kola, naglo zastade i pogleda ih. Zatim mu pogled krenu u pravcu ulaza u uličicu. Slejd pođe jedan korak napred i šerif ga odmah prepozna. Vrativši revolver u futrolu, pride mu.

– Radujem se što vas ponovo vidim – reče Slejdu. – Mislio sam da ste izgubljeni zauvek.

– Mnogo ljudi u ovom gradu je tako mislilo – odgovori Slejd sa gorčinom u glasu. – Kao što vidite, slučaj je hteo drugačije i ja mislim da će mnogi biti razočarani kada me ugledaju. Podimo malo dublje u uličicu, šerife, hteo bih da vam ispričam jednu veoma interesantnu priču.

Zašavši malo dublje u mrak. Slejd mu u nekoliko rečenica ispriča šta se sve dogodilo sa njim i ostalim ljudima koji su nestali iz grada. Završio je priču rečima:

– Tamo u kolima sedi »veliki šef«, debeo, moćan i mrtav. A gde je Hondo Paradin?

– Kod Laure Randel – odgovori šerif. – Pre jednog sata je napustio salun. Laura je već zatvorila restoran i bila već u hotelu. Međutim, ja ću ga uznemiriti. Ići ću po njega. Mrtav gazda je dovoljan razlog da se odvoji od Laure.

Pre nego što je krenuo, reče:

– Ako Paradin pozove u pomoć svoje bandite, štitiću vam leđa, Slejde.

Rekavši to, pođe u pravcu hotela. Uprkos poodmaklim godinama, korak mu je bio čvrst i energičan. Bio je svestan da je ovo, možda poslednji put što nosi zvezdu i u dubini duše se osećao usamljen i bespomoćan. Međutim, to se nije moglo primetiti. Stari ratnik je još jednom bio spreman na borbu.

Sada je išao da pozove Honda Paradina. Težak i rizičan posao.

Slejd je gledao za njim i čekao. Pažljivo je osluškivao svoje disanje, otuđuje srca. Bio je miran i hladnokrvan. Međutim, nije bio siguran da li će pobediti Honda. Uopšte nije bio siguran u ishod te borbe. Da li treba da puca bez upozorenja ili da sačeka? Možda bi trebalo da mu puca u leđa? Ne, to nije mogao da učini. Gledaće Hondu u lice i potegnuće revolver. On i Hondo moraju sami da izravnavaju svoje račune.

Čekao je strpljivo da se Paradin pojavi. Da li je i koliko Hondo uspeo kod Laure?

*

U međuvremenu, Hondo Paradin je ušao u Laurinu spavaću sobu. Videvši ga na vratima, ona se približi spremna, u prvom trenutku, da skoči kroz prozor. U očima joj se ogledao strah, a ruke je čvrsto stisnula da on ne bi video kako podrhtavaju.

– Draga, mora da si poludela – reče Hondo. – Razmisli malo, pre nego što napraviš neku glupost. Zašto me izbegavaš? Zar ne znaš ko sam ja u ovom gradu i pokrajini? Imam moć, novac i vlast. Ona matora budala Meklejev potpuno zavisi od mene. Želim baš tebe od svih žena u ovom gradu. Ti još, sigurno, nisi imala pravog čoveka i sada ti se pruža prilika da budeš sa mnom. Dodi, pokazaću ti koliko vredim.

Približivši joj se nekoliko koraka, zastade na sredini sobe i reče:

– Dodi bliže, dušo. Treba da se malo bolje upoznamo. Dodi, ne plaši se. Ili, možda, treba ja da te prisilim da upoznaš pravu sreću?

Zнала je da sada ne može ništa da učini. Hondo je dovoljno čekao i podnosio njena odbijanja. Oboje su znali da nema više ko da joj pomogne. Slejd je bez traga nestao. Kad god je mislila na njega, u očima bi joj se pojavile suze. U početku je htela da ga iskoristi za svoje ciljeve, ali ga je vremenom

upoznala i zavolela. Shvatila je da su njih dvoje veoma slični. Oboje su tražili svoju srećnu zvezdu, svoj životni cilj. Usamljenost i gorčina koju su nosili duboko u duši doprneli su da se njih dvoje zbliže. I baš kada su počeli da upoznaju jedno drugo i kada je ljubav počela da se javlja, Slejd je netragom nestao. Sada je pred njom stajao Hondo i čekao. Pogledavši ga, Laura mu pride i zagrlila ga. Želja za životom je bila jača. Hondo odgovori na njen zagrljaj posednički je poljubivši.

Istog trenutka na vratima se začu kucanje. Hondo se odvoji od nje i pokaza Lauri rukom da upita ko je. Ona to učini i ubrzo zatim glas šerifa Peta Mahona odgovori:

— Ako je Paradin tu, sigurno će ga interesovati vest da mu je gazda stigao u grad. Još uvek sedi u kolima ispred saluna i čeka. Hondo ga sigurno može videti sa prozora.

Šerifov glas je zvučao mirno, kao da donosi dobru vest. Laura duboko uzdahnu, pođe jedan korak nazad i pogleda Honda. On je više nije video. Buljio je u prazno pokušavajući da shvati, i da donese pravu odluku. Iznenada se trže, pride prozoru, otvori ga i pogleda napolje. U tom trenutku nije mislio na to da je sada odlična meta neprijatelju.

Ugledao je kola ispred saluna. Dobro je poznavao oba konja. Ispred kožne cirađe nazirala se masivna Meklejeva prilika. Okrenuvši se, udahnu duboko vazduh i ne pogledavši Lauru, projuri pored nje u drugu sobu. Šerif je mirno stajao malo dalje od vrata i gledao ga mirnim, hladnokrvnim pogledom.

Hondo razvuče usne u nešto što je trebalo da bude osmeh. U stvari, samo je otkrio zube.

— Sta je stari? Ne raduj se prerano — reče šerifu. — Sta se dogodilo Mekleju? Gde su njegovi telohranitelji?

— Nisam video — odgovori ovaj.

— Video sam samo kako stiže i

kako se konji zaustavljaju. Zar nisam trebao to da ti javim, Hondo?

Ovaj požuri na ulicu ne osvrnuvši se. Šerif htjede da pođe za njim, ali se seti Laure i potraži je pogledom. Ona je stajala na vratima i nemo ga posmatrala.

— Jesam li stigao na vreme? — upita je.

— U poslednji trenutak — odgovori ona odahnuvši i upitno ga pogleda.

— Meklej je mrtav, a Slejd sa koltom čeka Honda.

Saslušavši ga, Laura ga prestrašeno pogleda i obisnu mu o vrat. Zatim otvori usta kao da hoće da ispusti krik, međutim iznenadna pomisao je natera da brzo kaže:

— Pomožite mu, šerife! Idite tamo i pomozite mu! Prokletstvo, ne stojte tu, idite! — glas joj je zvučao zapovednički.

Šerif pođe ne odgovorivši joj. Znao je da će pomoći Slejdu, ako to bude potrebno. Video je Honda i osetio šta se u njemu zbiva. Zaista taj bandit je ličio na tigra oko koga se širi zadah smrti.

*

Paradin je ne obazirući se žurio preko ulica u pravcu saluna. Još uvek nije znao da žuri u susret mrtvacu. Zbog toga je bio miran i pokušavao da pogodi zbog čega je gazda došao sam, bez stražara. Prišavši kolima, vide da se Meklej ne miče. Tek tada oseti da nešto nije u redu i njegov instinkt mu posla signal za uzbunu. Zaustavivši se, naglo se okrenu i pogleda okolo. Sada je zaista ličio na tigra koji je osetio lovce. Prošle su dve do tri sekunde, a on je još uvek bio u istom položaju.

Krajičkom oka je video šerifa kako se udaljava od hotela. Slejda još nije mogao da vidi. On je stajao prislonjen na zid u dubokom mraku uličice. Hteo je prvo da

Hondo vidi Mekleja i da šok počne da dejstvuje na njega.

Posle izvesnog vremena, Hondo krenu dalje. Prišavši kolima, naže se, pogleda u cirađu i upita:

— Zdravo, Mekleju, šta je?...

Naglo je začutao. Video je da govori mrtvacu. Munjevito izvukavši kolt, pogleda naokolo tražeći neprijatelja. Međutim, ulica je bila skoro pusta. Video je samo nekoliko pijanaca, koji su se klatili naslanjajući se povremeno na kuće.

Šokiran, pokušavao je da se smiri. Međutim, to mu nije polazilo za rukom. Video je šerifa kako stoji i posmatra ga. Znao je da bi mu on mogao dati objašnjenje za sve, ali šerif je stajao ne nameravajući da pride.

Nervi su mu bili pri kraju. Osećao je da će se nešto dogoditi, da nešto mora da se dogodi. Taj koji je smislio ovaj trik sa kolima bio je, davolski lukav. Nije mogao da se seti ko bi to mogao da uradi. Ipak, postojao je jedan čovek koji bi bio sposoban za to, ali on je u dubokoj, mračnoj rupi odakle nema izlaza. Mora da je, ipak, Slejdu pošlo za rukom da se oslobodi, ubije Mekleja i pošalje mi ga.

U istom trenutku se začu smeh koji odjeknu celom ulicom. Ne mogavši više da izdrži, Hondo se okrenu tražeći pogledom i viknu:

— Slejde, proklet bio, gde si? Pojavi se kukavico! Ovde sam i čekam te! Neću pobeći kao što si ti to nekada učinio! Dodi, čekam te u salunu kao i prošli put!

Rekavši to, zaobide kola i ude u salun. Šerif pogleda okolo tražeći Slejda. Ovaj izađe iz uličice i pođe prema salunu. Šerif požuri za njim i ude na sporedni ulaz. Prošavši kroz salu za kartanje i zabavu, stiže do vrata glavne sale odakle je imao dobar pogled na obojicu.

Salun je bio skoro prazan. Nekoliko pijanaca je spavalo, a jedan barmen je sanjivo brisao šank. Kada je Hondo ušao, svi se odjed-

nom razbudiše i požuriše napolje. Hondo pride šanku, okrenu se i stade čekajući. Ubrzo zatim se pojavljuje Slejd. Polako prišavši šanku, stade nasuprot Honda i pogleda ga.

— Nisam tako šokiran da ne mogu dobro da gađam — reče ovaj. — Ubiću te i onda ću ja zauzeti Meklejevo mesto.

Na sporednim vratima se pojavljuje Frenk Taget, vlasnik saluna. Ne okrećući glavu, Slejd reče:

— Pronašao sam vašeg brata, Taget. — Meklej ga je zarobio i strpao u rupu gde je morao da kopa kao krtica za njega. Oslobođio sam i njega i ostale.

U istom trenutku Paradin munjevito potegne kolt i pritisnu oroz. Metak pogodi Slejda u rame. Zatim u isto vreme odjeknuše dva pucnja. Slejd se čvrsto uhvati za šank, a Hondo se presavi gledajući ga sa nevericom.

— Zašto si još uvek na nogama, Slejde? — upita ga.

— Zato što hoću da gledam tvoj odlazak u pakao! — odgovori ovaj stiskajući zube.

— Zajedno ćemo tamo — reče Hondo pokušavajući da podigne revolver. Međutim, snaga ga izdade i on klonu na pod.

Kroz maglu i nekako iz daljine, Slejd začu glas šerifa Mahona:

— Tagete, uzmite pušku i pođite za mnom. Proteraćemo sve bandite iz grada. Pođite i pozovite građane...

*

Prošlo je nekoliko nedelja pre nego što je Slejd mogao da se kreće. Nedelju dana pošto je ustao iz kreveta, uzjaha konja i krenu u šetnju. Kada se vratio, bilo je već popodne. Laura ga je čekala. Pili su kafu i razgovarali o nevažnim stvarima.

Pogledavši je, Slejd reče:

— Odlazim u Oregon. Hoću tamo da počnem iz početka, tamo me

niko ne poznaje. Moram da idem,
Laura. Želim da imam susede i pri-
jatelje koji me se neće plašiti, razu-
meš li?

– Kada putujemo?

– Sutra.

Prevod: S. Veskov

K R A J

POTERA U PUSTINJI

Deo puta od Ferbanksa do Dintona bio je najgori u tom delu južne Arizone, i niko ga nije koristio ako to ne bi bilo krajnje neophodno.

Protezao se podalje od reke Gile, otprilike dve milje, i do njega nije dopirao blagi povetarac koji je, doduše, veoma retko, ali ipak koliko-toliko razblaživao nepodnošljivo topao vazduh uz samu reku.

Svuda okolo bila je samo suva ispucala zemlja, čiju je jednoličnost razbijao poneki saguaro-kaktus ili grm sa požutelim, od sunca izgorelim lišćem.

Tokom celoga dana sunce je nemilosrdno peklo, nigde nije bilo hladu, ni potoka, niti išeg drugog što bi čoveku pomoglo da se makar malo oseća bolje.

Ben Hart je svakog trenutka vadio maramicu i brisao znoj sa lica. Odlučio je da iskoristi prednost koju je imao nad gonjocima i da se ne zaustavlja do mraka.

Ako njegov konj to bude izdržao. Jer, on će izdržati. Moraće, jer mu je život u pitanju.

Tim putem Ben nije išao često i zato se i potajno nadao da će, možda kasnije, krajem dana, ipak pronaći mesto koje će ga bar malo zaštititi i poslužiti mu kao noćni logor.

Nije nameravao da se odmara celu noć. To bi, pretpostavljao je, bilo suviše opasno za njega. Zaustaviće se na nekoliko sati, sačekati da mu se konj odmori, on će se samo opružiti, tek toliko da mu se noge i ruke otkoče od dugog jahanja, kad mu je telo u istom položaju, i, naravno, paziće da ne zaspi, jer bi se moglo dogoditi da, kad otvori oči, ugleda pred sobom gonioce.

U bisagama, koje su visile o sedlu, nije imao više ni vode, ni hrane, bar ne u količinama koje bi mu poslužile duže vreme.

Krenuo je na put koji je trebalo da traje dva dana, i poneo je toliko hrane i vode da ih ima za tri dana, za svaki slučaj; ali, sada se u divljini nalazio već četvrti dan.

Na to, kad je polazio na put, nije računao, još manje se pripremao.

Njegova prednost nad poterom iznosila je pet-šest sati. Ben nije mogao znati kakve konje oni imaju, ali je pretpostavljao da ih bar mogu menjati na postajama, dok on nije smeo ni da pomišlja na tako nešto.

Po svaku cenu je morao izbegavati susrete sa ljudima, i mesta na kojima bi mogao sresti nekog.

Jer, za njim je bila raspisana poternica, koju je, po svoj prilici, imala svaka postaja. Nagrada za njegovo privođenje, doduše, nije bila visoka kao za neke veoma tražene zločince u Arizoni, ali u to teško vreme su i pet hiljada dolara predstavljali imetak koji bi pozeleo svako ko ne pliva u novcu.

Benova nesreća bila je u tome što je pravi ubica Džonatana Berklija otišao u Ferbanks i ispričao da je bio očevidac ubistva koje je počinio Ben Hart.

Njegova mašta dosezala je dotle da je na detalje, koje je povezao veoma logički, opisao kako je Ben Hart pucao u leđa Džonatanu Berkliju.

A pošto je pravi ubica Stiven Gordon bio ugledan građanin, uz to vlasnik saluna, hotela i jedne trgovine, svi su mu verovali.

No, to nije značilo da su u tom kraju ljude cenili po bogatstvu i ko-

ličini novca kojim su oni raspola-
gali; jednostavno, Stiven Gordon je
mного radio, bio sposoban i školo-
van čovek, ponašao se kako to do-
liči nekome ko je u Bostonu završio
velike škole, uvek i prema svima
bio ljubazan, i sve u svemu, ništa
nije ukazivalo na to da je on u su-
štini veoma podmukao i bezoseća-
jan čovek.

Ben Hart je u taj kraj došao dve
godine ranije. Tada je kupio komad
plodne zemlje koja se nalazila na
tri milje od Ferbanksa, prema Flo-
rensu.

Mnogima se to tada nije svidelo,
to je Ben primetio, ali nije mnogo
razmišljao o razlozima.

Naime, u mestima kao što je bio
Ferbanks, ljudi nisu rado primali
nove doseljenike, jer su i interesi i
zemlja bili podeljeni onako kako je
to starosedeocima odgovaralo, tač-
nije rečeno, kako je odgovaralo naj-
moćnijim ljudima tog kraja.

Ben Hart je bio veoma vredan
mladić. Radio je bez prestanka, sas-
vim sam, i ubirao skromne plodove
svoga rada. Nikad se ni na šta nije
žalio, niti tražio ičiju pomoć. U sa-
lune i krčme nije zalazio, jer je ču-
vao teško stečeni novac, koji se na
takvim mestima naprosto topio.

Za te dve godine neki veleposed-
nici su tražili od njega da im proda
svoju zemlju, ali Ben je nije dao.

Zasitio se lutanja i traženja me-
sta na kom bi se skrasio, a i svidao
mu se taj kraj.

Pre nego što je kupio to parče
zemlje, godinama je radio kao kau-
boj, na mnogim farmama, radio je i
kao gonič stoke — gonio je tuda
goveda na sever, u gradove koji su
već imali fabrike konzervi, često iz-
lažući život opasnosti.

Na kraju je, od te uštedevine, ku-
pio taj komad zemlje, koju, razume
se, nije više želeo da proda.

Čovek od kog ju je kupio, odselio
se u Novi Meksiko, negde u okolinu
Sokora, prethodno mu poverivši da
želi da ode što dalje od Ferbanksa,
Arizone i ljudi koji žive tamo.

Žurilo mu se da ode i zato je zem-
lju prodao ispod cene, kako je re-
kao, tražeći kupca koji je pošten,
vredan i skroman. Sam je rekao
Benu da su ga mnogi iz Ferbanksa i
okoline, znajući da namerava da se
seli u Novi Meksiko, proganjali da
im proda taj komad zemlje, ali da je
on namerno nije hteo prodati
njima, iako bi dobio cenu dvo-
struku od one koju je dobio od
Bena.

Kad ga je upoznao i procenio da
je mladić pošten, nije mu naveo
cenu zemlje nego ga upitao kolike
su njegove mogućnosti, odnosno
koliko novca ima na raspolaganju.

Iako je govorio tako kao da u
Bena, kog je tek bio upoznao, ima
neograničeno poverenje, razlog
svog odlaska i odbijanja da nekom
poznatom proda zemlju za veću
sumu, nije rekao.

Tako je i posle dve godine Ben
Hart za žitelje Ferbanksa i okolnih
malih naselja, bio novajlija, tajanst-
veni i povučeni kauboj koji nije
mario mnogo za one koji su, sudeći
po ponašanju, mislili da su pred-
dredeni da vode glavnu reč u tom
kraju; oni su za Bena bili isti kao i
svi drugi.

Nikada, za dve godine, Benu
Hartu nije bilo jasno čime izaziva
nepoverenje građana i zašto mnogi
toliko žele da on napusti taj kraj.

Da li je razlog bio on, zemlja, ili
nešto treće, često se pitao.

Ili je, možda, postojalo nešto u
vezi sa prethodnim vlasnikom, ne-
što o čemu Ben ništa nije znao?

Bilo kako bilo, tek Ben Hart je,
odjednom, za sve njih postao ubica
kog treba goniti, loviti, jer je za
njim bila raspisana poternica i na-
grada od pet hiljada dolara.

Međutim, izgleda da je samo on
znao istinu, odnosno da je ubica
Džonatana Berklija niko drugi do
bogataš i ugledni građanin Stiven
Gordon...

Četiri dana ranije, Ben Hart je krenuo u mesto udaljeno četrdesetak milja, u kom se nalazila specijalizovana trgovina za prodaju raznog semena.

Računao je da će pred kraj dana stići u to mesto, da će u njemu prenoćiti, ujutro kupiti sve što mu je potrebno, i odmah krenuti natrag, u Ferbanks, da bi stigao do mraka.

Nije se on plašio nikog, ali je u takvoj divljini bilo prijatnije jahati po danu, a uz to mu je stalno bila na umu pomisao da ga neki ljudi ne žele u tom kraju i da bi se možda našao neko ko bi pucao na njega iz zasede.

Moglo se to, doduše, dogoditi i usred dana, ali bi on lakše mogao primetiti da nekog ima u blizini i reagovati na vreme, kako bi se spasao.

Na put je bio poneo suvog mesa, dvopeka, vode i viskija; viski nije nosio sa sobom zato da bi ga pio nego za slučaj da bude povređen, ili da naide na nekog kome je to žestoko piće potrebno. Znao je da u tom kraju, kao i svuda po Divljem zapadu, ima mnogo ljudi koji su samo bezazlene litalice koji nemaju doma, a kojima je ponekad potrebna pomoć.

Sve se odvijalo po njegovom planu do trenutka kad je, pri povratku, otprilike na pola puta do Ferbanksa, odlučio da se malo odmori.

U rano popodne, seo je pored jednog grma koji mu je koliko-toliko pravio hlad, i izvadio dvopek i komad suvog mesa iz bisaga. Imao je još vode u limenoj boci.

Kad je prezalogajio, počeo je, pogledom, da ispituje teren. Konja je ostavio privezanog uz jedan saguaro, a sam se popeo na blagu uzvisinu s koje je mogao videti deo okoline.

Nije video nikog, ali je našao ono što je tražio: mesto na kom bi njegov konj mogao da se napije vode.

Nedaleko, možda na pola milje, nalazila se mala kuća oivičena palisadama.

Ustao je, odvezao konja i pojahao ga. Krenuo je prema toj kući.

Još pre nego što je stigao do nje, ugledao je, kroz otvorene vratnice, luksuzne dvokolice.

Prepoznao ih je, jer ih je često viđao u Ferbanksu.

Pripadale su vlasniku hotela, saluna i jedne trgovine Stivenu Gordonu.

U prvi mah se upitao šta taj čovek po onakvoj vrućini, traži u pustinji, van hlada svoje velike i luksuzne kuće u najlepšem delu Ferbanksa.

Ben je konja ostavio pored ograde i lagano krenuo u dvorište, nameravajući da upita vlasnika postaje da li ima bunar ili bilo kakve vode za njegovog konja.

Pretpostavljao je da ima, inače ne bi ni on mogao da živi u toj kući.

Onda je ugledao Stivena Gordona.

Ovaj njega nije video.

Nije ni mogao, jer mu je bio okrenut leđima.

Zato je Bena Harta video Džonatan Berkli; razrogačenih očiju je zurio u njega, kao da očekuje pomoć ili traži objašnjenje za nešto.

U tom trenutku Ben nije mogao znati da je to bilo zato što je jadni Džonatan Berkli bio na nišanu Gordonovog kolta. Mislio je da dvojica ljudi razgovaraju, ali...

Onda se začuo pucanj.

Berkli se trgao. Jedno vreme je stajao pokušavajući da održi ravnotežu, potom se blago zalelujuao i, najзад, pao, smrtno pogođen.

U magnovenju, Ben Hart je zgrabio svoj kolt i požurio prema Gordonu, vičući:

— Šta ste to uradili?! Zašto ste ga ubili? Gordon je uvek i svakom bio na usluzi!

O vlasniku male postaje Džonatanu Berkliju Ben je čuo samo najlepše. Lično nije imao prilike da ga

upozna, ali je bio siguran da je to pošten i dobar čovek.

Stiven Gordon, iznenađen što nekog osim njega ima u dvorištu postaje, naglo se okrenu prema Benu.

Sada je Ben Hart bio na nišanu Gordonovog kolta. Iako je i sam bio naoružan i uz to bio dobar strelac, Benu nije bilo ni na kraj pameti da puca.

Da bi to dao na znanje čoveku koji očigledno nije prezao od toga da puca i ubija, vratio je svoj kolt u korice i sasvim mirno rekao:

— Ne bih želeo da se mešam u vaše stvari, gospodine Gordone, ali, znajući ponešto o prilikama u Ferbanksu i okolini, siguran sam da ovaj čovek nije zaslužio da umre od metka. Ja...

Bogataš je sevao očima. Zaustio je da kaže nešto, ali je Ben nastavio:

— I, siguran sam da je postojao neki drugi način da se sporazumete sa njim. Koliko znam, Džonatan Berkli je vlasnik jedne postaje između Ferbanksa i Florensa, i uvek je svakome hteo da pomogne. Svi su o njemu govorili samo ono najbolje. — Ben je osećao kako, govoreći, postaje sve gnevniiji. Nikada nije podnosio nepravdu i šikaniranje poštenih ljudi.

S druge strane, Stiven Gordon, iako je uživao određeni ugled u Ferbanksu, nije bio naročito omiljen. Ljudi su mu se doduše klanjali, cenili ga zbog toga što je bio vredan, školovan i sposoban poslovni čovek, ali, bar po onome što je Ben čuo, nije spadao među one koje bi građani obožavali.

Gordon je — kao što je to uobičajeno u malim mestima i gradovima Divljeg zapada — bio član gradskog saveta, u kom su bili i ostali ljudi koji su, bilo po novcu, moći ili ugledu, bili kao predodređeni da upravljaju i donose odluke.

Razume se da je tu prilikom izbora bitnu ulogu igrao i novac, pa su u gradski savet, kao po pravilu,

uvek bili birani oni koji su to mogli dobro da plate.

Razume se da bi im se taj novac, u nekom obliku, višestruko vraćao, jer su sve odluke donosili onako kako je to njima najviše odgovaralo.

Ben Hart u tim trenucima nije bio svestan u šta se upušta što dozvoljava sebi da ga prekoreva, i, uopšte, da mu prilazi i razgovara sa njim.

Reagovao je ishitreno zato što je, i ne nadajući se, postao svedok jednog gnusnog ubistva.

Da je znao kako će se stvari dalje razvijati, ili da je bar bio predvideo da će svojim pojavljivanjem izazvati revolt bogatog Gordona, sigurno bi se pritajio i sačekao da Gordon ode, pa da tek tada nastavi put.

Ovako, postao je svedok ubistva, svedok kog se što pre treba otarasiti.

I dalje ga držeći na nišanu, iako je mladić sklonio svoj kolt, Gordon mu se obrati:

— Žao mi je, momče, ali ćeš sam morati da nađeš odgovor na svoja pitanja. Ne nameravam da ti odgovorim. Uostalom, sve ovo te se ne tiče.

Ben je s nevericom gledao u njega. Da li je moguće da tako hladno govori čovek koji je upravo izvršio ubistvo, i to pred jednim svedokom?

— Ne shvatam... — zamucio je; sada je već osećao strah od smrti, jer je gledao u cev kolta uperenog u njegove grudi. Znao je da čovek kakav je Gordon — zbog ugleda i svega ostalog — neće rizikovati i ostaviti živog svedoka.

Gordon se nasmejao ironično i sasvim mirnim glasom rekao Benu:

— I nemaš šta da shvatiš, mladiću. Kad si već bio toliko pametan da njuškaš oko postaje, sada budi pametan i sam smisli kako ćeš se izvući.

Ben je zamucio:

— Znači i mene ćete ubiti? Ali, vi...

Kao da se ništa nije dogodilo. Stiven Gordon dodade ravnodušnim glasom:

— Da, ja sam ubio Džonatana Berklija, to si video i sam. Ne poričem. Naravno, sada bih mogao ubiti i tebe...

Ben mu upade u reč:

— Mogao sam i ja ubiti vas, malopre, ali sam sklonio kolt, želeći da izbegnem ono najgore. Pretpostavljao sam da ste džentlmen i da ćete i vi ukloniti oružje.

Sada se Gordon grohotom nasmeja.

— Ne boj se, neću te ubiti. Nemam potrebe. Pod ovakvim okolnostima, za mene će biti mnogo povoljnije da tebe optužim za to ubistvo.

Ben razrogači oči.

— Mene?... — upita s nevericom.

— Svakako. Juče, kada si odlazio iz Ferbanksa, videli su te mnogi, a sigurno te je neko video i danas.

Ben je već zinuo da kaže da nije sreo nikog toga dana, ali se u poslednjem trenutku setio da bi time samo išao naruku pokvarenom Gordonu.

Ovaj je nastavio:

— Ljudi iz Ferbanksa i okoline ne poznaju te naročito dobro, jer se ni sa kim ne družiš, ne zalaziš u lokale i živiš prilično povučeno.

Govoreći, Gordon je i dalje držao Bena na nišanu. Ovaj je gledao čas u bogataša, čas u njegov kolt, kajuci se što je bio toliko lud da skloni svoj kolt.

Čuo je kako Gordon govori:

— Do pre dve godine, dok se nisi doselio ovamo, mogao si biti najgori ubica. To mi ne znamo. Možda u našem kraju živiš pod lažnim imenom, zato što te traže. Vidiš — smeja se Gordon — to su samo neki argumenti kojima mogu da se poslužim, a koji su veoma ubedljivi.

— Ali, gospodine Gordone!... — počeo je Ben Hart preneraženim glasom, ali ga bogataš nije pustio

da on završi rečenicu, nego je nastavio:

— Meni svi veruju. Rodio sam se u Ferbanksu, i sve što imam stekao sam sam. Naravno, nisam krenuo od nule nego sam imao veliko nasledstvo, razrađen dućan, koji je radio veoma dobro... i nije mi bilo teško da kasnije kupim salun i hotel. I to mi ide veoma dobro. Kao što i sam znaš...

Benu se odjednom smrklo. Taj moćnik, koji ga drži na nišanu, sada ga još muči i hvalisavim pričama o sebi. Hteo je da ga otera do vraga, ali je odustao, ne želeći da kvari svoju ionako nezavidnu situaciju.

— Dakle, kao što znaš — pričao je Gordon dalje — uživam veliki ugled. I, sad dobro razmisli o tome na čijoj bi strani bili ljudi kad bi ti mene optužio za ubistvo...

Sad je Benu prekipelo. Nervoznim glasom, ne mareći što je na nišanu, viknuo je:

— Ali vi jeste ubili čoveka! To ne bi bila lažna optužba i ja bih govorio istinu!

Gordon se nasmeja.

— A, šta misliš, kome bi pre verovali? Tebi ili meni? — govorio je dalje. — Tebi, jednom došljaku, o kome se ne zna gotovo ništa, čija je prošlost obavijena velom tajne, ili meni, članu gradskog saveta i uglednom građaninu?

Ben Hart je, slušajući Gordona, postepeno dolazio k sebi od šoka što jedan ubica govori tako drsko, neposredno pošto je jednom, po svemu sudeći poštenom čoveku, oduzeo život.

Nimalo se nije plašio moćnog Gordona, iako je bio svestan toga da bi ovaj, ukoliko bi bio iznerviran, mogao pucati u njega i ubiti ga.

Mladić je povišenim glasom upitao:

— Zar sve to mislite samo zato što ste bogati?! Zar verujete da će ljudi biti na vašoj strani, i povero-

vati vam pre nego meni, samo zato što mene ne poznaju dobro?

— Nisam to rekao.

Gordon je hitro prišao Benu i, držeći ga na nišanu, uzeo od njega kolt.

Potom je zadovoljnim glasom rekao:

— Takoooo ..

— Nisam predstavljao opasnost za vas i ne razumem zašto ste me razoružali — rekao je Ben. Zatim je gnevnim glasom, govoreći kroz zube, dodao: — Iako bih vas, priznajem, najradije ubio.

Gordon ispali iz Benovog kolta jedan hitac.

— Odneću tvoj kolt u grad i reći da sam te razoružao pošto si pucao u Berklija. Telegrafom ću obavestiti sve šerife da motre na tebe, sam ću ponuditi pet hiljada dolara onome ko će te dovesti u Ferbanks...

Nasmejao se zadovoljno.

— Pet hiljada nije neki novac, ali više ne dam, iako bih mogao, zato što time hoću da pokažem koliko vrediš. Međutim, ima lovaca na uceanjene koji bi i za sto dolara uhvatili begunca. Računam i na to da su ljudi često toliko gramzivi da im je svejedno hoće li nagradu dobiti za živog ili mrtvog begunca. Mnogi od njih spremni su da pucaju i u leđa, ili iz zasede, i ne pokušavajući da begunca uhvate živog.

Sve te reči su prenerazile Bena, ali je on, uprkos svemu, oštro upitao Gordona, gledajući mu u oči:

— Zašto me sami ne odvedete u Ferbanks?! Zašto ne učinite to i kažete da ste me sami uhvatili na defu, kao ubicu? Uštedeli biste pet hiljada dolara.

Gordon ga odmeri, razmisli nekoliko sekundi, a onda samouvereno odgovori:

— Možda bi to bilo sumnjivo, a možda...

Ben ga prekide:

— A možda bih ja imao prilike da kažem kako je zaista bilo, i možda bi mi neko poverovao. To vam ne

odgovara. Više vam se sviđa da me neko ubije s leđa, ili iz zasede, i tako se otarasite nezgodnog svedoka a da mi sami ne okrvavite ruke, kao što ste to uradili malopre.

— Ispričaću da sam naišao u trenutku — govorio je Gordon — kad si ispalio hitac u Berklija. Bio si obuzet tim »poslom« i nisi me primetio, a ja sam ti prišao s leđa i iznenadio te, a onda te i razoružao.

— Ne razumem šta time hoćete da postignete — čudio se Ben Hart.

Gordon se nakašljao, kao da se sprema da kaže nešto veoma važno.

— Kad bih bio siguran da ćeš živeti još samo kratko, rekao bih ti. Ali, ovako postoji opasnost da me odaš, što bi mi svakako pomrsilo račune.

Ben je ćutke posmatrao Gordona. Najзад ga je upitao:

— Šta, po vašem mišljenju, znači »samo kratko«? Koje je to razdoblje?

Dok je postavljao to pitanje, Ben je razmišljao o tome zašto bi jedan Stiven Gordon ubio skromnog vlasnika postaje a ubistvo pripisao njemu?

Jasno je da je verovao da će to uraditi bez svedoka i da mu svedok, odnosno Ben Hart, sada smeta. Ali, mladić nikako nije mogao da shvati šta je bogataša navelo na to da ubije jednog dobrog čoveka.

— Ne nameravam da ćaskam sa tobom, Bene, niti da ti išta objašnjavam — rekao je Gordon.

Zatim je podigao kolt, nanišanio na Benovog konja i povukao oroz.

Ali, promašio je.

Ben je uzviknuo uspaničenim glasom:

— Nemojte mi ubiti konja! Nemojte, molim vas, to mi je jedini kojeg imam!

Stiven Gordon ga je samo hladno pogledao.

— Neće ti, ionako, biti potreban više — odgovorio je. — Ja ću dvokolikom da se vratim u Ferbanks, a ti ćeš pešice morati da lutaš okolo.

Sastaviću poturu, i krenuti za tobom. Negde ćemo te već uhvatiti, ako nas ne preduhitre lovci na uceanjene. A oni će te možda i ubiti. Možda bi tako bilo najbolje...

Ben je, u nemoćnom gnevju, uzviknuo:

— Svima ću reći šta ste uradili! Neka svi znaju da je Stiven Gordon ubica!

— Niko ti neće verovati.

— Možda hoće! Ili, neko će o tome razmisliti i zaključiti da govorim istinu! Bez obzira na vaše motive, vi ste ubica, a ko mi garantuje da vam je ovo prvo ubistvo!? A kad ste sposobni za tako nešto, sigurno ste u životu nekome naneli nepravdu, a suviše ste moćni da bi neko nešto rekao glasno! Ovako, ako i ja kažem, možda će nešto početi da se razjašnjava...

Gordon se nimalo nije uzbuđivao što mladi Ben Hart govori tako oštro o njemu.

— Da li si — upitao je — ikada video lopova koji priznaje krađu ili ubicu koji priznaje ubistvo? Nisi. Svaki optuženi uporno nastoji da porekne ono što je učinio ogrešivši se o zakon. Tako će ljudi misliti o tebi, pogotovo ako pokušaš da optužiš prvog građanina Ferbanksa...

Gordon posle tih reči ponovo nanišani na Benovog konja i opali.

Ovoga puta ga je pogodio.

— Ubico! — ogorčen, vikao je Ben. — Vi ste običan, hladnokrvni ubica! Šta vam je skrivila jedna životinja?!

Već u sledećem trenutku se Ben upitao čemu pominjanje jadne životinje, kad je Gordon isto tako hladnokrvno ubio i starog, bezazlenog čoveka.

Gnevan, pojurio je prema Gordonu, ne razmišljajući o mogućim posledicama.

Nije osećao strah što je nenaoružan, mada mu je bilo jasno da ga Gordon može ubiti.

Ali, Gordon se, smejući se glasno, samo popeo na dvokolicu i povukao uzdu.

Konj je krenuo, povukao kola, i ona su ubrzo napustila malo dvorište Berklijeve postaje.

*

Nemoćan i ogorčen, Ben Hart je stao i gledao za Gordovom dvokolicom.

Kad se ona udaljila, mladić je okrenuo i prema svom konju, zaključivši da mu više ne može pomoći. Životinja je, nepomična, ležala pored otvorenih vratnica postaje.

Ben je prišao ubijenom starcu.

Popipao mu je puls, za svaki slučaj, mada mu je bilo jasno da je jadnik umro čim je dobio metak u srce.

Čime li se stari Berkli zamerio moćnom Gordonu, pitao se Ben Hart.

Bez obzira na odgovor, bio je red da se mrtvac pokopa, kako ne bi postao plen lešinara. O tome osioni Gordon sigurno ne bi mislio. Ostavio bi ga nasred dvorišta.

Ben je otišao u šupu i potražio motiku.

Zatim je otišao dalje, van ograde od palisada, i iskopao raku.

Vratio se po Berklijevo telo i preneo ga u tek iskopanu raku.

Posle toga, pokopao je i svog konja, prethodno skinuvši sa njega sedlo i bisage.

Ne znajući šta da radi, a svestan situacije u kojoj se iznenada našao, Ben je stajao i gledao unaokolo, kao da će mu tako pasti na um spasonosna ideja.

To se nije dogodilo, ali se desilo nešto drugo: začuo je rzanje konja, iz neposredne blizine. Okrenuo je glavu u tom pravcu i ugledao štalu.

Potrčao je prema njoj.

U štali je bio samo jedan konj.

Ben ga je izveo u dvorište i osedlao ga. Zeleo je da što pre napusti to mesto i nije mu ni palo na pamet da u kući potraži hrane ili da uzme vode sa bunara.

Da je unapred znao da će lutati, tako nešto mu ne bi promaklo; ali, on je na umu imao samo jedno: da što pre stigne u Ferbaks i svima kaže istinu.

*

Bio je na desetak milja od Ferbaksa kad je, na putu koji nije bio oivičen nikakvim rastinjem, ugledao jednog jahača.

I da je hteo, nije mogao da se skloni, jer nije bilo mesta pogodnog za to. Bilo je, doduše, neravnina koje bi ga na tren i zaklonile, ali je već bio viđen.

Nije, s razlogom, osećao nikakvu grizu savesti, pa je tim pre nastavio da jaše u istom pravcu.

Kad je drugi jahač bio dovoljno blizu da mu Ben vidi lice, prepoznao je u njemu kauboja Dejvida Vokslera, koji je često radio kod njegovog suseda, i s kojim je tu i tamo znao razmeniti koju prijateljsku reč.

Čovek mu je mahnuo još izdaleka, čim ga je prepoznao. Kad mu se sasvim približio, pozdravio ga je, a zatim rekao zadihanim glasom:

— Bene, bolje okreni konja i beži kud znaš! Idi, dok nije kasno!

Znači, već se u Ferbanksu priča o ubistvu starog Berklija. Benu je bilo krivo, ali u isto vreme je osećao i olakšanje što se našao makar jedan čovek koji je verovao u njegovu nevinost.

Zaustavivši konja, Ben je upitao:

— Što da bežim? Nisam uradio ništa zbog čega bih morao bežati.

Kauboju je i dalje bio bez daha. Očigledno je pojurio iz Ferbanksa čim je Gordon počeo da priča svoju priču. Uplašivši se da će ga neko od lovaca na ucenjene preduhitriti, poterao je konja da prvi nađe Bena.

Ipak, nije se nadao da će ga sresti baš na putu prema Ferbanksu.

— To ti verujem ja — rekao je — jer znam što-šta o Gordonu, ali je situacija takva da ti je život u opas-

nosti i nimalo nije mudro da se vратиш u Ferbanks. Sa svakim jardom prema Ferbanksu bliži si smrti.

— Ali, ja nisam...

— Čekaj, Bene! Sastavlja se potera i tek što nije krenula. Telegrafom su već počele da se šalju depeše svim postajama i šerifskim uredima, tako da si zaista u gadnom sosu. Hvala bogu što sam te našao. Želeo sam da te opomenem.

— Dejvi, nisam kriv i ne želim da bežim. Ako je Gordon pokvaren, valjda ima i poštenih ljudi u Ferbanksu, koji će mi verovati. Zar ne misliš da sam u pravu?

— Bene, poslušaj me, i beži. Ne kažem da nema poštenih građana, ali ti još ne znaš šta Gordon može da postigne plaćanjem. Ne znam tačno ko je sve na njegovom tajnom platnom spisku, ali mnogi rade po njegovim uputstvima, ne razmišljajući ni o čemu, jer ih on dobro plaća. Pazi, kažem ti da nećeš ni imati prilike da ikome objašnjavaš da si nevin. Čuo sam celu priču i...

— Poverovao si?

— Naravno da nisam, od samog početka.

Ben se zagleda u njega.

— Zašto toliko hoćeš da mi pomogneš? — upitao je. — Ti i ja smo, doduše, nekoliko puta ćaskali, ali se ne može reći da smo neki prijatelji. Ne razumem zašto ti je toliko stalo da pobegnem iz Ferbanksa. Ja sam ti samo sused...

Umorni čovek uzdahnu. Pre nego što je stigao išta da odgovori, Ben dodade:

— Zašto ne veruješ? Gordonu? Mene teraš iz Ferbanksa... Pravo da ti kažem, nešto...

— Nešto ti je sumnjivo u celoj stvari? — dopunio ga je Dejvid Voksler. — Možda misliš da me je neko poslao da te presretnem, s određenim namerama?

— Pa, ne znam... — odvratio je Ben.

Dejvid Voksler je gledao pravo u Benove oči kad mu je odgovorio:

— Možda je ranije trebalo da ti kažem neke stvari Bene. — Osvrnuo se, da vidi nije li neko iza njega, a onda je nastavio: — Ipak, nisam to učinio, jer nisam ni pretpostavljao da bi Gordon mogao otići tako daleko da ubije čoveka, tebi pripiše ubistvo i učini sve da bi te ubili, kako ne bi imao prilike da kažeš istinu... ili, da dođe do tvog imetka...

— Iskreno da ti kažem, Dejvide, počinjem da ti verujem, ali ipak ne znam u čemu je stvar.

Dejvid Voksler se opet osvrnuo.

— Reći ću ti ukratko o čemu se radi — nastavio je. — Navodno, ispod tvoje zemlje prolazi jedna zlatna žila. To je još ranije znao Gordon, a i još neki, pa su hteli legalno da kupe zemlju od prethodnog vlasnika.

Ben postade pažljiviji. Namrštena čela, zagledao se u kauboja i pomno ga slušao.

— Pošto su ga ucenjivali i pretili mu ubistvom, tvoj prethodnik je, pre nego što je odlučio da ipak beži sa te zemlje, kako bi ostao živ, smislio osvetu: prilično jeftino je zemlju prodao tebi, mladom i nepoznatom došljaku, a odbio je da je proda onima koji su bili spremni da mu plate i mnogo više nego što zemlja vredi, bar zvanično, za one koji ne znaju šta se krije ispod nje.

Ben Hart nabra obrve.

— Tako, znači... — promumlao je.

— Ipak ne razumem kakve veze sa svim tim ima Džonatan Berkli i zašto je on morao da umre na onakav način. Znaš li možda zašto je Gordonu smetao taj čovek? I, zašto ga je Gordon ubio?

— Ja ne znam ko je ubio Berklija.

— odvratio je Voksler — niti znam da je ubijen. Jedino sam čuo da Gordon govori nešto o tome. Za mene je bilo važno da te nađem i upozorim te, jer sam čuo da te traže zbog ubistva...

Ben uzviknu:

— Ja sam sopstvenim očima video kad je Gordon pucao u tog čoveka!

— Nisam mnogo iznenađen, mada mi je veoma žao starog Berklija — rekao je kauboj. — Uostalom, tako nešto se i moglo očekivati. Jadan starac...

— Dobro, ako kažeš da se to moglo očekivati, onda znaš i razlog? — insistirao je Ben.

Neprestano se osvrćući, Voksler odgovori:

— Tačan razlog ne znam, ali mogu pretpostaviti zašto je Gordonu bilo stalo da likvidira Berklija. Naime, Džonatan Berkli je nameravao da upozori vlasti na to da je Gordon prevarama i ubistvima došao do velikog dela svog imetka, i to jednom prilikom i rekao Gordonu u oči...

— Bio je hrabar — komentarisao je Ben. — I?

— Njih dvojica su nekada bili ortaci. U to vreme nije bilo velike razlike između njih, u pogledu bogatstva. Gordon je imao onaj dućan, nešto slično je imao i Berkli. Mnoge poslove su planirali i ostvarivali zajedno. I, kažem, bili su nekako jednaki, mada je Berkli uvek bio izrazito skroman i pošten, dok se o Gordonu znalo samo toliko da je vredan i da hoće sve da radi... A onda je Gordon počeo da se bavi prijavim poslovima, što se Berkliju, razume se, nije svidalo. Raskinuo je ortakluk i kupio onu postaju. Nije nameravao da se obogati, bilo mu je dovoljno ono što ima, dok se Gordon svim silama trudio da umnoži svoj imetak. Pri tom nije birao sredstva. O tome, naravno, nije se mnogo znalo, u stvar su bili upućeni samo pojedinci. Gordon je posebno nastojao da dođe do još više zemlje.

Ben je tek tada ozbiljno počeo da shvata situaciju u kojoj se našao.

— Znači, ti mi savetuješ da bežim? — upitao je. — Da ostavim Gordonu i njemu sličnim ljudima

svoju zemlju, za koju sam toliko godina radio?

— Bene, život ti je vredniji od te zemlje. Više ti вреди od svega, zar ne?

— Pa, ona zemlja je moja i ja je volim. Ne bih tako lako otišao i napustio je.

— Da sam na tvom mestu, Bene, potrudio bih se da prikupim dovoljno dokaza protiv Gordona, i tek tada bih se vratio, ali u pratnji konjice ili bar oblasnog šerifa i još nekoliko dobro naoružanih ljudi.

— A kako misliš da bi Gordon mogao dobiti moju zemlju? Ne može tek tako da je otme, zauzme, naseli. Nisu valjda svi slepi, da ne bi primetili šta se događa.

— Njemu kao članu gradskog saveta uopšte ne predstavlja nikakvu teškoću da tvoju zemlju da na licitaciju, kao što to obično biva sa zemljom onih koji su osuđeni na smrt ili su umrli a nemaju naslednika...

— Ja stvarno nemam nikog ko bi me nasledio — setio se Ben, a onda je naglo začutao, očekujući odgovor.

— Pošto Gordon ima mnogo novca, on bi dao najviše, i tvoja zemlja bi sasvim legalno prešla u njegovo vlasništvo.

A kome bi pripao taj novac?

— Pošto nema vlasnika, ni naslednika, pripao bi gradu, a to opet, znači, tim novcem bi raspolagali članovi gradskog saveta. Jednostavno, zar ne?

— Prilično — gorko se nasmeja Ben.

— A događa se, na sličnim licitacijama, da se za istu zemlju nadmeću i Gordon i njegovi prijatelji, naravno, po dogovoru, pa zemlja pripadne onome kome je unapred obećana. Taj, zatim, može da je preproda svom prijatelju...

— Pa to je zaista strašno, mada nije neverovatno! Ti sve to znaš, a...

— Ja tu ništa ne mogu da učinim. I, kome to da kažem? Ko bi mi verovao?

— Zna li još neko o tome? Sigurno nisi sam koji si upućen u sve to?

— Znaju oni koji igraju istu igru kao i Gordon. Kad bih pokušao da pokrenem nešto, svi bi mislili da nama, koji važno za siromahe, smeta nečije bogatstvo...

— Ja isto važno za siromaha, ali sam zadovoljan onim što imam. Sve sam sam i zaradio i uradio.

— Jasno mi je, Bene, ali isto tako znam, odnosno više puta sam se uverio u to da su ovde, na Divljem zapadu, uvek jači oni koji imaju novca, i opet na žalost, zakon je obično i najčešće na njihovoj strani.

— A sudija? A šerif? Šta je sa njima?

— Isto je to društvo, Bene. Ja im, kao običan kauboj, ne mogu ništa, ti kao čovek koji je ovamo došao tako reći juče, takođe im ne možeš ništa...

Dejvid Voksler prestade da govori i opet se okrenu.

— Mnogo pričamo, Bene — rekao je. — Molim te, poslušaj me i idi.

— Kuda?

— Odjaši u Dinton i tamo potraži advokata Maksa Kolmera. On zna ko je Gordon, poseduje čak i neka dokumenta koja se mogu upotrebiti protiv Gordona.

— Savetuješ mi da tražim te papire, ili...

— Najpre mu ispričaj šta se dogodilo, a možeš mu reći i ono što si čuo od mene.

— Siguran si da ću naći tog advokata?

— Nastoj da dodeš do njega, jer je, čini mi se, on jedini koji bi ga mogao raskrinkati.

— Ako si to znao i ranije, zašto ti nisi preduzeo nešto? — interesovalo je Bena Harta.

— Slušaj, mene i moj život nije ugrožavao, a osim toga, ja ni ovako ni onako nemam šta da izgubim. Sada, kad sam se uverio za šta je sve sposoban, hoću bar tebi, koji si

u opasnosti zbog njega, da pomognem. Pazi, uz put, da ne naletiš na kometu ili lovce na učenjene, jer dok ti ne objasniš da nisi kriv... Uostalom, oni te ništa neće ni pitati. Pucće čim te budu videli. Idi, Bene, i neka ti je sa srećom.

On izvuče kolt iz korica i pruži ga Benu.

— Uzmi ga! Brani se kako god znaš... — dodao je, okrenuo konja i jahao natrag, prema Ferbanksu.

*

Ben je odmah krenuo u suprotnom pravcu. Pomislio je na to da taton nije daleko ako bude jahao s njim, onim glavnim, uz koji ima postaja i manjih naselja.

Osamdesetak milja moći će, da prevale za dan i noć, ako bude jahao bez prestanka.

Već ga je hvatao umor. Hoće li izdržati, pitao se. Ako on bude izdržao, da li će Breklijev konj moći toliko da ide?

Kako li je Dejvid rekao da se zove ovaj advokat?

Kolmer, Maks Kolmer.

To ime ne smem zaboraviti, povijao je u sebi. Da li taj čovek zna da se ispod njegove, Benove, zemlje proteže zlatna žila?

Njemu lično to nije predstavljalo ništa. Voleo je zemlju i ona mu je bila dovoljna. Bio je običan farmer i rudar.

A zlato?

Ono ga nije interesovalo, jer je moglo da mu donese samo nevolje. Uostalom, one su već počele.

Razmišljajući, Ben je jahao, terajući konja galopom. Kad je prolazio pored Berklijeve postaje, ujahao je u dvorište, poveo konja u štalu, nahranio ga i napojio na pojilu u zadnjem delu dvorišta.

Pomislio je i na sebe, ali nije hteo da gubi vreme ulazeći u kuću i tražeći hranu. U bisagama je imao još malo suvog mesa, a uz to se pouzdao u sreću i nadao se da će u toku

noći naići na neku sitnu divljač i ispeći je na vatri.

Kad se sasvim smrklo, Ben je naišao na deo puta pokraj kog je bilo nešto rastinja. To ga je i navelo na pomisao da bi bilo dobro odmoriti se malo.

Zaustavio je konja i sjahao, potom uzeo vodicu i poveo konja iza jednog nevelikog žbuna, koji je bio ipak nešto veći od ostalih.

Vezao je za njega konja, a onda se lagano odšunjavao malo dalje i počeo da osluškuje. Nešto je šušalo oko njega; on pogleda u tom pravcu i vide malu, tamnu figuru, kako se brzo kreće po peskovitom tlu.

Izvadi kolt, nanišani i počeo koltom da prati pokretnu metu. U jednom trenutku on opali, i životinja se okrenu nekoliko puta u vazduhu, i pade.

Ben dode do nje.

Imao je sreće — bio je to divlji pustinjaški zec čije je meso, malo kasnije, spaslo Bena iz gladnelosti. Ispekao je najukusnije delove divljeg zeca, i pojeo ih. Ostalo je zakopao u pesak, da ne bi privlačio lešinare.

Upravo u trenutku kad se uspravio, osetio je pritisak na ledima.

Neko je bio uperio cev oružja u njegova leđa.

Ben se preznojao. Tek tada mu je palo na pamet da je bio nesmotren što je pucao a posle zapalio i vatru. I pucanj, i vatra, i miris svežeg pečenja mogli su privući nekog i otkriti mesto na kom se nalazi.

— Ne mrdaj! — čuo je grub glas iza sebe. — I, podigni ruke, ali bez oružja!

Ben podiže ruke. Kolt mu je bio u opasahu.

— Kako se zoveš? — bilo je pitanje nepoznatog noćnog napadača. Bena je čudilo kako je uspeo tako neprimetno da mu se približi.

Već je hteo da odgovori, kad mu je palo na pamet da istinu može da plati i životom.

Brzo je odgovorio:

– Frenk Boulter.
– Odakle si?
– Iz Florensa.
– Šta radiš u ovom kraju?
– Putujem... Bio sam u Čendleru, kod roditelja – ubedljivo je lagao Ben.

– Sam si?
– Da. A ti?
– I ja.

Nepoznati je skinuo cev kolta sa Benovih leđa.

– Okreni se prema meni! – naredio je.

Ben ga posluša.

Čovek kresnu palidrvce i prinese ga Benovom licu, pa ga dobro pogleda.

– Ne poznajem te – reče. – Sada te vidim prvi put.

– Tražite nekog određenog? – oprezno upita Ben.

– Da. Tražim, zapravo, novac, a mogu ga naći samo ako nađem izvesnog Bena Harta iz Ferbanksa. Imam šanse da dobijem pet hiljada dolara! Znaš li koji je to novac?

– A zašto tražiš tog... kako si ono rekao da se zove?

– Ben Hart. Ne tražim ga zato što mi je potreban nego zato što za njegovu glavu nude pet hiljada dolara. A ja trenutno u džepu nemam nijedan. Prošlog meseca sam radio na jednoj farmi danonoćno i zaradio sam dvadeset dolara. Potrošio sam ih za tri dana. Ja sam, znaš, kauboj-lutalica. Nemam svog imanja, nemam ništa osim konja i revolvera. Uvek mi je bilo mrsko da ganjam ljude i hvatam ih da bih za to dobio novac, ali ovoga puta... Čini mi se da bih uz malo više truda mogao da dobijem taj veliki novac. Skrasio bih se na jednom mestu, kupio bih parčence zemlje, zasadio je žitom... kupio nekoliko goveda... možda bih se i oženio... Ovako, nijedna me neće. Šta će nekoj devojci jedan kauboj-lutalica koji nema ništa? Ni neka salunska devojčura ne bi pošla za mene. Uh, tek bi ona htela da se dočepa nekog ko može da joj priušti bezbrižan život...

– Jesi li gladan? – upita ga Ben.

– Još pitaš?! Tvoja pečena zecovina miriše miljama uokolo! Ali, dim, nemaš više.

– Imam u bisagama malo suve mesa i dvopeka. To mi je poslednja rezerva, ali ću ti je dati.

Ben požuri prema konju, pazeci da ne deluje sumnjivo. Čovek iz njega nije preduzeo ništa. Sačekao ga je da se vrati i primio ono malo hrane što mu je Ben dao.

Halapljivo jedući, nepoznati zahvaljivao Benu.

– Izgleda da nisi loš momak – zaključio je Ben kad su zajedno sešli na zemlju, koja je još bila topla. Kako se ti zoveš?

– Vensi Smit. Potičem iz Feniksa, ali odavno nisam bio tamo. Ne, ne izbegavam taj kraj, jer nisam uradio ništa loše... – on zastade pa se nasmeja. – Ništa tako loše da bi za mnom bila raspisana poternica. Tu i tamo sam ukrao nešto, ali ko bi me proganjao zbog jedne kokoške ili nekoliko jabuka...

– Imaš li roditelje?

– Nemam nikog osim jednog brata kog i ne priznajem za brata jer je pravi bandit. Ja sam mnogo tukao i bio upleten u svake jake gužve, ali nikada nije bilo mrtvih mojom krivicom. Za mog brata se to ne bi moglo reći. Ne znam gde je, i ne zanima me. Dakle, sasvim sam sam na svetu.

Ben se nasmejao.

– Za ovo kratko vreme, otkako smo se upoznali, mnogo si mi rekao o sebi, Vensli. I ja sam sam...

– Malopre si rekao da si bio kod roditelja, u Čendleru, ako se ne varam?

Ben se nije zbunio.

– To nisu moji pravi roditelji; imaju oni svoju decu, a i veoma su stari, možda sam ih sada video poslednji put... Voleo bih da ti i ja, Vensli, nastavimo zajedno. Možda ćemo se lepo slagati. Navikao sam da budem sam, ali... ne znam ni sam zašto, sviđaš mi se...

— I ti se sviđaš meni zato što nisi bio sebičan i dao si mi poslednju rezervu svoje hrane. Hvala ti još jednom, a što se tiče tvoje želje da se družimo, nemam ništa protiv. Voleo bih da zajedno pronađemo onog Bena Harta, pa da ga uhvatimo i predamo vlastima. Podelili bismo pet hiljada dolara. Šta bi nam nedostajalo?

— Jesi li siguran da je taj Ben Hart zločinac na kog treba kидисati? — upitao je Ben.

— Neću da razbijam glavu oko toga, Frenk. — Za njim je raspisana poternica i nagrada, i toliko me zanima. A... zašto si me to pitao?

Ben se brzo snašao.

— Zato što se jednom mom prijatelju dogodilo da je uhvatio i predao čoveka za kim je bila raspisana nagrada, a koji je zapravo bio nevin. Sve mu je bio namestio jedan podli tip koji je na svaki način hteo da dođe do njegove zemlje. Od tada se ustručavam da preduzmem nešto u tom smislu. Jednom prilikom je u salunu sedeo pored mene, za susednim stolom, jedan ubica za kojim je bila raspisana nagrada od petnaest hiljada dolara. Sigurno sam znao da je to on, po imenu i prezimenu, jer smo čitavu godinu radili zajedno na jednom ranču, ali...

— Nisi iskoristio priliku?! — čudio se Vensli.

— Nisam. A znaš zašto?

— Ne znam.

— Otkud sam mogao znati da mu to ubistvo nije bilo namešteno? Ja sam ga znao kao poštenog momka, a uz to, taj slučaj se dogodio ubrzo pošto mi je onaj prijatelj pričao o svojoj zabludi...

Ben je ubedljivo pričao izmišljenu priču, misleći, pri tom, na sebe i na zabludu nekog lovca na ucene koji zaista ne može znati da on nije pravi ubica.

— Hm... — vajkao se Vensli Smit.

— Kad bolje razmislim, nije da nisi u pravu. Meni se događalo da hoće

da me linčuju samo zato što ličim na nekog, pa su me pomešali s tim zločincem. Gadno je to, zar ne?

— Jeste...

Ben je želeo da pode dalje, ali nije hteo da bude sumnjiv novom prijatelju, koji ga je očigledno prihvatio.

Oprezno ga je upitao:

— Da li ostaješ pri tome da tražiš onog... Harta?

— Pa, ne znam. Novac mi treba, a u ovom kraju taj momak ne može baš lako da se sakrije. Nema planina i šuma...

— Jesi li se i ranije bavio time? — pitao je dalje Ben.

— Nisam, da budem iskren.

Ben se nasmeja.

— Ja bih ti savetovao — rekao je — da i dalje budeš sitan kradljivac, to ti ne može naškoditi. Međutim, ako učiniš nešto zbog čega bi se kasnije morao pokajati, savest ti ne bi dala mira.

— Misliš?

— Zamisli, privedeš čoveka, dobiješ novac, njega pogube, a ti posle saznaš da je bio lažno optužen. Kako bi se osećao?

— Užasno. Spalio bih taj novac. Međutim, ja verujem ljudima. U redu, zablude su moguće, ali ako...

— Vensli, ne znam koliko imaš godina, čini mi se da si nešto mlađi od mene...

— Imam dvadeset i četiri...

— Pogodio sam, jer ja imam dvadeset i pet. Nije neka razlika, ali imam dovoljno iskustva da bih ti mogao reći ovo: veruj samo kad vidiš sopstvenim očima. Jesi li ti video da je taj... — kad je trebalo da izgovori svoje ime, napravio se da razmišlja — ... da je taj Ben Hart ubio nekog?

— Otkud sam mogao videti? Niti znam čoveka, niti sam video neko ubistvo danas pre podne...

— Onda? Odustani od toga, i podi sa mnom.

— Kuda?

— Ne znam ni sam. Rekao si da si litalica u sedlu, pa ti je, prema

tome, svejedno kuda ideš. Idemo da tražimo posao – dodao je Ben, ne pominjući da je krenuo u Dinton, da potraži advokata Maksa Kolmiera.

Na slaboj svetlosti mesečine, Vensli Smit pokuša da se zagleda u Benovo lice.

– Hoćeš da zajedno lutamo?

– I da radimo.

– Hm... I tako lako da se odrekemo mogućnosti da dodemo do pet hiljada dolara?

– Mene to ne interesuje. Takve stvari mi nikada nisu bile bliske. Pomalo mi sve to liči na... ne znam ni sam kako da kažem, ali je bitno to da ja ne mogu da učinim nažao čoveku o kom ništa ne znam, bez obzira na to šta drugi kažu o njemu.

Vensli Smit uzdahnu.

– U redu, ubedio si me. Ni ja nikada nisam mislio da... ne znam šta mi je bilo danas kad sam odlučio da pokušam uhvatiti tog tipa. U pravu si, neka ga love oni kojima je skrivio. A ja se odričem velikog novca koji nikada nisam ni imao. Ko zna, možda se ne bih ni snašao s toliko novca. Ne pamtim da sam ikada imao u džepu više od dvadeset dolara. – On se nasmeja gorko.

– A i šta će mi više? Ja čak i kad nemam ni centa, snalazim se. Ne ostajem gladan. Evo, i sada sam se snašao. Mislio sam da sam naleteo na tipa koji bi mi doneo pet hiljada, a ja sam umesto toga dobio večeru. Nije ni to loše, je li, Frenk?

Ben potapša lutalicu po ramenu.

– Tako je, momče...

– Hoćeš li da sada odspavamo malo?

– Pa... – počeo je Ben da se vajka. – Nisam umoran. Namerao sam da posle večere krenem dalje.

– Imaš određeni cilj?

U trenutku, Ben je razmišljao šta da odgovori novom poznaniku, a onda je odlučio da kaže kuda zapravo ide, jer ako Vensli ostane sa njim, svakako će to saznati.

– Da. Moram u Dinton.

– Uh... – huknu Vensli.

– Šta je? Da nisi i tamo ukradio neku kokošku, pa se bojiš da te gazda ne prepozna i prijavi šerifu? – smejući se upita Ben.

– Nisam! – oštro odgovori Vensli. – Nemoj misliti da sam u životu krao samo kokoške. Potcenjuješ me. Bilo je tu i konja, i ovaca... Doduše samo ponekad, ali...

– Nisi mi odgovorio – insistirao je Ben.

– Imam tamo jednu devojkicu koja me ne bi pustila više kad bi me videla... – setno je odgovorio Vensli.

– Pa to je divno! Zar se malopre nisi žalio da te ni jedna neće, zato što nemaš ništa?

– Kad bi video onu, iz Dintona, shvatio bi me. Dvostruko je jača od mene, krupna je i ima brkove. A mnogo joj se svidam. Zato izbegavam da idem tamo.

– Ne brini ništa, ako ideš samom. Ja ću te štititi od nje, Vensli.

– Slušaj, po svoj prilici izgledaš bolje od mene. Pazi samo da se ne zakači za tebe. Onda ću ja morati da te branim. Zamisli kad sam...

Ben se trže. Brzo ispusti ruku i stavi je na Venslijeva usta.

– Psst! – reče šapatom.

Obojica se sasvim umiriše.

Čulo se nešto neobično, iz neposredne blizine. Bilo je ono čega se Ben plašio, kad je prvi put čuo, dok je slušao Venslija kako govori.

Ubrzo je i kauboj-lutalici postalo jasno da je u njihovoj blizini zvečarka. Čulo se tiho čegrtanje od njenih pokreta.

– Ne mrđaj... – tiho je izustio Ben, naprežući oči. Na svetlom peščanom tlu, nejasno je video vijugavo telo opasne životinje. Njena glava bila je sasvim blizu Venslijeve noge.

Neverovatnom brzinom, koju Vensli nije uspeo da registruje, Ben je izvukao kolt i opalio nasumice, u pravcu zvečarke.

Imali su sreće, jer ju je pogodio. Zmija se trgla, a zatim se, razmrskane glave, opružila po tlu.

U Venslijevim ušima još je odzvanjalo eksplozija. Tek kad je video i shvatio šta se dogodilo, spopao ga je strah. Srce mu je divlje udaralo, a on je ubrzo disao.

— Gotovo je, Vensli, nemoj se plašiti više. Nastavi priču tamo gde si je prekinuo.

— Za ime sveta, Frenk zar misliš da se sećam šta sam govorio?! Toliko sam se uplašio da ne znam ni kako se zovem. Uostalom, ovde sigurno ima još tih odvratnih životinja, pa će biti najbolje da idemo dalje. Jahaćemo jer smo tako bezbedniji. Danju tako nešto teže može da nam se dogodi, jer se ipak sve vidi. Odmaraćemo se kad svane. Hoćeš?

Ben se nasmejavao. Nije ni njemu bilo svejedno što je usred noći, na mesečini, na toplom peščanom tlu pustinje ugledao opasnu zmiju, ali se nije toliko uplašio kao Vensli.

Odgovaralo mu je da što pre krene, jer je želeo da sačuva prednost nad goniocima.

I, pošli su.

Jahali su do jutra, kad su stigli do malog naselja. Ben nije hteo da se pojavi tamo nego je insistirao da nastave a da se odmore negde dalje od naselja.

— Slušaj — rekao mu je Vensli — meni se ovde sviđa, a ti idi kuda hoćeš. Ako se vraćaš ovim putem, možda ću te sačekati. A možda ćemo se sresti negde drugde.

Benu je bilo žao, jer za kratko vreme mu je taj simpatični kauboj-lutalica prirastao za srce. Momak je bio avanturista, čovek kratkog daha i nije trpeo jednoličnost.

— U redu, Vensli — rekao mu je Ben. — Sada ćemo se rastati, ali mi obećaj da ćeš me sačekati negde na ovim prostranstvima, sutra ili prekosutra. Možemo ostati zajedno, neće nam biti loše. Dobar si ti momak.

Zaista se Benu Vensli sviđao, najviše zato što nije bio pohlepan i što je lako odustao od gonjenja čoveka za kog su neopravdano tvrdili da je ubica, odnosno njega, Bena Harta. Za razliku od većine lutalica, njemu nije bilo stalo do novca. Valjda je bio zadovoljan samim tim što je živ.

Ben je tokom noći, dok su jahali, razmišljao o tome da ga odvede na svoje imanje. Tamo bi radili zajedno i delili ono što bi se dobilo od zemlje i kupilo novcem koji bi ostao nakon prodaje svega onoga što bi izraslo iz zemlje a preostalo.

Ben se unapred radovao pri pomisli da neće živeti sam, a bio je siguran da će Vensli prihvatiti njegov predlog, jer je sam želeo da ima komad zemlje i dom.

Sada je jedina teškoća bila u tome da Ben objasni Vensliju da je on taj što je učenjen na pet hiljada dolara.

Kako bi Vensli reagovao na to? Da li bi se ipak pomamio za novcem?

Pre nego što su se rastali, Ben je odlučio da proveri Venslija Smita, s tim što je morao biti veoma oprezan, jer ipak mu se moglo dogoditi da se prevario i pogrešno procenio tog momka.

Stajali su, u rano jutro, jedan naspram drugog, pred malim naseljem, ne napuštajući sedla.

Ben je neprimetno uzeo kolt i stavio ga u krilo. Izgledalo je kao da drži uzdu, ali je, zapravo, ispod uzde držao kolt. Za svaki slučaj.

— Vensli — počeo je — ja sam ti se sinoć lažno predstavio — rekao je.

— Kauboj-lutalica se nasmeja naivno.

— Pa šta onda? Da nisi i ti krao kokoške?

— Nisam, Vensli. Nešto drugo je posredi. Reći ću ti istinu, ali te prethodno upozoravam na to da ni jedna reč koju ću ti reći nije laž. A ti radi šta hoćeš...

Vensli Smit se zagleda u Bena. Nije ni pomišljao da će čuti nešto što će ga veoma iznenaditi.

— Da čujem — rekao je, ne skidajući pogled sa Bena.

— Ja sam Ben Hart... — počeo je, budno motreći na svaki Venslijev pokret.

Vensli se trgao. Nabrao je čelo i malo se pognuo u sedlu, kao da vrebao.

— Ja sam Ben Hart, ali nisam ubica. Nisam uradio ono za šta me optužuju...

Ispricao je, ukratko, o tome kako je došao u Ferbanks, kupio onu zemlju, kako su vršili pritisak na njega da je proda, zatim o tome šta se dogodilo u dvorištu Berklijeve postaje i sve što je čuo od suseda, kaubojja Dejvida Vokslera.

— Eto, rekao sam ti istinu. Moja glava još uvek vredi pet hiljada dolara. Ako hoćeš, biće ti dovoljno da izvučeš kolt i pokušaš da me razorušaš, kako bi me lakše svezao i vodio, ili me ubio... Za pet hiljada dolara bi mogao kupiti malo zemlje, koje govedo...

Vensli ga je netremice gledao.

— Budalo — rekao je najzad. — Vensli Smit jeste sitni lopov, ali se ne prodaje! Slušaj, tvoja mi priča deluje uverljivo. Verujem ti sve što si mi rekao. Ako ikako mogu, ja bih da ti pomognem jer mogu zamisliti kako se osećaš. A što se tiče pet hiljada dolara koje bih još uvek mogao dobiti za tvoju glavu, ili privođenje, ne interesuje me. Više mi vredi dobar drug. Njega teško nalazim. Oдавno nisam imao prijatelja...

Ben je uzdahnuo. Mogao je da veruje Vensliju, a i nije morao. Možda je to samo manevar, kako bi Benova opreznost popustila.

— Dakle? — upitao je Ben. — Hoćeš li pokušati da me uhvatiš sada, ili ćeš potajno krenuti za mnom?

— Rekao sam ti: želeo bih da ti pomognem. Hoćeš li da idem s tobom u Dinton?

— Bolje ostani ovde i pokušaj da navedeš poteru na pogrešan trag,

ako već želiš da mi pomogneš. Volio bih da bez smetnji stignem do Dintona i onog advokata. Posle toga će stvari možda stajati drugačije.

— Bene, uradiću sve što mogu, obećavam ti. Poslednji zalogaj koji si mi dao i činjenica da si ubio zmiju koja je htela da me ujede, vrede mnogo više od pet hiljada dolara. Sve i da si izmislio priču o svojoj nevinosti, ne bih mogao da budem protiv tebe. A verujem ti... Dakle, biću na ovom putu sve vreme dok te ne budem ugledao kako nailaziš iz pravca Dintona. Srećan ti put, Bene. I, čuvaj se.

— Hvala ti, Vensli. Čekaj me, pa ćemo zajedno otići na jedno lepo mesto...

*

Od trenutka kad se Ben Hart rastao od novog prijatelja Venslija, prošao je ceo dan. Na sreću, Ben je dobro napredovao; u toku popodneva naišao je na postaju koju je držala jedna starija žena.

Nije odmah ušao, iz predostrožnosti; jedno vreme je stajao, skriven, i osmatrao.

Kad je shvatio da tuda niko ne prolazi i da neće biti opasno ako bude ušao samo na kratko vreme, pokucao je na velike vratnice.

Simpatična žena pedesetih godina izašla je pred njega i pozdravila ga. Nije ga pitala kako se zove, niti je Ben to rekao. Imao je kod sebe nešto novca, koji je bio poneo prvoga dana, kad je krenuo u kupovinu, pa je upitao:

— Madam, mogu li kod vas da pojedem nešto, a da nahranite i moga konja? Sve to bi trebalo uraditi brzo, jer žurim. Želeo bih do mraka da stignem na jedno mesto...

Nasmešena žena je širom otvorila vratnice:

— Udi, sinko, odmah ću ti spremi nešto dobro. Vidim, jahao si ceo dan? Ispržicu ti slanine i jaja.

potom ćeš dobiti vruću kafu... Dok ti budeš jeo, nahraniću ti konja, i napojiti...

Ben se osvrnuo na sve strane:

— Zar jedna žena može da živi sama u tako pustom kraju, a uz to da prima nepoznate ljude u svoju kuću?

— To mi je posao, sinko. Moj otac je držao ovu postaju dok je bio živ, a kad je umro, ja sam je preuzela. Sve je dobro, mogu ti reći da nikada nisam imala neprijatnosti. Dođu, u prolazu, uglavnom dobri ljudi, a ima i onih koji... — žena odmahnu rukom. — Nije važno pomena — nastavi. — Razumem ja kad neko nema novca a gladan je. Imam svega u kući, a ne žalim se ni na novac, jer ga imam dovoljno. Lepo mi plaćaju oni koje ugostim.

— Da li ljudi često navraćaju kod vas? — pitao je Ben, da bi procenio kolika opasnost mu pretili.

— Kako kad — odgovorila je žena. — Ponekad dnevno naide i više njih, dogodi se da svrate i veće grupe, a nekad, bogami, prođe i nekoliko dana a da ne ugledam ljudsku priliku.

Ben je pojeo ono što mu je žena ubrzo donela. Potom je izašao za njom, u štalu, i pomogao joj oko svog konja.

Nije zaboravio ni Venslija.

Znao je da se u Dintonu neće smeti mnogo kretati, ni svraćati u dućan, jer tamo sigurno na svakim vratima visi poternica sa njegovim imenom, a kad se bude vraćao, pitanje je da li će na ovoj mirnoj postaji biti isto tako pusto kao što je sada.

Zato je upitao vlasnicu:

— Madam, pri povratku ne bih išao ovim putem, pa bih vam bio zahvalan kad biste mi prodali malo šunke i dvopeka, da imam kad se budem vraćao...

Žena se ljubazno nasmešila i dobrodrušno odvratila:

— Naravno da ću ti prodati, sinko. Koliko hoćeš? Želiš da imaš za dan, dva?

— Tako, otprilike. Koliko vam dugujem za sve ovo?

Žena se uspravi, stavi ruke na bokove, dobro osmotri Bena i odgovori mu:

— Zavisi koliko imaš. Ako imaš dosta novca, prava cena svega ovoga iznosila bi četiri dolara. Ako nemaš toliko, daj koliko imaš. Ako nemaš ništa, platićeš mi jednoga dana, kad budeš imao i kad budeš prolazio ovuda.

Ben Hart se zagleda u dobru ženu. Kao da je shvatila njegovo čuđenje, rekla je:

— E, moj momče, da znaš samo koliko je gladnih nahranila tetka-Berta! Sta ti misliš, zar bih mogla da ispratim gladnog koji nema čime da plati? A, ne. Bar goveda imam dovoljno, pa preko cele godine imam suvog mesa koliko god treba. Imam i lepu njivu, od koje godišnje dobijem žita mnogo više nego što mi treba. Da ti ne objašnjavam...

Ona učuta i odjednom nestade osmeha s njenog lica. U trenutku se Benu činilo da će žena zaplakati.

A onda ga je upitala drhtavim glasom:

— Koliko godina imaš, sine?

— Dvadeset i pet — odgovorio je Ben.

— Dvadeset i pet... — odsutno je ponovila tetka-Berta. — Moj Vili ima dvadeset i dve... ako je uopšte živ. Vili je moj sin, a od kuće je otišao kad je imao osamnaest godina. Povuklo ga neko društvo. Ni ne znam gde je. Tu i tamo čujem od nekih poznanika da su videli nekog sličnog, jer je bio gotovo dečak kad je otišao i sigurno se mnogo promenio... Eto, sinko, zato ja ne mislim o tome da li će mi neki momak platiti ili neće. Setim se da moj Vili možda negde traži hranu a nema da plati.

Onda se žena trže.

— Izvini, sinko, rekao si da žuriš, a ja se raspricala... Idem u kuću, po hranu.

Nestala je u jednom manjem delu kuće, koji je, verovatno, služio kao ostava.

Za to vreme je Ben izveo konja na dvorište i doveo ga na pojilo.

Tetka-Berta se vratila sa velikim zamotuljkom.

— Evo ti, sinko, i neka ti je sa srećom. Ako se ipak predomisliš, prodi ovuda u povratku. Volim da mi navraćaju mladi ljudi, i, uopšte, volim da mi neko dođe.

Pogledavši konja koji je bio istimaren, nahranjen i napojen, Ben je odlučio da pođe. Uzeo je zamotuljak sa hranom, a ženi pružio pet dolara.

Ona ih primi, pogleda, prebroja, pa jedan htede da vrati, ali Ben mahnu rukom.

— Ne, ne treba, madam. Uslužili ste me bolje nego što bi to iko uradio, i ja sam vam zahvalan.

— Mogu li još nešto da učinim za tebe, sinko? — upitala je dobrodušna žena.

Ben se zamislio.

— Imam nekih neprilika, bez svoje krivice. Pogrešno sam optužen i proganjaju me — priznao je najzad. — Kunem vam se da nisam prekršio zakon ni u kom pogledu, ali mi to neki ne veruju...

— Zašto okolišaš? Predi na stvar! U redu, ako ti je teško da mi kažeš šta mogu da učinim, onda ću ti ja reći, jer sam sve shvatila iz ovoga što si rekao: ako me neko pita da li je takav i takav momak i kada svraćao kod mene, da kažem da nije bio, da ga nisam videla. Je li tako?

— Jeste. Još jednom vas molim da mi verujete da ni za šta nisam kriv.

— Verujem ti. Godinama radim sa ljudima koje samo jednom vidim i navikla sam da ih odmah procenim. Vidi se to odmah. Po svemu: i po izgledu, i po ponašanju, i po govoru. A da ima lažnih optužbi, to takode znam. Ne brini, momče. Idi svojim putem i čuvaj se...

*

Sledećeg dana je Ben Hart stigao u blizinu Dintona. Uz put nije sretao nikog, jer je jahao sporednim putem, a i potera nije mogla stići do njega. Možda je krenula u pogrešnom pravcu, jer bi pod normalnim okolnostima već trebalo da ga stigne.

Bio je umoran, najviše zbog velike vrućine koja ga je pratila celim putem, osim noću, kad je vazduh postajao nešto podnošljiviji. Prethodne noći nije jahao nego se dobro odmorio, pošto je našao odgovarajuće skrovište.

Sada je podne već bilo prošlo, a do Dintona mu je bilo preostalo još samo nekoliko milja.

Video je kuće — činilo mu se da je svaka oblepljena plakatom kojim se traži Ben Hart.

Kako će stići do advokatove kuće?

Težio se činjenicom da je Dinton ipak veoma udaljen od Ferbanksa i da građani imaju neprilika sa sopstvenim banditima, a uz to, u velikom gradu se nepoznat čovek lakše krije.

Pomislio je šta bi bilo kad bi ujahao u mesto koje ima samo jednu ulicu. Naravno, odmah bi bio primećen, svi bi znali da je stranac, najverovatnije u bekstvu, setili bi se poternice, uporedili izgled sa opisom koji je dat na poternici...

Mahinalno je odmahnuo glavom i odlučno poterao konja prema putu koji je vodio pravo u grad.

Već na samom ulazu, zaustavio je jednu devojkicu koja je nosila veliki hleb.

Upitao je da li zna gde stanuje advokat Kolmer, na šta je devojkica zavrtila glavom.

— Gospodine, Dinton je veliki grad i u njemu ima mnogo advokata. Čula sam da postoji neki Kolmer, ali vam ne bih znala reći gde stanuje. Sačekajte malo...

Ušla je u obližnju kuću.

Ben je u trenutku razmišljao da li da pođe dalje, da pobegne, jer ko zna sa kim će devojka izaći. Namerno je zaustavio nju, jer je znao da se poternicama i sličnim problemima bave uglavnom muškarci.

Ubrzo se devojka pojavila sa jednim starijim čovekom. Ovaj pride Benu.

– Pitao si za Maksa Kolmera?

– Da...

– Vidi ovako: jaši ovom ulicom četiri bloka. Kad stigneš do ugla na kom se nalazi zgrada banke, a to jasno i krupno piše na tabli iznad vrata, skreni u tu sporednu ulicu. Idi do kraja, i tamo ćeš videti veliku, žutom bojom okrečenu kuću. U njoj stanuje Kolmer.

Čovek nije gledao u Bena podzrivo, pa se Ben malo opustio. Zahvalio se i devojci i starcu, i poterao konja dalje.

Bez ikakvih problema, našao je Kolmenovu kuću. Na sreću, advokat je bio kod kuće.

Ben mu se predstavio i ispričao mu zbog čega je došao. Advokat ga je strpljivo slušao, ne prekidajući njegovu priču. Na kraju je rekao:

– Ovo je zaista smešno. Taj Gordon treba da je na poternici! Slušaj, Bene imam papire koji pokazuju istinu. Pokupiću ih i zajedno s njima otići u Feniks, kod predstavnika savezne uprave. Ti ćeš me samo opunomoćiti da radim za tebe, a sve ostalo ću srediti tako da istina što pre izbije na videlo. Da, ispod tvoje zemlje se proteže zlatna žila i ta zemlja zaista vredi mnogo.

– Ako se dokaže da je Gordon ubica i kradljivac, i ako se u Ferbansk ponovo uvede red, spreman sam da prethodnom vlasniku vratim tu zemlju, i to za isti iznos koji sam ja njemu platio.

Advokat dobro pogleda Bena.

– To ne moraš uraditi, Bene. Taj čovek se za dve godine sigurno snašao, ima novu kuću...

Ben mu upade u reč:

– Kad sam ja kupovao to imanje od njega, nisam mu platio ni blizu toliko koliko je ono vredelo. Mogao bih da mu dam razliku, ili da, kasnije, kad budem imao još više, li kada prodam zlato koje nadem, da ga podelim sa njim...

– Kako si ti dobar momak. Dobro, to ćemo videti kasnije. Sada je najvažnije da se povuče poternica, kako bi mogao da se krećeš bez bojazni; zatim, Gordona treba uhvatiti, a to može da se uradi samo legalno, dakle, sa sudskim nalogom. Pošto niko ne zna, osim tebe, da je on ubio vlasnika postaje, bilo bi malo teže hapsiti ga pod optužbom za to ubistvo. Imam ja druge dokaze protiv njega, dovoljne da dobijem sudski nalog za njegovo hapšenje. Za svaki slučaj ćeš danas ostati u mojoj kući, a i sutra ako treba, dok ja ne okončam formalnosti. Savetujem ti da ne napuštaš kuću. Moja žena će voditi računa o tebi. Odmah krećem u Feniks, da ne gubimo vreme...

*

Posle dva dana, Ben Hart je mogao da napusti kuću advokata Maksa Kolmera, u kojoj je bio skriven dok advokat nije sredio papire i formalnost oko naloga za hapšenje Stivena Gordona. Bio je, taj čovek, mnogo opasniji nego što je Ben pretpostavljao.

Kad je bilo sasvim izvesno da ga više niko neće tražiti zbog ubistva, Ben Hart je, pošto se dogovorio sa advokatom da će zajednički posao okončati nakon suđenja Gordonu, pojahao konja i napustio Dinton.

Kod sebe je, u bisagama, još uvek imao rezerve hrane koju je kupio na tetka – Bertinoj postaji. Bio je nestrpljiv da nađe Venslija Smita, ali se plašio da tu nemirnu lutalicu više nikada neće videti.

Nestrpljiv da što pre stigne u kraj u kom su se njih dvojica rastali, Ben Hart se nije odmarao uz put.

Bio je srećan što ga Vensli nije pratio i pokušavao da ga uruči vlastima, da bi dobio pet hiljada dolara. Znači, momak nije lagao i nije nameravao da se proda, kako je sam rekao.

Uz to, Ben je bio zadovoljan razvojem situacije. Iako nije bio moćan i ugledan kao Gordon, našlo se nekoliko ljudi koji su mu verovali i pomogli.

Činjenicu da je sve prošlo tako mogao je da pripiše samo staroj istini da pravda uvek pobeđuje.

Kad je najzad stigao do dela puta na kom se rastao od Venslija pre nekoliko dana, zastao je. Nije video nikog. Krenuo je dalje. Jahao je lagano, osvrćući se na sve strane.

Kad mu se učinilo da počinje da se udaljava od dela puta na kom je Vensli trebalo da ga čeka, sjahao je i seo na zemlju.

Nije sedeo ni dva minuta, kad iza leđa začu neki šum. Hteo je da skoči, da se maši kolta, ali bilo je kasno.

Neko mu je već bio gurnuo cev kolta u slabinu.

— Ne mrđaj! Predaj se, Bene! Stavi ruke na leđa, da ti namaknem lisice!

Prepoznao je Venslijev glas. Nasmejao se gorko, a onda upravo hteo reći da on više ne vredi pet hiljada dolara, da je s tim gotovo, kad popusti stisak na slabini, i umesto toga ga Vensli zagrlji.

— Plašio sam se za tebe, Bene! Živi si?! — smejao se detinjasto. — Kako sam se nalagao ovih dana! Sreo sam poteru. Glumio sam poštenjaka i objasnio im da sam video takvog i takvog tipa, opisao sam tebe, čak sam im rekao gde sam te sreo... Verovali su mi, jer sam im pokazao gde si zakopao ostatke divljeg zeca, kog si ispekao za večeru. A onda sam ih poslao u suprotnom pravcu...

Vratio je kolt u korice. Još uvek se zadovoljno smejao.

— Bene, nemaš pojma koliko se radujem što te vidim i što si čitav. Rekao si da ćeš me voditi na jedno lepo mesto...

— Sedi — rekao mu je Ben, pošto je ustao i sa konja skinuo bisage. Izvadio je veliki komad šunke i hleb. — Sigurno si gladan, Vensli.

Venslijeve oči se zaokrugliše.

— Šunka! Uh, otkad nisam jeo! Dok si bio na putu, tu i tamo sam pojeo neku travku, ali meso... To je već poslastica! Nisam se prevario, zaista si drug kad si u takvoj situaciji mislio i na mene i moj stomak. Hvala ti... A sad mi ispričaj da li si nešto uradio u Dintonu.

Ben mu je ispričao sve počev od trenutka kad su se rastali. Pome-
nuo mu je i zlatnu žilu, i da će je eksploatisati, kad je već tamo.

Vensli, Smit ga je gledao netremice.

— Eto, bar neko da ima sreće. — Događaju se svakojaka čuda. Možda će se i meni dogoditi tako nešto jednoga dana...

Dok je Vensli žvakao šunku, odsutno gledajući u zemlju, Ben mu reče:

— S ono malo zemlje i stoke mogao sam sam da izađem na kraj. Odsad ću imati više posla... Tražim jednog kauboja, jednog kopača, ortaka dobrog druga...

Vensli podiže glavu. Oči mu zablistашe kad je video da se Ben smeška dok ga posmatra.

— A da li taj tvoj ortak treba nešto i da uloži u posao? — pitao je.

— Ako nema, ne treba. Ako je prijatelj, sve ćemo raditi zajedno, i deliti... Hoćeš li, Vensli?

Benu se učinilo da su u Venslijevim očima zablistale suze.

— Još pitaš... — šapnuo je. Bene, prihvatam tvoju ponudu...

Bio je ganut. Okrenuo je glavu, valjda zato da mu Ben ne bi video po licu koliko je dirnut.

Ni Benu nije bilo svejedno. Rado-
vao se što se cela stvar razvijala tako.

Ustao je sa zemlje, prišao svom konju i pojahao ga. Zatim je pogledao u Venslija, koji je još čučao i žvakao šunku.

— Ortače — obratio mu se Ben — kad završiš ručak, polazimo kući. Vensli skoči.

— Već sam ručao, ortače. — Zatim pođe do konja, uzjaha ga i krenu za Benom. — Evo me, ortače. Idemo, sigurno imamo mnogo posla na našoj zemlji...

Ben se nasmeja i obode konja.

KRAJ

Dragi čitaoci,

U prodaji je **19.** broj SF serije popularne **Roto-biblioteke X – 100.** Sa zadovoljstvom možemo konstatovati da je ona naišla na vaše prihvatanje, već i samom činjenicom što je okupila dvadesetak hiljada stalnih čitalaca. To je tiraž koji je, doduše, na granici rentabilnosti, ali kako je tek nešto više od godinu dana od pokretanja edicije, uvereni smo da će krug njenih stalnih poklonika početi da se širi. Utoliko pre što smo već u prilici da najavimo da će se u njenom izdavačkom planu za 1987. godinu naći dela mnogih velikih majstora SF. Uz nove naslove iz serije **»Zvezdane staze«**, zatražili smo dela **Rogera Zelaznija, Tomasa P. Šta, braće Strugackih, Olge Larionove, Ilje Erenburga, Pjera Bula, Vansa, Džordža Martina i Lize Tatl, Alekseja Panšina** i mnogih kako da ćemo moći da vam obezbedimo vrhunsko SF štivo.

Mnogi od vas su, međutim, naknadno uočili na kioscima ovu našu seriju, pa pismima traže informacije o dosad objavljenim naslovima, kako bi propuštene brojeve naručili pouzećem. Da bismo vam omogućili lakše snalaženje prilikom naručivanja ovih brojeva, prilažemo spisak i cene svih dosad objavljenih naslova.

1. Ch. A. Bell RAT ZA ANDROMEDU 17	100 dinara
2. Ch. A. Bell PLANETA OPČINJENIH	100 dinara
3. S. Tyrkley UJED KOBRE	100 dinara
4. Ch. A. Bell GALAKTIČKA STAZA	100 dinara
5. Ch. A. Bell LOV NA PLANETI GABON	100 dinara
6. S. Tyrkley ZVEZDANI KONKVISTADORI	100 dinara
7. Ch. A. Bell POVRATAK KIBORGA	100 dinara
8. M. L. Arnaud POSLEDNJI FENIKS	150 dinara
9. Ch. A. Bell OBRAČUN KOD CRNE JAME	150 dinara
10. S. Tyrkley DIVLJI LOVAC ZVEZDA	150 dinara
11. J. G. Vandel ZLODUH NAUKE	150 dinara
12. A. Osborne SMRT NA NEPTUNU	150 dinara
13. R. E. Vardeman KLINGONŠKI GAMBIT	200 dinara
14. R. Angelakis GALAKTIČKI TUNEL	200 dinara
15. Ch. A. Bell DUHOVI KAUS MEDIJUSA	200 dinara
16. S. Tyrkley ČOVEK VAN VREMENA	200 dinara

17. H. Vajnštajn
ZAVEŠTANA KRUNA	200 dinara
18. D. T. Bird
ZELENE ZVEZDE	200 dinara
19. Liberti Borom
GOSPODAR KEDROVE ŠUME	350 dinara

Poznato vam je takođe da smo pokrenuli i posebnu ediciju »Supernova«, u kojoj su dosad objavljene 4 knjige:

1. Džejms Bliš
SPOK MORA DA UMRE	400 dinara
2. Artur Klark
KA SPUŠTANJE NOĆI	400 dinara
3. Kliford Simak
NEVOLJE SA TIHOOM	400 dinara
4. F. Pol i Dž. Vilijamson
PODMORSKO TRAGANJE	600 dinara

Svaku od pobrojanih knjiga najjednostavnije možete obezbediti ako ispunite priloženu narudžbenicu.

NIŠRO »DNEVNIK«, OOUR IZDAVAČKA DELATNOST
21000 Novi Sad, Bulevar 23. oktobra, br. 31

NARUDŽBENICA

Ovim naručujem da mi se pouzećem pošalju sledeći brojevi

1) SF Serije Roto-biblioteke X – 100 _____

(upisati broj ispred naslova)

2) Biblioteke »Supernova« _____

Poručilac _____

Broj pošte, mesto: _____

Adresa stana: _____

U _____ 1986. godine

Potpis _____

SANDANS

PLAVOKOSI INDIJANAC

- *Neustrašivi borac za prava Indijanaca*
- *Hrabar, nepokolebljiv i pravdoljubiv*
- *Uvek na pravoj strani*
- *Nežan ali i surov, ako to zahteva situacija od njega*

ZAPAMTITE
SANDANS
PLAVOKOSI INDIJANAC

NOVI JUNAK
WESTERNA X — 100

NEVEN

Br. 1. 1966 6. Auflage 1967 200.000 Exemplare

U SLEDEĆEM BROJU

DŽ. BENTIN

KOMANČEROSI

SANDANS
PLAVOKOSI INDIJANAC

Sandans je spustio ruke i krenuo prema barikadama, iza kojih je, po njegovoj proceni, bilo četrdesetak ljudi. Prišavši bliže, ponovo je osmotrio puškomitraljez i zaključio da je zaista od onih prvih. Čovek koji je vodio glavnu reč naredio mu je da stane. Posmatrao je Sandansa kroz vizir vlnčesterke. . .

JUGOBANKA